Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

№141 (28505)

26 ЛІПЕНЯ 2017 г. СЕРАДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

стар. 5–12

Вёска, дзе гадуюць чэмпіёнаў

МС

Як «Звязда» развозіла пошту

СТАР. 4

Калі звяртаюцца да сямейных псіхатэрапеўтаў

СТАР. 13

ЦЫТАТА ДНЯ

Сяргей РАЎНЕЙКА, памочнік Прэзідэнта — інспектар па Гродзенскай вобласці:

«Выязным прыёмам грамадзян у Адміністрацыі Прэзідэнта ўдзяляецца павышаная ўвага. Такая форма зносін запатрабавана насельніцтвам, але таксама неабходна і нам, прадстаўнікам улады: мы павінны чуць людзей. Усе пытанні, якія хвалююць грамадзян, знаходзяцца на асаблівым кантролі. У Гродзенскім рэгіёне больш за палову пытанняў, якія паступілі падчас нядаўніх падобных прыёмаў, ужо зняты».

Курсы замежных валют, установленыя НБ РБ з 26.07.2017 г.

Долар ЗША	1,9458 ▲
Еўра	2,2665 ▲
Рас. руб.	0,0325 ■
Укр. грыўня	0,0753 ■

ISSN 1990 - 763X

Рамонкавае сэлфі

Маргарыта і Ян МЕСНІКІ з вёскі Заеліца Глускага раёна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

■ Спадчына

ЗАМАК НА ПЕРАДАВОЙ

За сто гадоў пасля Першай сусветнай вайны Крэўскі замак амаль не змяніўся, але калі своечасова не прыняць меры, ён можа знікнуць назаўсёды

Пабудаваны ў пачатку XIV (а па некаторых крыніцах, у канцы XIII) стагоддзя, ён быў сведкам ключавых падзей у гісторыі не толькі нашай краіны, а цэлай Еўропы. За сем стагоддзяў існавання Крэўскі замак не аднойчы станавіўся арэнай барацьбы за ўладу. Тут вырашаўся лёс дзяржаў, аб'ядноўваліся вядомыя каралеўскія дынастыі. Адно са старэйшых абарончых збудаванняў на тэрыторыі Беларусі бралі ў асаду мяцежныя князі, маскоўскія ваяводы, перакопскія татары...

Але найбольш Крэўскі замак пацярпеў у гады Першай сусветнай вайны. Амаль два з паловай гады — з верасня 1915-га па люты 1918 года — праз яго праходзіла лінія фронту. Воіны Рускай імператарскай арміі старажытныя сцены не шкадавалі: з'яўляючыся часткай нямецкай сістэмы абароны, Крэўскі замак не выстаяў пад магутным агнём артылерыі.

СТАР. 3

Від з нямецкіх пазіцый на Траецкую царкву і Княжаскую вежу Крэўскага замка. Зіма 1915—1916 гадоў.

■ Прыёмная кампанія — 2017

Матэматыка ўмацоўвае свае пазіцыі

На некаторыя спецыяльнасці прахадныя балы выраслі на 50—80 пунктаў

Беларускія ВНУ на гэтым тыдні завяршаюць залічэнне на бюджэтную форму навучання. У некаторых вышэйшых навучальных установах, дзе абітурыенты паступалі толькі па выніках ЦТ, ужо нават абвясцілі імёны будучых першакурснікаў. Але, напрыклад, у творчых ВНУ да 26 ліпеня яшчэ працягваюцца ўступныя выпрабаванні па профільных дысцыплінах.

У БДУ «РУЛІЦЬ «МІЖНАРОДНАЕ ПРАВА»

У Белдзяржуніверсітэце гэтымі днямі адбываецца адкрытае залічэнне на першы курс. Новыя рэкорды сёлета ўстанавілі абітурыенты, якія паступалі на факультэт міжнародных адносін (ФМА). Так, на спецыяльнасцях «міжнароднае права» і «міжнародныя адносіны» прахадны бал склаў 384, на спецыяльнасці «лінгвакраіназнаўства» — 381.

Не сталі нечаканасцю і вельмі высокія балы на спецыяльнасцях эканамічнага профілю: «сусветная эканоміка» — 371, «менеджмент» (кірунак — менеджмент у сферы міжнароднага турызму) — 366, «мытная справа» — 359, «менеджмент» (кірунак «міжнародны менеджмент, інавацыйны менеджмент») — 367, «эканамічная інфарматыка»— 364, «фінансы і крэдыт» — 356, «эканоміка»— 353, «эканамічная тэорыя» — 343.

СТАР. 2

Да 100-годдзя «Звязды» засталося 14 дзён

На ўсе 100!!!

«Звязда» запрашае вас, шаноўныя чытачы, вашых блізкіх і сяброў на спартыўнае свята, якое адбудзецца ў суботу, 29 ліпеня, на спартыўнай пляцоўцы сталічнага Ліцэя №1 (праспект Газеты «Звязда», 6А).

Пачатак у 11.00. УВАХОД ВОЛЬНЫ.

Падрабязнасці на нашым сайце www.zviazda.by

ДЛЯ ЎСЯГО СВЕТУ

Айчынныя трактары будуць удасканальвацца — у тым ліку і ў экспартных мэтах

У савецкія часы Беларусь была прамысловым цэнтрам, дзе выраблялася вядомая ва ўсім свеце тэхніка. Так, мадэль трактара з Мінскага трактарнага завода нават знайшла сваё ўвасабленне на грашовай банкноце В'етнама! Дзяржава, нягледзячы на эканамічныя цяжкасці 90-х, змагла захаваць заводы па вытворчасці сельскагаспадарчых машын, і цяпер, як і дзясяткі гадоў таму, наша тэхніка ездзіць па розных кантынентах. Аднак сітуацыя на рынках становіцца ўсё больш складанай, і важна як захаваць старых партнёраў, так і набыць новых. Перспектывы развіцця айчыннага трактарабудавання і стварэння новых мадэляў трактароў абмеркавалі ўчора ў Палацы Незалежнасці.

— Мне няма неабходнасці казаць пра значэнне гэтай галіны для Беларусі, — падкрэсліў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка. — Яна закранае інтарэсы не толькі рэгіёнаў нашай краіны, але і ў цэлым усёй дзяржавы. Для сумежных прамысловых прадпрыемстваў гэта даволі важна, лакаматыў іх развіцця. Ад становішча спраў у сельскагаспадарчым машынабудаванні ў многім залежыць работа ўсяго сельскагаспадарчага комплексу, эканомікі сельскай гаспадаркі. Гэта, натуральна, адбіваецца і на сацыяльнай сферы.

Урад унёс на разгляд Прэзідэнта прапановы наконт выпуску на базе «Амкадора» новых відаў трактароў у рамках ствараемага холдынгу па вытворчасці сельскагаспадарчых машын. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што адпаведныя пытанні ўзнімаліся ўжо неаднойчы:

— Мая пазіцыя вам вядома. Меркаванні зацікаўленых бакоў, на жаль, разыходзяцца. Урад настойвае на рэалізацыі ўказанага праекта. Адсутнасць адзіных падыходаў развіцця трактарабудавання выклікае сур'ёзныя асцярогі. Таму ўзнікае пытанне: калі нехта на нечым настойвае, няхай растлумачыць і дакажа, што гэта той шлях, па якім мы павінны прайсці.

Мэта нарады — абмеркаваць прапановы і прыняць рашэнні, якія дазволяць выйсці нашым прадпрыемствам на больш высокі ўзровень, стварыць новыя канкурэнтаздольныя віды сельскагаспадарчых машын. Аляксандр Лукашэнка агучыў, на якія пытанні яму хацелася б пачуць адказы:

— Па-першае, якой бачыць урад стратэгію развіцця трактарабудавання? Бо прыватныя пытанні ў развіцці таго ці іншага віду трактароў, нават тых, што, магчыма, запатрабаваны на міжнародных рынках, на ўнутраным рынку, нельга прымаць без агульнай канцэпцыі. Па-другое, якая сёння эканамічная сітуацыя на «Амкадоры» і МТЗ? У чым сутнасць прапановы аб стварэнні холдынга па вытворчасці сельскагаспадарчых машын, ці ўзаемазвязана яна з дзеючымі ў краіне вытворчасцямі?

Галоўнае пытанне, агучанае кіраўніком дзяржавы: ці трэба нам браць за стварэнне новых тыпаў трактароў?

— Калі так, то на якой базе іх развіваць? — удакладніў Прэзідэнт. — На базе школы трактарабудавання, якая ёсць, або ствараць новую школу? Хоць на «Амкадоры» ёсць асобныя элементы падобнага вопыту.

Так, распрацоўка новых мадэляў і выпуск новых трактароў павінны павялічыць нашы экспартныя пастаўкі сельскагаспадарчай тэхнікі. Кааперацыя ж «Амкадора» і МТЗ дасць магчымасць абодвум прадпрыемствам абменьвацца перадавым вопытам.

Пры гэтым, як падкрэсліў кіраўнік дзяржавы, трэба мець на ўвазе, што нездаровая канкурэнцыя краіне не патрэбна.

— Больш за тое, не хацелася б нездаровага ператоку кадраў з аднаго прадпрыемства на другое, — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

У той жа час Прэзідэнт станоўча ацаніў той факт, што ўрад прадставіў праект па развіцці трактарабудавання менавіта з разлікам на кітайскія крэдыты:

— Тое, што нарэшце ўрад пачынае прапаноўваць праекты, як я разумею, па кітайскіх крэдытах, звязаных з матэрыяльнай вытворчасцю, — гэта ўжо добра. Таму што матэрыяльная вытворчасць дае аддачу, прыбытак і акупнасць крэдытаў. У адваротным выпадку мы ўсе гэтыя крэдыты можам пакласці на бюджэт і потым надарвацца: яны акажуцца непад'ёмнымі для нашага бюджэту.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

У тэму

Віталь ВОЎК, міністр прамысловасці Беларусі, у размове з журналістамі паведаміў:

— Трактарабудаванне ў Рэспубліцы Беларусь будзе развівацца. У нас будзе і калёсны трактар, і гусенічны, і шарнірна-сучленены, і гідрафікаваны — гэта значыць, уся лінейка трактароў, якая сёння ёсць у свеце і якая карыстаецца попытам на пэўных рынках. Гэта галоўная задача: мы сёння пашыраем наменклатуру трактарнай тэхнікі для таго, каб павысіць экспартны патэнцыял краіны і нарэшце забяспечыць унутраны рынак.

Міністр прамысловасці запэўніў: рынак ёсць — як унутры краіны, так і ў свеце. І тую нішу, якую мы маем ужо цяпер, трэба пашыраць. Падмурак для гэтага маецца.

Што да прамысловай вытворчасці трактароў на базе «Амкадора», то яна будзе запушчана тады, калі тэхніка пройдзе выпрабаванні.

— Думаю, на працягу года-двух мы ўбачым ужо прамысловую вытворчасць, — лічыць Віталь Воўк. — Да гэтага будуць вопытна-прамысловыя партыі. Эксплуатацыя пачнецца раней — можа нават у наступным годзе.

Матэматыка ўмацоўвае свае пазіцыі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На юрыдычным факультэце самы высокі прахадны бал (368) быў зафіксаваны на спецыяльнасці «эканамічнае права». Мяжа пасунулася на 9 пунктаў у параўнанні з папярэднім годам.

Сур'ёзная канкурэнцыя назіралася сёлета таксама і на факультэце прыкладной матэматыкі і інфарматыкі, дзе адбыўся істотны рост прахадных балаў. Да таго ж без экзаменаў сюды былі залічаны 26 чалавек (гэта пераможцы міжнародных і рэспубліканскіх алімпіяд). Прахадныя балы па асобных спецыяльнасцях размеркаваліся наступным чынам: «прыкладная інфарматыка» (кірунак — «праграмнае забеспячэнне камп'ютарных сістэм») — 372 (летась быў 364), «інфарматыка» — 360 (летась — 349), «актуарная матэматыка» — 352 (было 338), «камп'ютарная бяспека» (кірунак — «матэматычныя метады і праграмныя сістэмы») — 352 (быў 335), «прыкладная матэматыка» — 341 (было 305), «эканамічная кібернетыка» — 335 (было 302).

Адказны сакратар прыёмнай камісіі БДУ Вячаслаў Малафееў прагназаваў, што на некаторых спецыяльнасцях прахадныя балы ўзрастуць на 30—50 пунктаў, і не памыліўся. Так, на спецыяльнасць «радыёфізіка» прахаднымі сталі 295 балаў, а ў папярэднім годзе — 241; на спецыяльнасці «аэракасмічныя радыёэлектронныя і інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі» — 290 (быў 252); «фізічная электроніка» — 284 (быў 232); «камп'ютарная бяспека» (кірунак — «радыёфізічныя метады і праграмна-тэхнічныя сродкі») — 317 (быў 288); «прыкладная інфарматыка» (кірунак — «інфармацыйныя тэхналогіі тэлекамунікацыйных сістэм») — 309 (быў 278).

Але лідарам па прыросце прахадных балаў стаў механіка-матэматычны факультэт. На асобныя спецыяльнасці прахадныя балы тут склалі: «матэматыка» (кірунак — «навукова-вытворчая дзейнасць») — 321 (у 2016 годзе — 260); «матэматыка» (кірунак — «навукова-канструктарская дзейнасць») — 314 (у 2016 годзе — 241); «механіка і матэматычнае мадэляванне» — 293 (у 2016 годзе — 218); «матэматыка» (кірунак — «навукова-педагагічная дзейнасць») — 290 (у 2016 годзе — 214).

БДПУ ПРАЦУЕ НАД ЯКАСЦЮ

У Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце пасяджэнне прыёмнай камісіі па залічэнні на бюджэтную форму навучання адбудзецца 28 ліпеня. Але ўжо сёння ў прыёмнай камісіі ўніверсітэта кажуць аб паспяховасці прыёмнай кампаніі бягучага года.

Усяго ва ўніверсітэт было пададзена 3045 заяў, або амаль на 400 заяў больш, чым у 2016 годзе. Пры плане прыёму на дзённую бюджэтную форму навучання ў 800 месцаў сярэдні конкурс па ўніверсітэце складае больш за 2 чалавекі на месца, а на асобныя спецыяльнасці ён перавышае 10 чалавек на месца. Школьных медалістаў альбо ўладальнікаў дыплома ССНУ з адзнакай сярод абітурыентаў 171, выпускнікоў ліцэяў і гімназій — каля 300 чалавек.

— Значны рост прахадных балаў назіраецца практычна на ўсіх педагагічных спецыяльнасцях у нашым універсітэце, — каментуе **адказны сакратар прыёмнай камісіі БДПУ Сяргей ЯКАВЕНКА.** — На некаторых ён складае 50—80 пунктаў. На 80% спецыяльнасцяў будуць залічаны абітурыенты, якія набралі не менш як 250 балаў. На шэрагу спецыяльнасцяў прахадны бал перавысіць адзнаку ў 330.

На факультэтах: філалагічным, фізічнага выхавання, а таксама эстэтычнай адукацыі яшчэ праходзяць унутраныя выпрабаванні. Але ўжо зараз можна казаць пра тое, што прахадны бал на некаторых спецыяльнасцях гэтых факультэтаў будзе не ніжэй за 300.

Прыёмная кампанія 2017 года адметная яшчэ і тым, што ўпершыню ва ўніверсітэт паступаюць выпускнікі профільных педагагічных класаў. На працягу двух гадоў яны асвойвалі факультатыў «Уводзіны ў педагагічную прафесію», спрабавалі сябе ў ролі педагогаў, працуючы з малодшымі школьнікамі.

Сёлета падалі заявы ў БДПУ і паспяхова прайшлі гутаркі без прад'яўлення сертыфікатаў ЦТ 107 выпускнікоў педагагічных класаў. 20 працэнтаў з іх скончылі ліцэі і гімназіі.

— Сярэдні бал атэстата ў гэтай катэгорыі нашых абітурыентаў ад 9 і вышэйшы. Па профільных прадметах яны павінны былі мець адзнаку ў атэстаце не менш як 8 балаў. Многія з іх з'яўляюцца пераможцамі алімпіяд і конкурсаў, займаюцца грамадскай дзейнасцю. Гэта добра падрыхтаваныя і матываваныя абітурыенты, якія ўжо са школы рыхтаваліся стаць настаўнікамі, — падкрэслівае з задавальненнем Сяргей Якавенка.

А РАПТАМ ПАШАНЦУЕ?

І ўсё ж такі прасочваюцца сёлета і даволі сумныя тэндэнцыі, калі на вышэйшую адукацыю, прычым на бюджэтную форму навучання, прэтэндуюць і абітурыенты з вельмі нізкімі баламі. Інакш як яшчэ можна растлумачыць той факт, што свае дакументы заўляюць у прыёмныя камісіі маладыя людзі, якія маюць у суме за тры сертыфікаты плюс сярэдні бал атэстата, менш як 100 балаў? Для прыкладу, у Ваеннай акадэміі з такімі баламі абітурыенты спадзяюцца паступіць на спецыяльнасці «кіраванне мотастралковымі падраздзяленнямі» і «кіраванне танкавымі падраздзяленнямі». У Беларускім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце на «лясную гаспадарку» падалі свае дакументы 8 чалавек, якія маюць менш як 100 балаў, на спецыяльнасць «тэхналогія электрахімічных вытворчасцяў» — 2 чалавекі з такімі ж «бліскучымі» сертыфікатамі. Абітурыент, які мае менш як 110 балаў, марыць паступіць у БДТУ на «паліграфічнае абсталяванне і сістэмы апрацоўкі інфармацыі», а абітурыент, які не дацягнуў да 130 балаў, замахнуўся «на эканоміку і кіраванне прадпрыемствам». Гэта пры тым, што на 22 бюджэтныя месцы на гэтай спецыяльнасці прэтэндуюць 83 чалавекі.

Вельмі нізкія прахадныя балы назіраюцца на шэрагу спецыяльнасцяў у Віцебскім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце: «канструяванне і тэхналогія вырабаў са скуры» — 130, «аўтаматызацыя тэхналагічных працэсаў і вытворчасцяў» — 145, «вытворчасць тэкстыльных матэрыялаў» — 122, «вытворчасць вырабаў на аснове трохмерных тэхналогій» — 163. Затое патрэбы ў дадатковым наборы тут сёлета няма. Не без праблем, але ўсе бюджэтныя месцы запоўніліся.

Наступны этап прыёмнай кампаніі — падача дакументаў на платную форму навучання. Тэрміны залічэння ў ВНУ сілавых ведамстваў на платную форму навучання — па 2 жніўня, у творчых ВНУ — па 3 жніўня, у сельскагаспадарчых і іншых ВНУ — па 6 жніўня.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

■ Ва ўрадзе

Разабрацца з праблемамі на месцы

Выязное пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў адбылося ўчора ў Барысаве. Дэлегацыя на чале з прэм'ер-міністрам Андрэем КАБЯКОВЫМ наведала буйныя прадпрыемствы Барысаўскага раёна, а таксама разгледзела шэраг найбольш праблемных пытанняў. Прадстаўнікі міністэрстваў азнаёміліся з ходам рэалізацыі інвестыцыйнага праекта па зборцы легкавых аўтамабіляў «БЕЛДЖЫ». Таксама не абышлі бокам рэканструкцыю ампульнай вытворчасці на хрустальным заводзе і праект па інвеставанні ў развіццё завода «Аўтагідраўзмацняльнік».

Як адзначыў прэм'ер-міністр, падобныя паездкі не з'яўляюцца чымсьці незвычайным. «Кіраўнік дзяржавы паставіў задачы ўраду прыняць неабходныя меры па развіцці буйных рэгіянальных цэнтраў накшталт Оршы, Барысава, Баранавіч, Бабруйска. Мы вызначылі для сябе такі фармат работы, пры якім вывучаем праблемы на месцах падчас выязных пасяджэнняў, што лічым найбольш комплексным падыходам», — растлумачыў Андрэй Кабякоў.

Паводле яго слоў, Барысаўскі раён мае вялікі патэнцыял, які не задзейнічаны ў поўнай меры ў эканамічным развіцці. Пры гэтым ён з'яўляецца адным з цэнтраў развіцця Мінскай вобласці. Рэгіён — найбуйнейшы транспартны вузел з развітой сацыяльнай інфраструктурай. На тэрыторыі раёна працуе 40 прамысловых прадпрыемстваў. Яго доля ў абласным аб'ёме прамысловай вытворчасці за пяць месяцаў сёлета складае 10,9%. Сярод раёнаў Мінскай вобласці па гэтым паказчыку ён займае 3-е месца. Таксама рэгіён займае 3-е месца па знешнегандлёвым абароце.

Менавіта тут будуецца завод па зборцы легкавых аўтамабіляў «Geely». Перад прадпрыемствам стаяць амбіцыйныя задачы па вытворчасці 60 тысяч адзінак тэхнікі ў год і пастаўцы 90% прадукцыі на расійскі рынак. Варта адзначыць, што пры запуску ўзровень лакалізацыі вытворчасці складзе 14%. Спецыялісты адзначаюць, што да лістапада яны збяруць рухавік на Барысаўскім заводзе аўтатрактарнага электраабсталявання, які дазволіць давесці ўзровень лакалізацыі да 30%. З такой умовай аўтамабілі бесперашкодна змогуць прадавацца на тэрыторыі ЕАЭС.

Міністр эканомікі Уладзімір ЗІНОЎСКІ падкрэсліў, што ёсць шэраг раёнаў у краіне, якія патрабуюць да сябе сур'ёзнай увагі. «На жаль, нашы міністэрствы ўдзяляюць асаблівую ўвагу толькі тым прадпрыемствам, якія займаюць галоўнае месца ў холдынгах. Важна, каб міністэрства прамысловасці, канцэрны, аблвыканкамы аднолькава глядзелі на ўсе прадпрыемствы. Гэта дапаможа разабрацца ў сутнасці справы і аказаць неабходную дапамогу. Урад праводзіць другое такое пасяджэнне для эфектыўнага прыняцця неабходных рашэнняў па павышэнні канкурэнтаздольнасці прадпрыемстваў і для развіцця малога і сярэдняга бізнесу. Акрамя таго, сёння пастаўлена задача забяспечыць поўную занятасць насельніцтва. Для гэтага трэба ацаніць з пункту гледжання бізнес-планавання шэраг прадпрыемстваў», — лічыць міністр эканомікі.

Уладзімір Зіноўскі падзяляе меркаванне **намесніка старшыні Барысаўскага райвыканкама Леаніда ВАРОНІЧА** ў пытанні перспектыўнасці прадпрыемства «Аўтагідраўзмацняльнік». Сёння яно мае патрэбу ў пераўзбраенні, для чаго распрацаваны інвестыцыйны праект.

Генеральны дырэктар барысаўскага завода «Аўтагідраўзмацняльнік» Васіль ЛАЎНІК адзначыў, што згодна з інвестыцыйным праектам заводу патрэбна сума ў 34 млн долараў. «Праект разлічаны на тры этапы рэалізацыі. Ён прадугледжвае захаванне рынкаў збыту нашай прадукцыі. Сёння завод з'яўляецца адзіным вытворцам сістэм рулявога кіравання для вялікагрузных аўтамабіляў і аўтобусаў на постсавецкай прасторы. Мы цалкам камплектуем нашымі сістэмамі КамАЗ, ГАЗ, ПАЗ і шэраг іншых вядомых прадпрыемстваў. Сёння на гэтых прадпрыемствах распрацоўваюцца новыя віды аўтатэхнікі, якія патрабуюць новыя сістэмы ад нас. Таму мадэрнізацыя і стварэнне новых распрацовак цяпер як ніколі важныя», — растлумачыў Васіль Лаўнік.

Сродкі на закупку новага абсталявання збіраюцца знайсці ў інавацыйным фондзе Міністэрства прамысловасці і аблвыканкаме. Пры гэтым Андрэй Кабякоў падкрэсліў, што грошы павінны выдзяляцца рацыянальна. «Трэба разумна ствараць прадукцыю з максімальным эфектам імпартазамяшчэння і выкарыстоўваць кааперацыйны падыход, калі шэраг камплектуючых будзе стварацца на магутнасцях іншых заводаў, каб не ўкладваць грошы ў вытворчасць, якая будзе дубліраваць існуючыя ў краіне аналагі. Неабходна дакупляць толькі тое абсталяванне, у якім ёсць вострая патрэба. Задача зрабіць прадпрыемства кампактным і знізіць яго выдаткі. Акрамя таго важна знайсці іншыя кірункі ў вытворчасці сумесна з вядучымі прадпрыемствамі краіны», — падкрэсліў прэм'ер-міністр.

Паводле статыстычных зводак, у Барысаўскім раёне няшмат праблемных прадпрыемстваў. Па некаторых з іх плануецца вырашыць пытанне аб рэструктурызацыі даўгоў. Як адзначыў **намеснік старшыні Барысаўскага райвыканкама Леанід ВАРОНІЧ,** большасць прадпрыемстваў развіваецца дынамічна. «Паспяхова рэалізаваны 31 інвестыцыйны праект за 2011—2016 гады. Сёлета плануецца 12 буйных інвестыцыйных праектаў», — праінфармаваў ён.

На стратэгію па развіцці Барысаўскага раёна ў 2017—2020 гадах ускладаюцца вялікія надзеі. Вектар абраны. Вынік пакажа час.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. *kryzhevich@zviazda.by*

ЗАМАК НА ПЕРАДАВОЙ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Апошні бой, які ператварыў яго ў руіны, адбыўся акурат сто гадоў таму. Вось як апісвае ліпеньскія падзеі 1917 года рускі генерал Антон Дзянікін, які камандаваў Заходнім фронтам расійскай арміі: «Пасля няўдачы наступлення ўцечка салдат стала ўсё ўзрастаць і да цемнаты дасягнула вялізных памераў. Салдаты, стомленыя, знерваваныя, не звыклыя да баёў і грукату гармат, пасля стольких месяцаў зацішша, бяздзейнасці, братання і мітынгаў, натоўпамі пакідалі акопы, кідаючы кулямёты, зброю, і сыходзілі ў тыл... Ніколі мне яшчэ не даводзілася біцца пры такой перавазе ў колькасці штыкоў і матэрыяльных сродкаў. Ніколі яшчэ абстаноўка не абяцала такіх бліскучых перспектыў... І ўсё пайшло прахам...»

Сённяшні выгляд Крэўскага замка — амаль такі, як і сто гадоў таму. Хроніка яго разбурэння адлюстравана на ўнікальных фотаздымках з калекцыі журналіста Уладзіміра Багданава, якія экспануюцца ў Нацыянальным гістарычным музеі ў Мінску. Дагэтуль, акрамя нямецкага афіцэра Фрыца Хофмана, яго баявых таварышаў і, вядома ж, уладальніка калекцыі, рэдкія кадры ніхто не бачыў.

Варонкі ад артылерыйскіх абстрэлаў 100-гадовай даўніны дагэтуль «упрыгожваюць» унутраны двор Крэўскага замка.

— Гэтай маленькай выставай я хацеў бы прыцягнуць увагу да Крэўскага замка, які з'яўляецца адным з маіх любімых аб'ектаў па тэме Першай сусветнай вайны, — гаворыць Уладзімір Багданаў, які на працягу многіх гадоў даследуе гэты гістарычны перыяд. — Ён пражыў Вялікае Княства Літоўскае, выстаяў падчас польскай дзяржавы, Расійскай імперыі, Савецкага Саюза. Цяпер замак — частка мірнай Беларусі. Але менавіта сёння ён вядзе апошні бой: калі своечасова не прыняць меры, ад аднаго з найстарэйшых архітэктурных збудаванняў нашай краіны нічога не застанецца.

Нямецкія салдаты часоў Першай сусветнай вайны добра ведалі, дзе знаходзяцца іх войскі. Аб гэтым сведчыць хоць бы такі подпіс да аднаго з фотаздымкаў: «Наша пазіцыя ў замку Ягелонаў, пабудаванага ў XIV стагоддзі». Але іх праціўнікаў мала хваляваў лёс архітэктурнага збудавання. Грубыя сцены Крэўскага замка былі ўсяго толькі ключом у тактычнай абароне немцаў. Іх магла пакарыць толькі вялікая колькасць выстралаў самага буйнога калібру. «На жаль, — піша рускі і польскі генерал Іосіф Доўбар-Мусніцкі, — мне далі мала выстралаў, таму нанёс невялікую шкоду».

— У дзяцінстве Крэўскі замак для нас асаблівага значэння не меў, бо мы каля яго нарадзіліся, жылі, — расказвае жыхар Крэва Іван Магер. — Мы ведалі, у якім стане ён знаходзіцца, але важнейшымі для нас, дзяцей, былі нямецкія акопы, бліндажы — там добра было гуляць у вайну. Першая сусветная не толькі знішчыла замак, яна нічога не пакінула ад Крэва: за тры гады вайны тут не засталося ніводнага будынка і падворка — адны варонкі.

Тэма Першай сусветнай апошнім часам усё часцей гучыць у сценах Нацыянальнага гістарычнага музея Беларусі. Па словах яго дырэктара Алега Рыжкова, яна перастае быць забытай, як было яшчэ некалькі гадоў таму. «Сёння мы ўпэўнена кажам пра тое, што беларусы ўплывалі на пэўныя сусветныя падзеі, непасрэдна ўдзельнічалі ў іх, што на беларускай зямлі былі падпісаны ўнікальныя палітычныя дакументы», — зазначае дырэктар Нацыянальнага гістарычнага музея.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by
Фота Уладзіміра БАГДАНАВА і з яго калекцыі.

Будынкі для асабовага складу каля ўсходняй сцяны ўнутры замкавага двара. Лета 1916 года.

Тое, што засталося ад усходняй сцяны Крэўскага замка. Вясна 2017 года.

Колькі месяцаў таму «Звязда» ўздымала балючыя для мясцовых жыхароў і актуальныя для ўсёй беларускай культуры пытанні правядзення работ на тэрыторыі Крэўскага замка і магчымае аднаўленне ці кансервацыю руінаў. Так, паводле меркаванняў спецыялістаў, пра поўнае аднаўленне замка гаворкі пакуль ісці не можа: не захавалася дакументаў з дакладнымі апісаннямі замка, таму сёння нават складана ўявіць, як ён насамрэч выглядаў у старажытныя часы. Аднак адрэстаўрыраваць некаторыя элементы ўсё ж магчыма. Гаворка ідзе пра Княжаўскую вежу: да яе час паставіўся найбольш ашчадна. Мяркуецца, што менавіта з гэтага і пачнуцца работы ў замку. Паводле папярэдняй інфармацыі, Фонд Прэзідэнта па падтрымцы культуры і мастацтва плануе выдзеліць на правядзенне адпаведных работ каля 100 тысяч рублёў. Гэтыя фінансы будуць скіраваныя не толькі на саму рэстаўрацыю і кансервацыю, але і на добраўпарадкаванне тэрыторыі вакол старажытных руінаў, падтрыманне належнага санітарнага стану. Нават разбураныя сцены сваім рамантычным вобразам могуць шмат распавесці зацікаўленаму.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Каля Аль-Аксы прынялі рамкі металадэтэктараў

Ізраільскія паліцэйскія знялі рамкі металадэтэктараў, якія раней усталявалі каля мячэці Аль-Акса. Гэта зроблена па рашэнні кабінета міністраў на чале з прэм'ерам Біньямінам Нетаньяху: улады вырашылі ўсталяваць на месцы спецыяльныя камеры відэаназірання. Кіраўніцтва мячэці, аднак, паўмерамі незадаволена і патрабуе дэмантажу ўсякіх сістэм забеспячэння бяспекі. Меры бяспекі сталі больш жорсткія пасля тэракта, у якім загінулі двое паліцэйскіх. Узмацненне мер бяспекі абярнулася канфліктамі ісламскай абшчыны з сіламі правапарадку, за апошнія два дні ў іх загінулі чатыры палесцінцы, сотні атрымалі раненні. У канцы мінулага тыдня кіраўнік Палесцінскай аўтаноміі Махмуд Абас заявіў аб разрыве ўсіх кантактаў з Ізраілем з-за новых мер бяспекі каля Храмавай гары.

Па меркаванні МВФ, рост сусветнай эканомікі працягнецца

Міжнародны валютны фонд пацвердзіў прагнозы росту сусветнай эканомікі ў бягучым годзе на 3,5% і павелічэнне сусветнага ВУП налета яшчэ на 0,1%. Было адзначана зніжэнне ролі ЗША ў якасці крыніцы росту сусветнай эканомікі, але тэндэнцыя росту самой амерыканскай эканомікі захаваецца. Сёлета яна вырасце на 2,5%. Палепшаны і прагноз па брытанскім ВУП. Эксперты МВФ чакаюць узмацнення росту сусветнага гандлю таварамі і паслугамі да 4% у 2017 годзе. У цэлым ліпеньская справаздача шмат у чым адлюстроўвае вынікі перагляду эканамічных прагнозаў па выніках місій супрацоўнікаў МВФ у шэраг краін. Палепшаны прагнозы росту эканомікі еўразоны ў цэлым і для Германіі і Францыі паасобку.

Урад Польшчы правядзе судовую рэформу, нягледзячы на вета прэзідэнта

Рэформа будзе праведзена незалежна ад таго, ці рэалізуе кіраўнік дзяржавы свой намер, заявіў афіцыйны прадстаўнік урада рэспублікі Рафал Бахенек. «70% палякаў падтрымліваюць рэформы судовай сістэмы, прапанаваныя PiS (кіруючай партыяй «Права і справядлівасць»). Цяжка зразумець рашэнне спадара прэзідэнта аб ветаванні законаў аб Нацыянальным судовым савеце і Вярхоўным судзе», — заявіў Бахенек у эфіры Польскага тэлебачання. Паводле яго слоў, абвясціўшы пра намер накласці вета на законы, прэзідэнт узяў на сябе адказнасць за гэтую рэформу. Прэм'ер-міністр Беата Шыдла ў найбліжэйшы час сустрэнецца з міністрам юстыцыі Збігневам Зебрам, каб абмеркаваць сітуацыю, якая склалася, дадаў Бахенек.

Microsoft адмаўляецца ад графічнага рэдактара Paint

Карпарацыя Microsoft прызнала графічны рэдактар Paint састарэлым і заявіла аб намеры прыбраць яго з аперацыйнай сістэмы Windows. У апублікаваным кампаніяй спісе функцый, якія прызнаныя састарэлымі, гаворыцца, што яны не знаходзяцца ў стадыі актыўнай распрацоўкі і могуць быць выдаленыя ў будучых абнаўленнях. Чарговае маштабнае абнаўленне аперацыйнай сістэмы Windows 10 пад назвай Fall Creators Update выйдзе восенню гэтага года. Рэдактар Paint быў неад'емнай часткай Windows з моманту выхаду першай версіі AC у 1985 годзе. Праграма змяшчае базавыя прылады для рэдагавання графічных выяў і дазваляе ствараць малюнкі.

«Звязда» збірае сяброў

На спартыўным свяце, прымеркаваным да 100-годдзя газеты, выступяць вядомыя спартсмены Беларусі, сярод іх неаднаразовыя чэмпіёны свету па гіравым спорце браты Сігневічы. Яны пакажуць сілавое шоу з гірамі, правядуць майстар-клас, у якім змогуць прыняць удзел усе ахвотныя. Прадэманструюць простыя, але карысныя практыкаванні для кожнага аматара спорту, кульмінацыяй праграмы стане дэманстрацыя рарытэта — гіры 1874 года з царскай каронай.

Малодшы з братоў — Ігар Сігневіч адзначае, што сёння здаровы лад жыцця — залог поспеху ва ўсім. «У сучасных умовах тэмп жыцця вельмі хуткі. Каб яго не проста вытрымліваць, а ставіць перад сабой мэты і іх дасягаць, неабходна быць фізічна здаровым чалавекам. У суботу нам на асабістым прыкладзе хацелася б паказаць, што магчыма дасягаць вынікаў у спорце, сумяшчаючы трэніроўкі з прафесійнай дзейнасцю».

Падзяляе гэты пункт гледжання і старэйшы з братоў — Вадзім — заслужаны майстар спорту, чатырохразовы чэмпіён свету па гіравым спорце. Кампанію братам Сігневічам складуць Андрэй Гук — майстар спорту міжнароднага класа па паўэрліфтынгу, шматразовы чэмпіён Еўропы, Вячаслаў Харанека — беларускі асілак, аўтар сотні рэкордаў, Андрэй Зазерскі — шматразовы чэмпіён краіны па рукапашным боі, пераможца тэлепраекта «Бітва Тытанаў» і «Зачыстка».

Сілавое шоу стартуе адразу пасля адкрыцця, якое адбудзецца 29 ліпеня ў 11.00 на стадыёне сталічнага ліцэя №1 на праспекце Газеты «Звязда». Акрамя сілавога шоу гледачы ўбачаць майстар-клас ад чэмпіёнаў краіны МФК «Сталіца» і лепшых прадстаўнікоў варкаўта Беларусі.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. *lobazhevich@zviazda.by*

ЖЫЦЦЁ — КАШТОЎНАЕ

Нават калі гэта жыццё маленькай птушкі

Сімвалічна, што ў Дзень пажарнай службы бабруйскія ратавальнікі падаравалі жыццё стрыжу, які трапіў у пастку. Аддзяленне аварыйна-ратавальнай часці №1 ехала на заняткі, калі іх тармазнуў нейкі мужчына на веласіпедзе. «Хлопцы, дапамажыце птушцы, — папрасіў ён, паказваючы на сцяну будынка, дзе з апошніх сіл трапятаўся стрыж. — Другі дзень мучыцца, небарака, самастойна вызваліцца не можа». Да мужчыны хутка далучыліся і іншыя спачуваючыя, якія былі сведкамі птушыных пакут. Ратавальнікі не аднойчы прыходзілі на дапамогу жывёлам, не пакінулі ў бядзе і птушку. Аперацыю па вызваленні правяла каманда ў складзе прапаршчыка Яўгена Лася, камандзіра аддзялення Уладзіміра Кітова і начальніка каравула Івана Макарэвіча. Іх дзеяннямі кіраваў падпалкоўнік Дзмітрый Сказаў. Як аказалася, стрыж зачапіўся за лёску і, калі б не чулыя людзі, загінуў бы.

Пад апладысменты людзей, якія назіралі за дзеяннямі ратавальнікаў, птушку выпусцілі. Дарэчы, для бабруйчан ратавальнікі свае людзі. У горадзе ніводнае свята не абыходзіцца без іх удзелу, а тым больш дзіцячыя аздараўленчыя лагеры. Сімвалічна, што ў гэты дзень у Бабруйску да пажарных часцей падыходзілі школьнікі з ахапкамі кветак, каб павіншаваць сваіх мужных сяброў.

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@zviazda.by*

МЕДАЛЬНЫ ЗВОН

З перамогай вярнуліся беларускія школьнікі з 58-й Міжнароднай матэматычнай алімпіяды, якая прайшла ў Рыа-дэ-Жанэйра (Бразілія).

Залаты медаль заваяваў выпускнік гімназіі №51 г. Гомеля Ягор Дубовік. У індывідуальным заліку ён заняў сёмае месца, набраўшы 29 балаў з 42 магчымых.

Сярэбраным медалём узнагароджаны выпускнік сталічнай гімназіі №41 Аляксей Васілеўскі, бронзавымі медалямі — выхаванцы Ліцэя БДУ Андрэй Нарадзецкі, Антон Палюховіч, Ілья Пчалінцаў і Аляксандр Юран.

Не засталіся без узнагарод нашы школьнікі і на 48-й Міжнароднай алімпіядзе па фізіцы, якую сёлета прымала Інданезія. Усе ўдзельнікі беларускай зборнай вярнуліся дамоў з медалямі. Мікіта Ігнацюк (выпускнік ліцэя №1 імя А. С. Пушкіна г. Брэста) і Яўген Шарамед (выпускнік гімназіі №10 г. Мінска) заваявалі сярэбраныя ўзнагароды. А Павел Курач (выпускнік брэсцкага ліцэя №1), Мікіта Стрыжак (выпускнік Ліцэя БДУ) і Валянцін Дарафееў (выпускнік Магілёўскага дзяржаўнага абласнога ліцэя №3) былі ўзнагароджаны бронзавымі медалямі.

Надзея НІКАЛАЕВА. *nikalaeva@zviazda.by*

■ Рэпартаж на колах

ВАМ ПАСЫЛКА!

Як мы развозілі пошту разам з кур'ерам

Калі бачыце па горадзе сінюю машынку з белай паласой на баку, ведайце: за рулём — паштовы кур'ер. Адным ён вязе камплект ручнікоў беларускай вытворчасці, другім — тэлефон, прысланы з Кітая, трэцім — важныя дагаворы і свежую прэсу.

Сённяшнюю змену мы праводзім разам з **кур'ерам Сяргеем РЫЖКОЎСКІМ.** На пошце мужчына працуе больш за пяць гадоў. Трапіць сюды, прызнаецца, было марай дзяцінства. Таму, калі ўбачыў на біржы вакансію кур'ера, адразу прыйшоў на гутарку.

За дзень Сяргей паспявае аб'ехаць у сярэднім 30 пунктаў па горадзе. Лагістыку маршруту дапамагае прадумаць праграма «Белтрансспадарожнік», якая ўсталявана ў яго на тэлефоне. Калі кур'ер прыязджае на месца, то адзначаецца ў праграме, і ў інтэрнэце відаць, калі якая пасылка была дастаўлена. Так бы мовіць, фіксуецца кожны крок. Таму, калі ў кагосьці ўзнікнуць пытанні да сэрвісу, усё можна праверыць.

З раніцы наш кіроўца праходзіць медагляд і атрымлівае аўто. Загружаемся на паштамце: у багажнае аддзяленне машыны Сяргей спрытна складвае некалькі каробак. Усе запячатаны. Калі ў пасылцы знаходзіцца штосьці крохкае, на ўпакоўцы стаіць адпаведнае абазначэнне, так што кур'ер бачыць, з якім грузам трэба быць звышасцярожным. Выязджаем — нас ужо чакаюць у інтэрнэт-краме абутку, дзе мы павінны забраць заказы для пакупнікоў. Гэты гандлёвы пункт далёка не адзіны, які карыстаецца паштовым кур'ерам для дастаўкі сваіх тавараў па ўсёй краіне. Больш за чатыры тысячы беларускіх інтэрнэт-крам супрацоўнічаюць з Белпоштай у гэтым кірунку. Прадпрыемства распрацавала для іх пакеты паслуг «E-commerce». Для прадаўцоў гэта зручна: у Белпошты самая буйная лагістычная сетка па краіне.

— Мы даўно чакалі такой прапановы, — заўважае **старшы менеджар абутковай інтэрнэт-крамы Originals Эдуард КАРАПЕЦЯН,** калі мы забіраем заказ. — Вялікая крама можа дазволіць сабе кур'ерскую сетку, а для маленькіх гэта нявыгадна. Калі яшчэ па Мінску нармальна кур'ера ўтрымліваць, то па абласцях няма сэнсу.

Мы тым часам забіраем дзве новенькія пары абутку, сядаем у аўто і рушым па маршруце далей. Туфлі даставім крыху пазней, а пакуль развозім тавары з інтэрнэт-крамы самой Белпошты. Прадпрыемства яе адкрыла ў 2015 годзе, каб прасоўваць беларускіх вытворцаў. На shop.belpost.by прадстаўлены не толькі буйныя кампаніі. Асартымент велізарны — ад адзення да садоўвага інструменту. Паштовая крама налічвае ўжо сем тысяч пастаянных кліентаў. За апошні год колькасць заказаў выросла ў тры разы. Большасць пакупнікоў — з Мінска, Магілёва, Ліды, Віцебска. Адметна, што даведацца пра тое, што прадаецца праз анлайн-краму, могуць і тыя беларусы, якія не карыстаюцца інтэрнэтам. Пошта выпускае адмысловыя каталогі тавараў: яны ляжаць у кожным аддзяленні. А з красавіка працуе дастаўка і па Расіі. Ужо ёсць першыя заказы.

Надзеі КУДЗІНАЙ мы прывезлі пасцельную бялізну і цацку для дзяцей.

За рулём паштовы кур'ер Сяргей РЫЖКОЎСКІ.

Мы спыняемся ў Калодзішчах каля аднаго з дамоў. За пасылкай з-за варот выходзіць гаспадыня дома Надзея Кудзіна. Перадаём жанчыне вялікую каробку — там камплект пасцельнай бялізны і цацка.

— Я ўвогуле часта заказваю што-небудзь у паштовай інтэрнэт-краме, — расказвае жанчына. — У асноўным дзіцячае адзенне, касметыку. Задавальняе і кошт, і якасць. Тут найбліжэйшая крама прамтавараў — за тры кіламетры ад дома, а ў мяне яшчэ дзіця грудное. Таму мне зручна, калі пакупкі на дом прывозяць.

З кліентамі Сяргей Рыжкоўскі вельмі ветлівы. Расказвае, што некаторых ужо ведае ў твар. Пастаянна прывозіць міжнародныя пасылкі, маркі. Акрамя гэтага, ён дастаўляе экспрэс-лісты, канверты, можа аформіць падпіску.

Паслугі паштовага кур'ера вельмі запатрабаваны ў арганізацый. Асноўныя кліенты — банкі, мабільныя аператары, страхавыя кампаніі, буйныя прадпрыемствы. Ім дастаўляецца, напрыклад, прэса, уваходная карэспандэнцыя (нягледзячы на электронны дакументазварот, многія любяць, каб пад рукой былі і папяровыя копіі). Арганізацыям гэта выгадна: не трэба ўтрымліваць машыны, эканоміцца час сакратароў, якім няма неабходнасці хадзіць на пошту.

Усяго па краіне працуе паўтары тысячы паштовых кур'ераў. А значыць, за дзень сінія машыны прадпрыемства паспяваюць даставіць дзясяткі тысяч пасылак.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by
Фота Надзеі БУЖАН

■ Святы

ЯК КАХАЦЬ, ДЫК КАРАЛЕВУ, ЯК ВЫПІСВАЦЬ, ТО «ЗВЯЗДУ»!

Лічаныя дні засталіся да стагоддзя газеты — найстарэйшай з рэспубліканскіх, адзінай беларускамоўнай, шаноўнай, горача любімай, роднай... І адзначаць гэтае свята яна будзе разам са сваімі чытачамі-падпісчыкамі, сябрамі, усімі ахвотнымі — **у суботу 29 ліпеня з 11 гадзін** на спартыўнай пляцоўцы сталічнага Ліцэя №1 (праспект Газеты «Звязда», 6А).

Гасцей, як паведамлялася, там чакае мора спартыўнага драйву, прыемныя сустрэчы і знаёмствы (у тым ліку са звяздоўцамі), цікавыя размовы, аўтограф-сесіі, вершы...

Помніце:

Раяць справа, вучаць злева...
Я і сам не прападу:
Як кахаць, дык каралеву,
Як выпісваць, то «Звязду»!

Адпаведна кожны, хто на свяце захоча афармiць падпіску (сабе альбо сваім родным), зможа гэта зрабіць і такім чынам вярнуцца дамоў не толькі з квітанцыяй, але і з адмысловым звяздоўскім значком, памятным сувенірам ад газеты, якую любілі яшчэ прапрадзеды.

■ Філатэліст

НАША МАРКА ЗНОЎ У ДЗЯСЯТЦЫ — НАЙПРЫГАЖЭЙШЫХ...

На Венскай міжнароднай філатэлістычнай выстаўцы падведзены вынікі конкурсу на званне самай прыгожай маркі свету, якая выйшла ў абарачэнне ў 2016 годзе. Удзел у конкурсе бралі больш за 70 краін. У дзясятку найлепшых увайшлі:

1-е месца — тытул «Самая прыгожая марка свету 2016 года», кубак «Галоўны прыз выстаўкі ВІПА» — Партугалія (серыя марак «Партугальская кансервавая прамысловасць»), 2-е месца — Іспанія (блок «Асобы: Расіа Хурада»), 3-е месца — Швейцарыя (счэпка марак «Гатарда-2016»), 4-е месца — Фарэрскія астравы (блок «Штамп на рыбінай скуры»)... 8-е месца — назва кажа сама за сябе — блок «Пчалаводства ў Беларусі».

Варта адзначыць, што Венская міжнародная філатэлістычная выстаўка праходзіць у сталіцы Аўстрыі з 1881 года і з'яўляецца самай вядомай традыцыйнай філатэлістычнай выстаўкай Еўропы. Журы конкурсу складаецца з вядомых мастакоў марак, журналістаў, прадстаўнікоў Аўстрыйскай паштовай адміністрацыі і Аўстрыйскага нацыянальнага дзяржаўнага дома друку (аўстрыйская марка ў конкурсе не ўдзельнічае).

Што да беларускай, то раней у дзясятку найпрыгажэйшых уваходзілі блокі, прысвечаныя двухсотгоддзю з дня нараджэння Напалеона Орды, васемсотпяцідзесяцігоддзю стварэння Крыжа Еўфрасінні Полацкай, а таксама марачны ліст «Слуцкія паясы».

Паштовы блок «Пчалаводства ў Беларусі» выпушчаны ў абарачэнне 12 жніўня 2016 года.

Мастак Аляксандр Міцянін, дызайн Марыны Віткоўскай.

Галасуем за беларускую марку

Асацыяцыя дзяржаўных паштовых аператараў Еўропы (PostEurop) праводзіць конкурс на найлепшую паштовую марку, выпушчаную па праграме «Еўропа». Тэма гэтага года — замкі і палацы.

На конкурсе прадстаўлена і марка, выпушчаная Міністэрствам сувязі і інфарматызацыі Беларусі. На ёй — палац Румянцавых і Паскевічаў у Гомелі.

Галасаванне працягнецца да 9 верасня. Прыняць удзел можа любы ахвотны. Для гэтага трэба зайсці на сайт www.posteurop.org/europa2017 і аддаць голас за ўпадабаную марку

■ Навіны

Бронзавы пісьманосец

Скульптура паштальёна з'явілася ў Жодзіне

Помнік усталявалі на вуліцы Міра каля будынка цэнтральнага гарадскога аддзялення сувязі. Сфатаграфавацца з бронзавым пісьманосцам паспелі ўжо і работнікі пошты, і звычайныя гараджане.

Скульптура менавіта паштальёна выбрана не выпадкова. Гэта прафесія заўсёды была запатрабаванай і па сёння не губляе актуальнасці, бо на паштальёнаў ускладзена важная функцыя — забяспечваць сувязь з усім светам.

Намеснік дырэктара Мінскага філіяла Белпошты Алена ІШЧУК расказала, што скульптуру заказвалі ў прадпрыемства з Глыбокага, якое займаецца коўкай. Помнік уяўляе сабой паштальёна часоў царскай Расіі. Тады гэта прафесія была пераважна мужчынскай. А вось веласіпед і цяпер застаецца адным з асноўных транспартных сродкаў работнікаў сувязі.

Абноўленыя аддзяленні

адкрыліся ў некалькіх гарадах

Адно з іх — у Століне. Мадэрнізацыя адбылася ў паштовым аддзяленні па вуліцы Церашковай. На яго ўрачыстым адкрыцці гараджан сустракаў паштальён Печкін і ўручаў фірменныя падарункі ад прадпрыемства.

— Асноўным прыярытэтам пры мадэрнізацыі паштовага аб'екта было забеспячэнне зручнасці ў абслугоўванні наведвальнікаў і аказання поўнага спектра паслуг фізічным і юрыдычным асобам, — адзначыла на адкрыцці **дырэктар Брэсцкага філіяла Белпошты Валянціна ПУХ.** — Сёння павышаная ўвага ўдзяляецца ўкараненню сучасных метадаў работы з карпарацыйнымі кліентамі і паляпшэнню якасці паслуг.

На ўрачыстым адкрыцці прысутнічаў і **намеснік старшыні Столінскага райвыканкама Міхаіл НЕСЦЯРОВІЧ.** Ён заўважыў, што мадэрнізацыя паштовага аб'екта носіць у тым ліку і сацыяльную скіраванасць. У новым аддзяленні гараджане могуць разлічваць на індывідуальны падыход і высокі ўзровень сэрвісу.

Абнавілі аддзяленне сувязі №6 у Слоніме — па адрасе вуліца Карбышава, 26б. З падвальнага памяшкання пошта «перасялілася» ў светлы офіс. Больш камфортнымі сталі працоўныя месцы і зала для кліентаў. Абнавіліся мэбля і тэхніка.

Слонімскае аддзяленне №6 абслугоўвае каля дваццаці вуліц — гэта 517 дамоў і 759 кватэр. Штомесяц туды трэба даставіць больш за дзве тысячы газет і часопісаў, трыста лістоў і сорак пасылак.

А вось у Наваполацку, у дзясятым мікрараёне, адкрылася новае аддзяленне сувязі. Ва ўтульнай кліенцкай зале наведвальнікі змогуць атрымаць паштовыя і няпрофільныя паслугі: адправіць пісьмовую карэспандэнцыю, пасылкі, атрымаць пенсіі і дапамогі, падпісацца на друкаваныя сродкі масавай інфармацыі, аплаціць «камуналку». Прадстаўлены шырокі асартымент марак, паштовак, канвертаў, картак для пасткросінгу.

Рэжым працы аддзялення Наваполацк-10 наступны. З панядзелка па пятніцу паштовы аб'ект адкрыты з 10 да 19 гадзін, у суботу — з 10 да 16. У нядзелю выхадны.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Мясцовае самакіраванне

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

26 ліпеня 2017 г. №27 (411)

стар. 3

Як завабіць наведвальнікаў у бібліятэку?

стар. 6

Чэмпіёнамі становяцца... насуперак

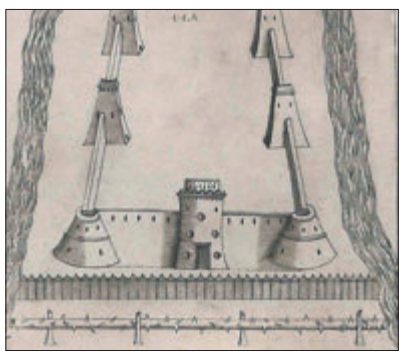

стар. 8

"Гарадскі" ўспамін Улы

ТЭМА ТЫДНЯ

ФІЗКУЛЬТ-УРА!

ЦІ ЎСЮДЫ Ў РЭГІЁНАХ КРАІНЫ ЁСЦЬ МАГЧЫМАСЦЬ ЗАЙМАЦЦА СПОРТАМ?

Фота БЕЛТА.

АПОШНІЯ статыстычныя даныя кажуць пра тое, што ўсё больш беларусаў выбіраюць здаровы лад жыцця і пачынаюць займацца фізкультурай. Міністэрства спорту і турызму краіны вядзе статыстыку, згодна з якой кожны чацвёрты жыхар, а гэта 2 млн 157 тыс. 349 беларусаў, або 22,5% насельніцтва, займаецца фізкультурай. Лічба ўражвае. Калі параўноўваць па гэтым паказчыку Беларусь з краінамі-суседкамі, то яна крыху саступае Расіі (23—30% насельніцтва, розныя крыніцы называюць розныя лічбы) і значна наперадзе Украіны (13% насельніцтва). Прытым у спартыўным ведамстве адзначаюць, што літаральна за 8—10 гадоў лічба фізічна актыўных грамадзян у нашай краіне павялічылася на 4%. Але ці заўжды гэта актыўнасць знаходзіць належныя ўмовы для прымянення?

стар. 4

ПА СУТНАСЦІ СПРАВЫ

ІМІДЖ КРАІНЫ І... БІЗНЕС

Мінімальнае ўмяшанне дзяржавы ў эканамічную дзейнасць суб'екта гаспадарання і павышэнне асабістай адказнасці кіраўніка. Пра гэта і іншае беларускія сенатары разважалі падчас круглага стала, што прайшоў у Гомелі. У краіне завяршаецца абмеркаванне пакета прававых актаў, накіраваных на развіццё прадпрымальніцтва. Савет Рэспублікі прыняў у ім самы актыўны ўдзел. Важныя дакументы былі прааналізаваны з удзелам членаў Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, а таксама прадпрымальнікаў рэгіёна і прадстаўнікоў выканаўчай улады.

Гомельшчына — тэрыторыя патэнцыялу, генерацыі і распаўсюджвання інавацый, адзначае **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір ПАНЦЮХОЎ,** і менавіта таму сенатары выбралі горад над Сожам для сваёй паездкі:

— Штогод апошнія пяць гадоў вобласць, яе асобныя раёны і гарады перамагаюць у рэспубліканскіх конкурсах, якія вызначаюць рэгіёны, што спрыяюць вядзенню бізнесу. Мэта дзяржавы, як і бізнесу адна — павышэнне дабрабыту і якасці жыцця насельніцтва.

Доля малога і сярэдняга бізнесу ў бюджэце Гомельшчыны сёння складае 17%, гаворыць **старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Алег БАРЫСЕНКА.** Між тым планы на 2020 год — 30%. **Член Савета Рэспублікі, старшыня Ваўкавыскага райвыканкама Міхаіл СІЦЬКО** адзначае, што самым галоўным вынікам перамен, якіх чакаюць ад прыватнага бізнесу, будзе папаўненне мясцовых бюджэтаў:

— Гэта вядзе да пашырэння сацыяльных магчымасцяў. У нашым раёне за паўгода зарэгістравалася ўжо 110 індывідуальных прадпрымальнікаў, і з іх пяць — малыя прадпрыемствы. Усяго цяпер іх 376. Прыходзяць да нас не толькі беларусы, але і замежнікі. Трэба, каб прадпрымальніцтва мела магчымасць атрымання аддачы. Каб грошы, якія будуць укладацца ў развіццё, стымулявалі павышэнне заробкаў.

стар. 2

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

У ЦЭНТРЫ СУСВЕТНЫХ ПАДЗЕЙ

Мар'яна Шчоткіна правяла сустрэчу з адміністратарам ПРААН

На мінулым тыдні ў Нью-Ёрку ў штаб-кватэры Праграмы развіцця ААН сустрэліся намеснік старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, нацыянальны каардынатар па дасягненні Мэт устойлівага развіцця Мар'яна Шчоткіна і адміністратар ПРААН Ахім Штайнер. Цэнтральнай тэмай сустрэчы сталі сумесныя двухбаковыя праекты.

Як адзначае БЕЛТА, віцэ-спікер верхняй палаты павіншавала Штайнера, які ў красавіку 2017 года быў назначаны на пасаду адміністратара. Акрамя таго, яна падзякавала ПРААН за праграмы, якія Беларусь рэалізуе сумесна ў такіх галінах, як экалогія, эфектыўнае кіраванне, эканоміка і падтрымка груп насельніцтва. Мар'яна Шчоткіна таксама выказала ўдзячнасць за дапамогу ў пераадоленні наступстваў чарнобыльскай катастрофы.

Падчас гутаркі намеснік старшыні Савета Рэспублікі адзначыла, што краінавая каманда ПРААН у Беларусі пад кіраўніцтвам рэзідэнта-каардынатара Санакі Самарасінхі адрозніваецца высокім прафесіяналізмам і ініцыятыўнасцю. Асобна Мар'яна Шчоткіна падзякавала ПРААН за ініцыятыву рэалізацыі праекта па тэхнічнай дапамозе ва ўмацаванні патэнцыялу нацыянальнага каардынатара і ўцягванне парламента Беларусі ў працу па дасягненні Мэт устойлівага развіцця.

«УСХОДНІЯ» ІНВЕСТЫЦЫІ

Адбылася рабочая сустрэча Сяргея Рахманава і намесніка старшыні групы дружбы Японія — Беларусь парламента Японіі Масака Моры

З японскага боку на сустрэчы прысутнічалі таксама прадстаўнікі кампаній, якія займаюцца нафтаперапрацоўкай, будаўніцтвам, вырабам медыцынскіх прэпаратаў і іншымі відамі бізнесу.

Удзельнікі абмеркавалі такія тэмы, як двухбаковае японска-беларускае міжпарламенцкае і інвестыцыйнае супрацоўніцтва. У сустрэчы таксама прынялі ўдзел парламентарыі Ірына Старавойтава, Святлана Герасімовіч, Віктар Сірэнка, члены рабочай групы Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па супрацоўніцтве з парламентам Японіі.

На мінулым тыдні Сяргей Рахманаў, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы сустрэўся з прадстаўнікамі карпарацыі па здабычы солі правінцыі Цзянсу Кітайскай Народнай Рэспублікі і СЗАТ «Кампанія па развіцці індустрыяльнага парка Вялікі Камень». Галоўнай тэмай перагавораў таксама сталі інвестыцыі.

АСАБЛІВАЯ ЎВАГА — НА РАЁНЫ

Член Прэзідыума Савета Рэспублікі Аляксандр Папкоў наведаў Дрыбінскі раён Магілёўскай вобласці

У рамках свайго візіту старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні паўдзельнічаў у пасяджэнні Дрыбінскага раённага выканаўчага камітэта. На ім Аляксандр Папкоў звярнуў увагу на тое, што сёння неабходна дакладна каардынаваць працу кіруючых органаў раёна для паўсюднага развіцця рэгіёна.

Акрамя таго, Аляксандр Папкоў правёў асабісты прыём грамадзян, на якім былі прыняты ўсе ахвотныя. Галоўнымі пытаннямі нефармальных зносін сталі новыя працоўныя месцы, вядзенне асабістых падсобных гаспадарак, а таксама арганізацыя спрыяльных умоў для вядзення бізнес-праектаў.

Усе, хто звярнуўся да старшыні Пастаяннай камісіі, атрымалі неабходныя тлумачэнні. Рашэнне праблем, якія запатрабавалі дадатковага вывучэння, Аляксандр Папкоў узяў на кантроль.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
lukashevich@zviazda.by

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

ЗАДАЦЬ ПЫТАННЕ І АТРЫМАЦЬ АДКАЗ

Сустрэчы з насельніцтвам назвалі днём адкрытага пісьма

Раз на год у кожным сельсавеце Лунінецкага раёна праходзяць сустрэчы прадстаўнікоў улады з насельніцтвам, дзе разглядаюцца пытанні жыццядзейнасці на акрэсленай тэрыторыі. На сустрэчу прыязджае старшыня райвыканкама разам з кіраўнікамі асноўных раённых службаў. Сюды запрашаюць прадстаўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый, якія функцыянуюць на тэрыторыі пэўнага сельсавета. Абмяркоўваюцца самыя розныя праблемы, уздымаюцца пытанні, якія хвалююць жыхароў населеных пунктаў.

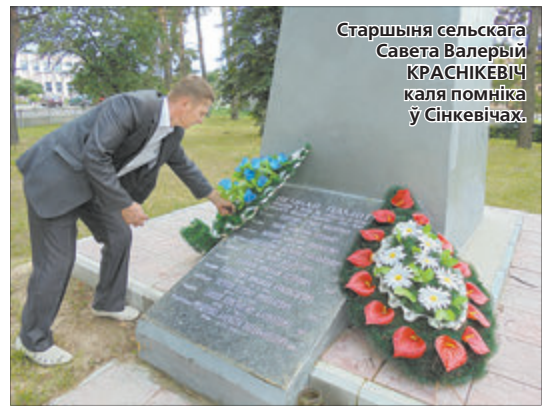

Старшыня сельскага Савета Валерый КРАСНІКЕВІЧ каля помніка ў Сінкевічах.

Мерапрыемства назвалі днём адкрытага пісьма, бо своеасаблівы маніторынг грамадскай думкі праводзіцца загадзя. Людзям даюць магчымасць пакідаць свае пытанні і прапановы ў паштовай скрыні, якая ўстанаўліваецца ў сельскім Савеце. Таму на сходзе некаторыя аўтары пытанняў адразу атрымліваюць адказы. Летась такая сустрэча ў Сінкевіцкім сельскім Савеце праходзіла 18 мая. Па яе выніках складзены пратакол, дзе адлюстраваныя даручэнні адпаведным службам на падставе скаргаў і прапаноў грамадзян.

Са старшынёй сельвыканкама Валерыем Краснікевічам праглядаем гэты дакумент. Многія яго пункты пазначаныя як выкананыя. Напрыклад, у адным з лістоў, што былі агучаныя на дні адкрытага пісьма, жыхары вёскі Мокрава пакінулі просьбу адрамантаваць дарогу на вуліцы Янкова, аналагічная заява паступіла з вёскі Вострава, там указалі асабліва праблемны ўчастак ад чыгуначнага моста да вуліцы Машэрава. Рамонт названых участкаў дарог праведзены ў другім квартале мінулага года.

Наогул пытанне стану дарог адно з самых праблемных у Сінкевіцкім сельсавеце. Пра дарогі найбольш гаварылі і на сустрэчы ў маі гэтага года. На тэрыторыі ўсяго 30 працэнтаў асфальтаваных дарог, 40 працэнтаў — гравійныя, астатнія пясчаныя. Сельвыканкам скарыстаў суседства з вядомым у краіне прадпрыемствам «Граніт» і заключыў з ім дагавор на бязвыплатнае выдзяленне шчэбеню і адсеву для падсыпкі дарог. Такім чынам яшчэ летась былі падсыпаныя чатыры вуліцы ў аграгарадку Сінкевічы. Сёлета «Граніт» зноў выдзеліў матэрыялы, якія вырашана накіраваць для паляпшэння дарог у вёсцы Мокрава. На дзвюх вуліцах спецыялісты ДРБУ-101 работу правялі, тры іншыя вуліцы чакаюць сваёй чаргі.

Валерый Краснікевіч расказвае, што на работу па добраўпарадкаванні вуліц нярэдка выходзяць і самі жыхары вёсак. Менавіта з іх дапамогай быў падсыпаны ўчастак дарогі, які злучае вёскі Мокрава і Вострава. Талакой зрабілі ямачны рамонт працягласцю каля кіламетра на вуліцы Янкова ў вёсцы Мокрава.

Здараецца, людзі задаюць пытанні на першы погляд дробныя, ды, аказваецца, актуальныя для іншых. Так, адзін з жыхароў Сінкевічаў пытаўся, ці можна выпісаць у лясніцтве дроў на ўмовах саманарыхтоўкі. На мерапрыемстве прысутнічаў дырэктар лясгаса Вячаслаў Торчык, які растлумачыў парадак такой выпіскі. Некаторыя жыхары ўжо скарысталі зручную для іх форму нарыхтоўкі.

Варта адзначыць, што Сінкевіцкі сельсавет сёлета прырос сямю населенымі пунктамі. У ходзе рэарганізацыі далучыліся вёскі, якія раней адносіліся да Мікашэвіцкага гарсавета. Адтуль таксама прыехалі людзі на майскі сход гэтага года і адразу ўзнялі пытанне пра сенакос для прыватнай жывёлы. Бо ў вёсцы Запроссе, напрыклад, трымаюць яшчэ 17 кароў, там бывалі праблемы з кармамі. Узнятае пытанне вырашылася амаль адразу, бо ў зале прысутнічалі прадстаўнікі сельгаспрадпрыемства.

Самым прыемным момантам сёлетняга дня адкрытага пісьма стала падзяка, якую выказалі вяскоўцы за добраўпарадкаванне. Мелася на ўвазе стаянка на восем парковачных месцаў каля адміністрацыйнага будынка ў Сінкевічах. Ажыццяўленне ўказанага праекта стала магчыма дзякуючы ўдзелу асобных жыхароў, а таксама мясцовым прадпрымальнікам. Апошнія далі грошы на пакупку матэрыялаў, далучылася і сельгаспрадпрыемства, якое аплаціла 10 тон асфальту. Вяскоўцы выйшлі на суботнік і дапамаглі прывесці пляцоўку ў парадак. Цяпер там прыемна паставіць транспарт, побач клумба. Талакой жа даводзілі да ладу і помнік у цэнтры Сінкевічаў, які ўстаноўлены на брацкай магіле. Манумент паднавілі, паклалі 20 квадратных метраў тратуарнай плітцы, устанавілі бардзюр, каля ўвахода паставілі дзве лаўкі. Святочнае мерапрыемства 9 мая сёлета адбылося каля абноўленага помніка. І як бачым, гэта ацанілі людзі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yackevich@zviazda.by
Лунінецкі раён.

ІМІДЖ КРАІНЫ І... БІЗНЕС

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС»).

Каб спрасціць умовы работы прадпрымальнікаў, паўстала неабходнасць значнага ўдасканалення заканадаўства, лічыць **член Савета Рэспублікі, генеральны дырэктар кампаніі «Марка» Мікалай МАРТЫНАЎ:**

— Каб ісці ў нагу з часам, развіваць эканоміку, даўно трэба зняць залішнюю нагрузку на бізнес. Заканадаўчая і выканаўчая ўлады на месцах павінны ствараць усе ўмовы для вядзення бізнесу. Частка парушэнняў у той жа падатковай сферы адбываецца без злога намеру — проста таму, што, каб у ёй разабрацца, трэба трымаць армію вопытных бухгалтараў. Беларускі бізнес гатовы сумленна плаціць падаткі, а чыноўнікам на месцах трэба смялей ісці насустрач наватарам у бізнесе і не баяцца браць на сябе адказнасць. У сваю чаргу, удасканаленне заканадаўства — адна з самых важных дзяржаўных задач, і нельга, каб ад адной коскі залежаў сэнс закона. Важна, каб мы ўсе чыталі законы аднолькава.

Сенатары вывучалі магчымасці і складанасці на прыкладзе шэрагу гомельскіх прадпрыемстваў. Яны наведалі вытворчую базу прадпрыемства «Гомельаблдарбуд», якое па аб'ёмах асфальтабетону, які тут выпускаецца, займае трэцяе месца ў краіне. Прадпрыемствы «Камконт» і «Алкапак» маюць розны профіль, але ж абодва ўваходзяць у свабодную эканамічную зону «Гомель-Ратон». Кіраўнік яе адміністрацыі Антаніна Яжова гаворыць, што сёння тут працуе капітал 16 краін свету. За гады існавання гэта пляцоўка для развіцця бізнесу і прыцягнення замежных інвестараў сябе апраўдала. Спрыяльныя ўмовы прыносяць плённы вынік, у чым і пераканаліся сенатары. Напрыклад, кампанія «Алкапак» сёння закрывае 95% патрэб Беларусі ў адмысловых корках для алкагольнай прадукцыі.

Інкубатар для развіцця бізнесу ў Гомельскім тэхнапарку, дзе сёння 18 рэзідэнтаў, таксама прыцягнуў увагу членаў Савета Рэспублікі. Яго дырэктар Дзмітрый Марозаў адзначае, што адна з мэт і нават місія — зрабіць так, каб таленавітыя дзеці заставаліся на радзіме, а не шукалі месца пад сонцам у іншых краінах. Спектр дзейнасці кампаній, многія з якіх робяць грошы ў віртуальнай рэальнасці, вельмі шырокі — ад распрацоўкі мабільных праграм да вырабу нанатэхналагічнага даследчага абсталявання. Напрыклад, унікальны партатыўны глюкометр для дыябетыкаў распрацавала кампанія «АйЦіСапортМі». Яе амерыканскі дырэктар па тэхналогіях фірмы Global Healthcare Management Андрыс Васкіс расказвае, што калектыў гомельскага філіяла пачынаўся з двух праграмістаў і за пяць гадоў вырас да сотні чалавек:

— І мы не спыняемся, наш вялікі і дружны калектыў будзе расці. Дарэчы, тут, на Беларусі, вельмі таленавітыя маладыя людзі. Менавіта іх трэба прыцягваць і прасоўваць далей.

Падобныя праекты, адзначаюць сенатары, трэба падтрымліваць, бо яны спрыяюць стварэнню станоўчага іміджу краіны. Дарэчы, такі бізнес-інкубатар, як у СЭЗ «Гомель-Ратон» — не адзіны ў краіне. Аналагічных у нас больш за два дзясяткі. Адным з важных пастулатаў новага дакумента пра развіццё прадпрымальніцкай ініцыятывы, які ў хуткім часе павінны быць прыняты на ўзроўні Прэзідэнта, з'яўляецца ўжыванне прынцыпу самарэгулявання бізнесу. Пры гэтым дзяржаўныя органы павінны мінімальна ўмешвацца ў дзейнасць прадпрымальнікаў. Індыкатар стварэння спрыяльных умоў для развіцця дзелавога асяроддзя ва ўсім свеце — работа малога і сярэдняга бізнесу, нагадвае **дырэктар дэпартамента па прадпрымальніцтве Міністэрства эканомікі Беларусі Пётр АРУШАНЬЯНЦ:**

— Работа па падрыхтоўцы пакета дакументаў праводзілася каля паўгода з удзелам максімальнай колькасці прадстаўнікоў бізнесу і дзяржаўных органаў. Сёння яна на завяршальнай стадыі. Патрабаванні да бізнесу плануецца паменшыць у разы. Напрыклад, былі сабраны і прааналізаваны ўсе пажарныя нормы. Высветлілася, што абавязковыя патрабаванні складаюць 586 пунктаў. Цяпер адсеклі ўсё, што можна перадаць на ўзровень самарэгулявання, і засталося ўсяго 58 пунктаў. У 10 разоў скарацілі колькасць пунктаў у санітарных нормах. Па ліцэнзаванні пералік скарочаны на 40%. Калі бізнес адпавядае ўстаноўленым патрабаванням, ён адкрыты і празрысты, прадпрымальнік бярэ на сябе адказнасць і пачынае дзейнасць. Ліцэнзаванне будзе заставацца толькі ў тых галінах дзейнасці, якія датычыцца пытанняў бяспекі, аховы здароўя і жыцця грамадзян.

Да таго ж, расказаў Пётр Арушаньянц, адабрана 23 найбольш распаўсюджаныя віды эканамічнай дзейнасці, у якіх засяроджана 95% суб'ектаў гаспадарання. Большасці з іх пасля прыняцця новых правілаў для прадпрымальнікаў пры адкрыцці сваёй справы не трэба будзе браць нейкія дадатковыя дазволы. Толькі — зрабіць апавяшчэнне ў мясцовыя органы ўлады і з наступнага дня можна пачынаць працаваць. Мяркуецца таксама абвясціць мараторый на павышэнне падатковых ставак. А крыху пазней распрацаваць і значныя змяненні ў Падатковы кодэкс Беларусі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. *iost@zviazda.by*

ВЁСКА ЧЫТАЕ

ЧАМАДАН З КНІГАМІ І ПЛЮШКІ

Чым можа здзівіць сельская бібліятэка?

Калі да вас на аўтобусным прыпынку падыдзе невялікае карнавальнае шэсце і прапануе зазірнуць у чамадан — цалкам магчыма, што там вы адшукаеце сабе сябра на ўвесь астатні шлях. Бо здаўна вядома, што самая доўгая дарога становіцца карацейшай, калі яе займае гутарка. А кнігу, прынамсі, лічаць адной з найлепшых суразмоўніц.

БЯРЫ І НЕ ПЛАЦІ!

Упершыню жыхароў Новай Мышы, аграгарадка ў Баранавіцкім раёне, з «Чытаючым прыпынкам» пазнаёмілі яшчэ ў чэрвені вядомыя казачныя персанажы. Карлсан і Фрэкен Бок сустракалі пасажыраў, частавалі плюшкамі і прапаноўвалі прыгледзець сабе кнігу ў дарогу. Ідэя аказалася цікавай для чытачоў, так што гэтым разам работнікі цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы горада Баранавічы выправіліся ў аграгарадок Сталовічы.

Дзейства пачынаецца са стратэгічна выгаднай пазіцыі — побач адначасова знаходзяцца аўтобусны прыпынак, магазін, царква і асноўная дарога цераз аграгарадок.

На столік пад ранішняе сонца работнікі бібліятэкі выкладваюць кнігі, чамаданчык і кошык з білецікамі бясплатнай латарэі. Большую частку месца займаюць творы Купалы і Коласа — сённяшняя выстава прысвечана класікам. І тут жа побач з імі кніга, якая расказвае пра сакрэты дамашняга кансервавання, а ў чамадане знайшла сабе прытулак прыгодніцкая літаратура.

— Мы стараемся прыцягнуць як мага большае кола нашых чытачоў, — тлумачыць Таццяна Лайша, дырэктар Баранавіцкай ЦБС, — Лета такі перыяд, калі і дзеці, і дарослыя часцей усяго бываюць на вуліцы. А наш прыпынак паказвае магчымасці бібліятэкі, дзе ёсць кнігі на любы густ. У бясплатнай латарэі за паўтара рубля абавязкова будзе выйгрыш — якая-небудзь гаспадарчая дробязь: асвяжальнік паветра, прыхваткі, мыла... Ну, а з чамадана можна ўзяць забаўляльнае чытво, прычым ні грошай, ні абавязацельстваў для гэтага не патрэбна — мы толькі будзем удзячныя, калі на месца аднаго экзэмпляра чытач прынясе іншы — з уласнай бібліятэкі.

З ТЭАТРАЛЬНЫМ УХІЛАМ

Пакуль што жыхары Сталовіч на «Чытаючы прыпынак» паглядаюць адначасова і зацікаўлена, і насцярожана: людзі прывыкаюць да новай з'явы. Каля прыпынку іх збірае музыка — дзеці з ліку пастаянных чытачоў зладзілі танцавальны флэшмоб — і яркія касцюмы клоўнаў. Дарэчы, і казачных герояў, і цяперашніх насельнікаў цырка іграюць самі бібліятэкары, а мясцовы Дом культуры дапамагае калегам, як правіла, апаратурай.

Не сакрэт, што бюджэт у культурных устаноў невялікі, таму бібліятэкі супрацоўнічаюць з сельскімі Саветамі. Напрыклад, апошнія дапамагаюць прыбраць смецце, або падтрымліваюць фінансава некаторыя мерапрыемствы. Напэўна, самы цесны кантакт у тых вёсках, дзе бібліятэка і сельскі Савет знаходзяцца ў адным будынку, як гэта арганізавана ў Стаўбцах. Са свайго боку, работнікі скарбніцы мудрасці бываюць ці не першымі актывістамі на суботніках, а яшчэ дапамагаюць распаўсюджваць інфармацыю, паведамленні ад мясцовых уладаў для жыхароў. Калі ідзе перапіс насельніцтва — зноў жа дапамагаюць бібліятэкары.

У Баранавіцкім раёне працуюць два цэнтры прававой інфармацыі — адзін на базе Гарадзішчанскай горада-пасялковай бібліятэкі і адзін на базе цэнтральнай раённай бібліятэкі ў Новай Мышы. Бібліятэкар бярэ на сябе клопат растлумачыць некаторыя пытанні: як перадаць спадчыну, як перапісаць дом на дзяцей...

— Зразумела, што мы не юрысты, але ў нас ёсць прававыя базы, дзе можна знайсці інфармацыю. Калі раптоўна яе там няма — звяртаемся да кампетэнтных спецыялістаў. Такога пытання, у якім зусім не маглі б дапамагчы, пакуль не сустракалі, — распавядае Таццяна Лайша.

КНІГІ НА КОЛАХ

У месцы, дзе няма стацыянарных бібліятэк, выпраўляецца бібліёбус. Сёння такіх вёсачак у Баранавіцкім раёне 49, кожную з іх па плане трэба наведаць раз у месяц. У перасоўнай бібліятэцы камп'ютара няма, але работнік бярэ ў дарогу тыя прававыя дакументы, што найбольш цікавяць людзей. Напрыклад, нядаўна быў ажыятаж па павелічэнні пенсійнага ўзросту, і работнікі па прававых базах падрыхтавалі звесткі з новай інфармацыяй, каб потым можна было падрабязна, простай мовай растлумачыць змяненні ў заканадаўстве. Акрамя таго, бібліятэкар пастаянна возіць з сабой спіс, хто і калі з раённых уладаў вядзе прыём грамадзян. Так людзі даведваюцца, да каго можна звярнуцца з зямельным пытаннем, ці, скажам, хто дапаможа ўрэгуляваць спрэчку з суседам.

Для бібліёбуса ёсць асобны бібліятэчны фонд у 2 тысячы кніг. Змясціць іх за адзін раз у машыну немагчыма, так што кіроўца працуе па заказе: людзі ўжо ведаюць час, калі бібліятэкар прыедзе, і збіраюцца, каб абмяняць прачытаныя кнігі на новыя, заказаць літаратуру. Бывае, чытач забудзецца ці пераблытае час, у такім выпадку перасоўная бібліятэка можа нават да самага дома пад'ехаць.

Яшчэ адна асаблівасць навамышскай бібліятэкі — гэта ўсё той жа чароўны чамаданчык, што бывае на аўтобусных прыпынках. Чытач можа ўзяць любую кнігу і пакласці ўзамен сваю. Бібліятэкары сочаць, каб выбар быў рознабаковы: дакладваюць новыя кнігі з запасаў, каб утварылася «разбежка» ў тэмах і жанрах. Часта кнігі проста так дораць бібліятэцы чытачы, але стан іх бывае не самы лепшы. У фондзе падобную літаратуру чакае хуткае спісанне з-за «непрэзентабельнага выгляду», а вось у чамаданчыку жыццё выдання працягнецца.

— Цяпер мы марым распрацаваць сімвал нашай установы, стварыць нешта накшталт брэнда, каб госці маглі прыехаць і атрымаць падарунак — той жа блакноцік, магніцік — з лёгкапазнавальным сімвалам. Мы раздрукоўваем кніжкі-расфарбоўкі, прапануем блакноты з кантактнай інфармацыяй бібліятэкі. Гэта адначасова дзейнічае на папулярызацыю і дазваляе атрымаць невялікі прыбытак, — дзеліцца планамі дырэктар.

ЗНАЁМЦЕСЯ, ГЭТА АЎТАР!

Натуральна, што сельская бібліятэка не можа канкурыраваць з гарадской у плане аўтаматызацыі. У раёне спецыфіка іншая — скіраваная на асабісты кантакт. Чытачам падабаецца, што ідзе пастаянная размова, і яны самі прапануюць формы сумеснай работы. Напрыклад, на базе бібліятэк аднавілася традыцыя вячорак — наведвальнікі аднойчы паскардзіліся, што жанчынам, асабліва сталага ўжо ўзросту, па вечарах сумна сядзець дома і нядрэнна было б, як раней, сабрацца разам у адной хаце. Так што цяпер па вечарах для бабуль адкрытыя бібліятэчныя дзверы. Наведвальніцы першым часам гамоняць пра сваё, а потым бяруць часопісы, дзеляцца адна з адной рэцэптамі, абмяркоўваюць, параўноўваюць.

Здавалася б, новыя кнігі ў фонд сельскай бібліятэкі трапляюць павольна, са значнай затрымкай. Але Таццяна Лайша такое меркаванне абвяргае:

— Калі выдаецца нейкая кніга, мы стараемся правесці сустрэчу з пісьменнікам, калі гэта беларускі аўтар. Апошнім часам такія мерапрыемствы ладзім для дарослага насельніцтва, стараемся прыцягнуць да чытання бацькоў, бо ў сям'і, дзе чытаюць мама і тата, больш шанцаў, што і дзіця возьме ў рукі кнігу. Кожны год нашы бібліятэкары адпраўляюцца на курсы павышэння кваліфікацыі. Там выкладчыкі інфармуюць, якія кнігі з'явіліся, падказваюць, як можна звязацца з выдавецтвамі. Напрыклад, нам параілі звязацца з Тамарай Лісіцкай і Ігарам Паляковым. Стэлефанаваліся, і пісьменнікі з задавальненнем прыехалі ў Баранавіцкі раён да чытачоў. Дарэчы, чым больш пісьменнікаў да нас прыязджае, тым больш людзей просяць зладзіць наступную творчую сустрэчу. Не так даўно ў нас гасцілі Віктар Лупасін і Зоя Доля — эфект атрымаўся незвычайны! І дарослыя, і моладзь засталіся пад уражаннем ад перформанса.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ. *yurgel@zviazda.by*

Мінск — Баранавічы — Мінск.

Фота з архіва.

РУП «ГОМЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 7 августа 2017 г. в 10.00 повторного открытого аукциона со снижением начальной цены на 20% после несостоявшихся торгов по продаже объектов недвижимости и иного имущества (лот №1), расположенных по адресу: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Молодежная, 3А, принадлежащих Совместному открытому акционерному обществу «Речицапиво» на праве собственности

Состав лота:

Здание главного производственного корпуса с силосными корпусами, инв. №340/С-300667. Общая площадь 21754,0 м кв. *Составные части и принадлежности: две пятиэтажные пристройки, пристройка, подвал под основным зданием, сусловое отделение, солодовенное отделение, два крыльца, подсилосное отделение, подработочное отделение, силосные корпуса, здание весов, навес.* **Часть здания — 2 359,4 м кв. — сдана в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание подсобного корпуса, инв. №340/С-300672. Общая площадь 2452,3 м кв. **Часть здания — 1 662,5 м кв. — сдана в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание пункта санобработки и заправки пивцистерн, инв. №340/С-300660. Общая площадь 158,0 м кв. **Здание сдано в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание автогаражей, инв. №340/С-300664. Общая площадь 443,5 м кв. *Составные части и принадлежности: склад.* **Здание сдано в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание станции обезжелезивания, инв. №340/С-300662. Общая площадь 197,6 м кв. *Составные части и принадлежности: отмостка.*

Здание гаражей, инв. №340/С-300661. Общая площадь 208,0 м кв. *Составные части и принадлежности: навес.* **Здание сдано в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание склада тары, инв. №340/С-300665. Общая площадь 1002,0 м кв. *Составные части и принадлежности: рампа, навес.* **Здание сдано в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание склада для хранения сахара, инв. №340/С-300658. Общая площадь 1044,1 м кв.

Здание склада модуля, инв. №340/С-300653. Общая площадь 955,7 м кв. *Составные части и принадлежности: кирпичная пристройка.* **Здание сдано в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание проходной с автовесами, инв. №340/С-300656. Общая площадь 127,1 м кв. *Составные части и принадлежности: крыльцо, весовая.*

Здание административно-бытового корпуса с галереей, инв. №340/С-27764. Общая площадь 1864,0 м кв. *Составные части и принадлежности: переходная галерея, три крыльца.***Часть здания — 200,0 м кв. — сдана в аренду сроком до 31.12.2017 г.**

Здание мазутонасосной, инв. №340/С-300651. Общая площадь 66,1 м кв. *Составные части и принадлежности: крыльцо.*

Здание котельной, инв. №340/С-300663. Общая площадь 1310,7 м кв. *Составные части и принадлежности: отмостка.*

Здание склада для хранения серной кислоты, инв. №340/С-300649. Общая площадь 64,8 м кв.

Здание склада для хранения аммиака и масел, инв. №340/С-300655. Общая площадь 15,9 м кв.

Здание будки стрелочника, инв. №340/С-300652. Общая площадь 7,1 м кв.

Сооружения 11 ед.: артезианская скважина, ворота раздвижные, градирня, железнодорожный путь, молниезащита, нулевая бетонная емкость мазута, ограждение завода, площадка благоустройства, проезды и площадки асфальтобетонные, резервуар воды противопожарный, резервуар с камерой хранения.

Передаточные устройства 15 ед.: внешние сети водопровода, внешние сети промливневой канализации, воздуховоды, газопровод среднего давления, канализация, канализация на линии фильтрации, канализация главного производственного корпуса, линия электропроводящая низковольтной сети, ЛЭП подземная на территории, ЛЭП подземная от ПЭС, самотечная канализация из полимерных труб, система поверхностного дренажа канализационная, тепловые сети, два трубопровода холодной воды.

Прочее имущество согласно перечню основных средств СОАО «Речицапиво» на 01.05.2017 г.: озеленение 1 ед., машины и оборудование 306 ед., транспортные средства 2 ед., инвентарь и принадлежности 3 ед. *(С полным перечнем имущества, выставляемого на торги, можно ознакомиться у организатора торгов по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23 или у собственника имущества по адресу: г. Речица, ул. Молодежная, 3А).*

Земельный участок *для обслуживания зданий на праве постоянного пользования площадью* ***10,2663 га*** *с кадастровым номером 324550100001004204. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством.*

Начальная цена: 3 727 846,97 рублей, в т.ч. НДС по ставке 20%.

Задаток: 74 556,94 рублей, в т. ч. НДС по ставке 20%.

Шаг аукциона – 5%. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23. Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: **г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6** по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 **по 4 августа 2017 г. включительно**. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются.

В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, а также индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внесшие задаток по заявляемому лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 09.00 до 10.00 **7 августа 2017 г**. Допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к победителю, признается единственный зарегистрированный участник, выразивший согласие купить предмет торгов по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) — паспорт (руководитель – копию документа о назначении на должность), доверенность на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно предоставляют копию договора о совместном участии в аукционе с предъявлением оригинала этого договора; представитель юридического лица (нерезидента РБ) – легализованные в установленном порядке доверенность на участие в аукционе и подписание документов (руководитель – копию документа, подтверждающего назначение на должность), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на **р/с BY84ALFA30122305700080270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Минск, BIC: ALFABY2X. Получатель платежа – РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки». УНП 490318588. Назначение платежа:** задаток для участия в аукционе **с**огласно извещению в газете «Звязда» от 26 июля 2017 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшими победителем (лицом, приравненным к победителю), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объектов. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю), Организатор торгов возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3-х рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 0,2 процента от окончательной цены продажи Объектов; в течение 20 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объектов; в сроки согласно заключенному договору купли-продажи выплатить Продавцу стоимость Объектов, сформированную в установленном порядке. Если между Продавцом и Победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи Объектов, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты за Объекты, такая оплата должна быть произведена в течение 90 календарных дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Извещение о предыдущих несостоявшихся торгах по данному лоту было опубликовано в газете «Звязда» от 30.05.2017 г. №100.

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23. • 8 (0232) 32-46-47; 32-00-76 • www.gino.by • e-mail: info@gino.by

Продавец: СОАО «Речицапиво», Гомельская обл., г. Речица, ул. Молодежная, 3А. • 8 (02340) 6-39-11; (029) 374-30-21

ФІЗКУЛЬТ-УРА!

Ці хапае сёння спартыўных баз у глыбінках?

З такім пытаннем мы звярнуліся да людзей, якія непасрэдна звязаны са спартыўнай сферай.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Валянціна КУРСЕВІЧ:

— Я адкажу па сваёй выбарчай акрузе — у мяне Мінскі раён, куды ўваходзяць Бараўляны, Заслаўе, Астрашыцкі Гарадок... Цяпер ідзе абмеркаванне плана генеральнай забудовы пасёлка Лясное і Бараўлян. І ў ім прадугледжана будаўніцтва стадыёна, каб далучаць насельніцтва да розных відаў спорту. Дарэчы, па даных статыстыкі, кожны пяты беларус сёння займаецца спортам. На мой погляд, гэта добра, але ўсё ж недастаткова. Мы за тое, каб людзі вялі здаровы лад жыцця — і не толькі ў гарадах, але і ў глыбінках. Акрамя таго, калі ёсць патрэба, калі попыт нараджае прапанову, то базы ў глыбінках трэба рамантаваць і прыводзіць у парадак, але да гэтага патрэбны рацыянальны падыход. Вядома, такія збудаванні неабходны моладзі. Сёння ў многіх дзяцей з ранняга ўзросту дыягнастуюць і блізарукасць — таму што сядзяць за гаджэтамі і планшэтамі, і скаліёз. Здаровая нацыя — наша галоўнае багацце.

Абаронца футбольнага клуба «Мінск» Ілья ЛУКАШЭВІЧ:

— Я лічу, што спартыўных баз па краіне не так ужо і шмат, а тым больш — у глыбінках: там іх увогуле мала. А вось каля Мінска і непасрэдна ў самім Мінску такіх баз дастаткова. Што датычыцца стану, то ў цэлым ён нядрэнны — 6—7 балаў з 10, але ў параўнанні з еўрапейскімі базамі і некаторымі расійскімі — гэта як параўноўваць зямлю і паветра, так што рамонт патрэбны. Я скажу так: проста ў нас усё выглядае вельмі непрыгожа і па-старому. Раздзявальні, душавыя, масажныя кабінеты, нумары, дзе жывуць футбалісты, — у Еўропе відаць, што ўкладзеныя вялікія грошы, і будавалі гэта людзі, якія нешта разумеюць у спартыўнай сферы. Калі паспрабаваць параўнаць, то ў нас у Мінску каля нашага клуба пабудавалі акадэмію футбола — вось там проста выдатна, там ёсць усё для спартсменаў: нумары, сталовыя, трэнажорныя залы, басейны, сауны, залы для тэарэтычных заняткаў. Калі гаварыць менавіта пра футбольныя базы, то па прыклад далёка хадзіць не трэба — акадэмія расійскага футбольнага клуба «Краснадар» проста неймаверная.

Начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Івацэвіцкага раённага выканаўчага камітэта Ігар КУІС:

— Спартыўных аб'ектаў у нас менавіта па раёне хапае. Мы стараемся адкрываць філіялы спартыўных баз па ўсім раёне, каб як мага больш людзей мелі магчымасць займацца спортам. Я б ахарактарызаваў стан такіх аб'ектаў як здавальняючы. Чаму? Таму што няма мяжы дасканаласці. Гэта значыць на тым узроўні, што ёсць цяпер, можна праводзіць разнастайныя віды спаборніцтваў. Скажу больш: да нас у раён, у глыбінку, прыязджаюць спецыялісты з вялікіх гарадоў. Тут добры калектыў у самым росквіце сіл. Можа быць, гэтым і пашанцавала. Бо мы ўсе разумеем, што такое маладому спецыялісту прыехаць у маленькі гарадок пасля інстытута.

Лёгкаатлет Валерый СЫСАЎ:

— Спартыўных баз вельмі мала, і амаль усе яны — у не вельмі добрым стане. У рэгіёнах базы ёсць толькі ў абласных цэнтрах. Нават калі браць Мінск, то спартыўная школа «Юнацтва» трэніравалася на школьным стадыёне. Што датычыцца рамонту і будаўніцтва, то, на мой погляд, нам неабходна і адно, і другое. У тым сэнсе, што трэба аднаўляць і рамантаваць старыя базы, а таксама будаваць новыя. Я лічу, што ёсць нават небяспечныя месцы, якія рэальна лепш зносіць, а той жа Рэспубліканскі цэнтр Алімпійскай падрыхтоўкі па лёгкай атлетыцы лепш адрамантаваць. Я не магу сказаць, як у іншых месцах, паколькі там, дзе я выступаў, стадыёны і манежы былі новыя і падрыхтаваныя спецыяльна для спаборніцтваў. У нас шмат хакейных арэн, пры гэтым яны не танныя ў абслугоўванні, а вось пляцовак для іншых відаў спорту ў нас няшмат.

Начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Віцебскага раённага выканаўчага камітэта Вольга РАЗАНАВА:

— Спартыўных баз у нас хапае. Па стане — калі нашы спартыўныя збудаванні займаюць першыя месцы ў абласных конкурсах, то я думаю, што ён някепскі. Ці трэба рабіць рамонты? Дзе неабходна, мы праводзім патрэбныя працэдуры. Наогул, у нас практычна ў кожным населеным пункце раёна ёсць гульнявая або спартыўная пляцоўка, а там, дзе знаходзяцца школы альбо буйныя прадпрыемствы, ёсць добрыя аздараўленчыя комплексы. Калі гэта глыбінка, то гэта, хутчэй за ўсё, малаперспектыўны населены пункт, гэта значыць жыхароў зусім мала. Дарэчы, у нас і для пенсіянераў створаны спартыўныя цэнтры.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ. *lukashevich@zviazda.by*

Залаў шмат, басейнаў мала

Пра тое што заняткі спортам становяцца ўсё больш папулярнымі і моднымі, можна судзіць нават не паводле статыстычных звестак, а проста азірнуўшыся вакол. Колькасць людзей на веласіпедах, на прабежцы, аматараў, якія займаюцца на спецыялізаваных спартыўных пляцоўках, расце. Гэта датычыцца любога горада, населенага пункта або пасёлка Беларусі.

Параўноўваць рэгіёны і вобласці на прадмет «найбольшай спартыўнасці», напэўна, некарэктна, бо ўсе часткі краіны маюць розныя магчымасці і рэсурсы. А калі гаварыць аб аказанні паслуг у гэтай галіне, то ва ўсіх рэгіёнах яны практычна аднолькавыя. Пра гэта кажа **намеснік начальніка ўпраўлення фізічнай культуры Міністэрства спорту і турызму краіны Васіль КАСАЧ.**

— Усе віды спартыўных паслуг, напрамкаў заняткаў фізкультурай — і новых, і ўжо традыцыйных — ёсць ва ўсіх рэгіёнах нашай краіны. Аб фізічнай актыўнасці жыхароў Беларусі можна меркаваць яшчэ і па загружанасці спартыўных аб'ектаў, там мы маем добрыя лічбы.

Па гэтым паказчыку сёння лідзіруе Брэсцкая вобласць — 97% у актыве. Сакрэт у тым, што гэты рэгіён краіны мае даволі шмат спартзбудаванняў, у большасці сваёй сучасных. Крыху адстае ад усіх Мінская вобласць, яе паказчык каля 75—80%, што ў прынцыпе таксама нядрэнна. Спецыяліст Мінспорту адзначае, што ў цэлым у напрамку загрузкі і эфектыўнага выкарыстання спартыўных аб'ектаў вядзецца добрая аб'ёмная работа. Спецыяльна для яе кантролю і маніторынгу створана рэспубліканская камісія. Тут кіраўнікам спартзбудаванняў рэкамендавана не толькі звярнуць асаблівую ўвагу на рэкламу паслуг, якія аказваюць палацы, залы, басейны, адкрытыя пляцоўкі, але нават на такія дробязі, як дарожныя паказальнікі. Напрыклад, не лішнія яны будуць на ўездзе ў горад, не столькі для мясцовых жыхароў, колькі для турыстаў, якія ўсё часцей прыязджаюць у Беларусь.

Трэба адзначыць, што рэгіянальныя спецыялісты ў сферы фізкультуры сталі актыўна вывучаць новыя напрамкі, бо канкурэнцыя становіцца ўсё больш жорсткай. Ну і, вядома, не варта забываць, што

Фота БЕЛТА.

Новы фізкультурна-аздараўленчы цэнтр у Касцюковічах карыстаецца папулярнасцю.

львіная доля часу работы спартыўных збудаванняў усё ж адведзена пад вучэбна-трэніровачны працэс прафесійных спартсменаў і дзіцячых секцый.

Цікава даведацца меркаванне спецыяліста Міністэрства спорту аб крытыцы з нагоды вялікай колькасці лядовых палацаў і нерацыянальна выдаткаваных на іх грошай (сёння ў краіне 35 спартзбудаванняў са штучным лёдам).

— Аб'ектаў у нас дастатковая колькасць, і яны ўсе запатрабаваныя, няма такіх збудаванняў, якія стаяць нікому не патрэбныя. Акрамя таго, што аказваюцца платныя паслугі насельніцтву, і яны, трэба сказаць, даступныя абсалютна ўсім. Значная частка часу ідзе на дзіцячы спорт, а гэта наша будучыня, бо здароўе закладваецца з малых гадоў. Таму гаварыць пра тое, што аб'екты пабудаваны дарма, не абгрунтавана, — дзеліцца сваім поглядам Васіль Касач.

Лічбы

Агульная плошча спартыўных зал у краіне складае 1 667 519 квадратных метраў, з іх у сельскіх населеных пунктах — 656 933 квадратныя метры.

Колькасць клубаў па фізічнай культуры і спорце складае 4 623, з іх у сельскіх населеных пунктах 1666.

У краіне 27 814 работнікаў фізічнай культуры, з іх 40% — жанчыны.

**** Даныя 2016 года.***

Сёння ў краіне 23 тысячы 167 спартыўных аб'ектаў (з іх у сельскіх населеных пунктах 8 тысяч 275), больш за ўсё плоскасных збудаванняў (больш за 8 тысяч — гэта пляцоўкі для спартыўных гульняў, палі з газонамі, міні-басейны), менш за ўсё яхт-клубаў — толькі два. Калі дэфіцыт апошніх не такі прыкметны, таму што парусны спорт не настолькі папулярны і масавы ў Беларусі, то вось, напрыклад, недахоп басейнаў (іх у нашай краіне ўсяго 958, і толькі 172 — у сельскіх населеных пунктах) адчувальны.

— Як правіла, менавіта басейны найбольш папулярныя ў насельніцтва, таму занятыя звычайна з 6.00 да 23.00. Кіраўніцтва спартыўнай галіны ў курсе гэтай праблемы і ўсяляк спрабуе яе вырашаць — шляхам уводу новых аб'ектаў і рэканструкцыі ўжо існуючых, — адзначае Васіль Фёдаравіч.

Людзі хочуць бегаць

Немалаважным фактарам прыцягнення насельніцтва да заняткаў фізічнай культурай з'яўляецца правядзенне культурна-масавых спартыўных мерапрыемстваў. На працягу года па краіне іх адбываецца каля 20 тысяч.

Самыя маштабныя праходзяць у сталіцы — Мінскі паўмарафон, забегі, прымеркаваныя да свят, памятных дат або велапрабегі. Аднак свае, традыцыйныя, характэрныя для канкрэтнага рэгіёна мерапрыемствы, адбываюцца і ў абласных цэнтрах. Так, ужо 30-ы раз адбудзецца фестываль бегу «Языльская дзясятка» ў Старых Дарогах, традыцыйным стаў экалагічны забег у Гомельскай вобласці, дабрачынны маладзёжны велапрабег «Будзьма — за здаровую Беларусь!» у Гомелі, турнір па пляжным валейболе «Мяч над сеткай» у Магілёве. У гэтым плане задзейнічаны ўсе рэгіёны. Цяпер на такую работу робіцца акцэнт і міністрам спорту і турызму Аляксандрам Шамко.

— Няхай такіх мерапрыемстваў будзе не шмат, але хаця б 2—3 з іх — маштабныя і знакавыя, аналагаў іх няма ў краіне, — лічыць Васіль Касач. — Сёння людзі самі з задавальненнем прымаюць у іх удзел. Узяць, напрыклад, той жа жаночы забег на 8 Сакавіка, прыходзілася нават спыняць рэгістрацыю, таму што ахвотных было больш, чым магчыма прыняць на трасе. Мы ўсё гэта бачым і ўлічваем у арганізацыі на будучыню. Сёння людзі клапоцяцца пра сваё здароўе, нават сярод моладзі быць спартыўным — модна. Пакуль у рэгіёнаў ёсць праблемы з наяўнасцю спартыўнага інвентару, правядзеннем яркіх, крэатыўных мерапрыемстваў. Мабыць, так адбываецца з-за таго, што магчымасцяў там менш.

Штогод расце колькасць буйных міжнародных спартыўных спаборніцтваў, якія праводзяцца ў Беларусі (30 — у 2015 годзе, 67 — у 2016-м, па плане на 2017 год — больш за 80), усё часцей іх правядзенне давяраюць рэгіёнам.

Фізкультура — у аснове прафесійнага спорту

Спартыўныя поспехі на міжнародных арэнах не магчымыя без актыўнай масавасці ў занятках фізічнай культурай. Менавіта яна ляжыць у аснове прафесійнага спорту. Як правіла, адораных дзяцей знаходзяць на школьных занятках або ў дзіцячых секцыях, і ўжо адтуль яны пачынаюць свой шлях у вялікі спорт. Ці складана прыцягнуць да заняткаў дзяцей з глыбінак? Пытанне спрэчнае. З аднаго боку, яны наадварот больш цягнуцца да спорту, бо маюць менш магчымасцяў заняць свой вольны час. Спецыялісты адзначаюць, што дзяцей з вёсак ці гарадскіх пасёлкаў хутчэй і прасцей набраць у групы для заняткаў у спартыўнай секцыі, чым у буйным горадзе. Аднак тут можна сутыкнуцца з іншай праблемай — трапіць на трэніроўкі ў горад дзецям з сяла праблематычна, а спартыўных секцый у вёсках не так шмат.

Сёння ў краіне культывуецца 132 віды спорту, а беларускія атлеты ўдзельнічаюць у самых прэстыжных спаборніцтвах планеты — Алімпійскіх гульнях — з 1952 года. Самастойнай камандай нашы спартсмены пачалі выступаць з 1994-га, за гэты час прадстаўнікамі суверэннай Беларусі заваявана 100 алімпійскіх медалёў, 19 з іх — залатыя ўзнагароды. Трэба адзначыць, што алімпійскімі чэмпіёнамі сталі толькі 5 прадстаўнікоў сталіцы — Дар'я Домрачава (біятлон), Вадзім Махнёў (веславанне), Аляксей Грышын (фрыстайл), Вікторыя Азаранка і Максім Мірны (тэніс). Такая статыстыка дае яснае ўяўленне пра тое, наколькі важкі ўклад уносяць спартсмены рэгіёнаў у алімпійскую славу Беларусі.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
lobazhevich@zviazda.by

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й «МС».)

Да тэмы:

Найбольш вядомыя беларускія спартсмены, якія нарадзіліся ў розных рэгіёнах краіны:

Андрэй Арамнаў — алімпійскі чэмпіён Пекіна-2008, цяжкая атлетыка (нарадзіўся ў Барысаве, Мінская вобласць);

Андрэй і Аляксандр Багдановічы — алімпійскія чэмпіёны Пекіна-2008, сярэбраныя прызёры Алімпіяды ў Лондане 2012 года, веславанне (нарадзіліся ў пасёлку Ялізаве, Магілёўская вобласць);

Святлана Баітава — алімпійская чэмпіёнка Сеула-1988, спартыўная гімнастыка (нарадзілася ў горадзе Магілёве);

Андрэй Барбашынскі — алімпійскі чэмпіён Барселоны-1992 у складзе каманды СНД па гандболе (нарадзіўся ў горадзе Ашмянах, Гродзенская вобласць);

Уладзіслаў Ганчароў — алімпійскі чэмпіён Бразіліі-2016, скачкі на батуце (нарадзіўся ў горадзе Віцебску);

Сяргей Каплякоў — двухкратны Алімпійскі чэмпіён па плаванні Масквы-1980, сярэбраны прызёр у Манрэалі-1976. Першы плывец у свеце, які пераадолеў дыстанцыю 200 м хутчэй за 1 хвіліну 50 секундаў (нарадзіўся ў горадзе Оршы, Віцебская вобласць);

Яніна Карольчык — алімпійская чэмпіёнка Сіднея-2000, штурханне ядра (нарадзілася ў вёсцы Хрышчановічах, Гродзенская вобласць);

Кацярына Карстэн — двухкратная алімпійская чэмпіёнка (Атланта-1996, Сідней-2000), сярэбраны прызёр Алімпіяды ў Афінах, бронзавы прызёр Алімпіяды ў Барселоне, веславанне. Удзельніца сямі Алімпійскіх гульняў. Першая двухкратная алімпійская чэмпіёнка ў гісторыі незалежнай Беларусі (нарадзілася ў вёсцы Асечане, Мінская вобласць);

Марына Лобач — алімпійская чэмпіёнка Сеула-1988, мастацкая гімнастыка (нарадзілася ў горадзе Смалявічах, Мінская вобласць);

Аксана Мянькова — алімпійская чэмпіёнка Пекіна-2008, кіданне молата (нарадзілася ў горадзе Крычаве, Магілёўская вобласць);

Юлія Несцярэнка — алімпійская чэмпіёнка ў бегу на 100 метраў, Афіны-2004 (нарадзілася ў горадзе Брэсце).

БАБРУЙСКІ ФЕНОМЕН

Чэмпіёны па веславанні тут растуць не «дзякуючы», а «насуперак»...

Пра заслугі бабруйскіх весляроў ведаюць нават тыя, хто далёкі ад гэтага віду спорту. Дастаткова нагадаць толькі некалькі прозвішчаў: Віктар Рэнейскі, Андрэй і Аляксандр Багдановічы, Дзяніс Махлай, Надзея Макарчанка... Бабруйская школа веславання — адна з наймацнейшых у Беларусі. На нядаўнім чэмпіянаце Еўропы, які праходзіў у балгарскім Плоўдзіве, бабруйскія выхаванцы Андрэй Багдановіч і Дзяніс Махлай заваявалі «срэбра». А перад гэтым віншавалі з «золатам» і «бронзай» Надзею Макарчанку, якая пераможна выступіла са сваёй напарніцай. Парадокс толькі ў тым, што ўся гэтая зорная плеяда вырасла ў Бабруйску не дзякуючы, а насуперак усім канонам вяслярнага спорту.

База спатыкнення

Апошнім часам бабруйская база па веславанні, дзе займаюцца ўсе спартсмены, пачынаючы ад 9 гадоў і старэйшыя, амаль цэлы год, акрамя некалькіх зімовых месяцаў, стала прадметам абурэння вядучых беларускіх СМІ — і друкаваных, і электронных. «МС» не збіраецца чарговы раз наракаць на тыя ўмовы, у якіх выхоўваюцца бабруйскія спартсмены. Тым больш, што на гэтай базе іх наогул няма. Мы толькі паспрабавалі разабрацца, чаму так адбываецца ў той час, калі вельмі вялікая ўвага ў краіне надаецца алімпійскім відам спорту.

У сонечны дзень вяслярная база спартыўнай дзіцяча-юнацкай школы алімпійскага рэзерву выглядае нядрэнна. Ва ўсякім разе знешне. Перад уваходам у яе нават кветачкі растуць, пасаджаныя руплівай рукой. Будынак 50-х гадоў мінулага стагоддзя старанна пафарбаваны, дзе можна, падрамантаваны. Бачна, што кіраўніцтва як можа клапоціцца пра састарэлую нерухомасць. А вось уражанні ад убачанага ўнутры наганяюць, мякка кажучы, журбу. Маленькія раздзявальні, адсутнасць выгод і сялянская печка замест цэнтралізаванага ацяплення. На палічцы стаіць памятка для апальшчыка. З супрацьпажарнай бяспекай тут строга. Трэнажорны пакойчык — пяці чалавекам не размінуцца. Назваць гэта залай язык не паварочваецца. Тым больш, што менавіта тут знаходзіцца топка печкі. Інвентар таксама самы сціплы — штангі ды перакладзіны, каб падцягвацца. Як кажуць, без каментарыяў.

Загадчык базы Кірыл Цярэнцьеў толькі паціскае плячыма і не без іроніі кажа: «Нацзборная Беларусі таксама тут займаецца падчас збораў і не плача». Маўляў, усе ў краіне даўно ў курсе, якія тут умовы.

Радуемся падарункам

Для аддзела адукацыі, спорту і турызму Бабруйскага райвыканкама, на балансе якога непасрэдна знаходзіцца вяслярная база, гэты аб'ект сапраўднае пакаранне. У гарадскім бюджэце не хапае грошай не толькі на будаўніцтва новай базы, але нават і на тэхнічнае пераўзбраенне існуючай.

— Добрая гоначная лодка каштуе, як добры аўтамабіль, — кажа **галоўны спецыяліст аддзела Аляксей ВАРАНКОЎ.** — Мы пра гэта нават не марым. Дзякуй нацыянальнай зборнай, рэспубліканскаму цэнтру алімпійскай падрыхтоўкі, якія перадаюць нам ужываны інвентар, ён нам вельмі патрэбны. Наогул для забеспячэння вучэбнага працэсу шмат чаго неабходна — лодкі, у тым ліку з маторамі, трэнажоры, камізэлькі... У поўным камплекце таго, чаго хацелася б, няма, але мы робім усё, што ў нашых сілах. Хоць інвентар часткова яшчэ савецкіх часоў.

На вяслярнай базе выпадкова сутыкаюся з Віталем Асецкім. Ён будучая надзея бабруйскага веславання, на чэмпіянаце Еўропы заняў пятае месца. Прашу падзяліцца, якія эмоцыі выклікаюць у яго тутэйшыя ўмовы для трэніровак. «Ды ўсё нармальна, — паціскае ён плячыма. — Праўда, за восем гадоў, што я тут займаюся, нічога не змянілася. Толькі рака абмялела. Ды і лодкі далёка не сучасныя».

Да выхаванцаў тут ставяцца па-бацькоўску.

Замест цэнтральнага ацяплення печка.

Так званая трэнажорная зала.

База наогул жыве сціпла. Яе загадчык Кірыл Цярэнцьеў удакладняе, што апошнім часам купілі камізэлькі, шэсць вёслаў. З Магілёва некалькі лодак перадалі. Зараз на базе каля 70 лодак, але хацелася б болей. Або, ну чаго б не памарыць, замяніць іх на новыя. Адзіны плюс у гэтай сітуацыі — дзеці займаюцца бясплатна.

Гісторыя з бародой

Новую вяслярную базу ў Бабруйску чакаюць — страшна нават падумаць — амаль 30 гадоў.

— Ад Алімпійскіх гульняў у Сеуле, калі Віктар Рэнейскі стаў двухразовым алімпійскім чэмпіёнам, — удакладняе **трэнер легендарнага весляра Барыс БІРУКОЎ.** — Менавіта тады кіраўніцтва горада паставіла пытанне аб будаўніцтве сучаснай базы. Потым хваля сціхла, а праз 20 гадоў, калі алімпійскімі чэмпіёнамі сталі браты Багдановічы, зноў пачала падымацца. Тут пабывалі ўсе, пачынаючы ад кіраўніцтва горада, заканчваючы прадстаўнікамі Міністэрства спорту і турызму. І кожны казаў, што трэба гэта пытанне рашаць.

Пакуль бабруйская вяслярная школа трымаецца на голым энтузіязме. Трэнеры над сваімі выхаванцамі трасуцца болей, чым некаторыя маці. «Як тваё самаадчуванне? Нічога не баліць? А настрой які?» Для трэнера гэта важна ведаць, каб падабраць адпаведную нагрузку. І вельмі крыўдна ўсведамляць, што ні іх талента, ні майстэрства вучняў, якія дэманструюць высокі клас на Алімпіядах, не хапае, каб ім стварылі нармальныя ўмовы. Тое, дзе сёння спартсмены вымушаны займацца, у Барыса Бірукова нават язык не паварочваецца назваць базай.

— Нашым спартсменам, якія выязджаюць на чэмпіянаты свету і Еўропы і бачаць, у якіх умовах працуюць іх канкурэнты, становіцца тут тужліва, — з горыччу кажа ён. — На сёння любы спорт, тым больш такі як наш, складаны тэхнічна, на месцы не стаіць. Мы жывём у XXI стагоддзі, а гэта ўсё ўжо састарэла, не адпавядае сучасным патрабаванням. Мы варымся ў сваім соку, працуем, як той казаў, за ідэю. Такія цэнтры па веславанні, як у Гомелі, Мінску, Брэсце па спартыўных збудаваннях далёка сышлі наперад. У іх сучасныя базы, вяслярныя каналы, абсталяванне, інвентар. У іх ёсць цёплыя раздзявальні, душавыя, залы агульнай фізічнай падрыхтоўкі са спецыяльнымі трэнажорамі — і ўсё гэта пад адным дахам. Для нас гэта вельмі важна, бо ў нашым відзе спорту мы залежым ад надвор'я. Сёння цёпла і ўсё выдатна, а калі холадна і дождж, патрэбны дах над галавой. Таму ў нас трэніроўкі зрываюцца. Вы бачылі нашы закуткі. Дрэннае надвор'е — бацькі многіх дзяцей не пускаюць на трэніроўкі, каб не захварэлі.

Нельга сказаць, што спробы ўдасканаліць базу на Берагавой не рабіліся. Аднойчы нават разглядалі варыянт, каб падвесці цяпло. Але, калі падлічылі, зразумелі, што гэта не рацыянальна. Бо плошча не дазваляе зрабіць тут душавыя пакоі, санвузлы, больш прасторныя раздзявальні. З аднаго боку падпірае прыватны сектар. З другога боку базы яшчэ дзвюх дзіцяча-юнацкіх спартыўных школ — «Бярэзіна» і «Шыннік». Умовы, дарэчы, у іх не лепей.

Палац, якога няма

Для вастрыні адчуванняў едзем з Аляксеем Варанковым на тое месца, дзе павінна была стаяць новая база — блакітная мара ўсіх бабруйскіх весляроў. Пляцоўка — выдатная. Прастора, пад'езд, спуск да вады. На праекце база выглядае як палац. Але сціплы. Тут прадугледжана ўсё толькі самае неабходнае — гардэроб, залы агульнафізічнай і спецыяльнай падрыхтоўкі, элінгі для захоўвання лодак і памяшканне для іх рамонту. А таксама пакой адпачынку, трэнерскія і масажныя кабінеты, пяць раздзявальняў з цывілізаванымі шафамі і душавымі кабінамі. Для тутэйшых спартсменаў сапраўдная раскоша.

Некалькі гадоў таму былі нават спадзяванні, што ўсё гэта матэрыялізуецца. Бабруйчане заручыліся падтрымкай былога памочніка Прэзідэнта па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіцця турызму Ігара Заічкова, які, як вядома, у 2012 годзе апынуўся ў адстаўцы. Але, як кажуць у Бабруйскім гарвыканкаме, на этапе праектавання будучай базы нават аказвалася нейкая дапамога. Чакалася, што і пры будаўніцтве частковы ўдзел у фінансаванні прымуць рэспубліка і вобласць. У 2013 годзе, калі з'явіўся гэты праект, трэба было знайсці 45 мільярдаў на будаўніцтва. Узвесці аб'ект планавалася за 9 месяцаў. Але ўсё так і засталося на паперы. У бабруйскім упраўленні камунальнага будаўніцтва паведамілі, што праектная дакументацыя ўжо састарэла. І калі знойдуцца грошы на аб'ект, то прыйдзецца часткова яе перарабляць. А гэта дадатковыя выдаткі. Хоць вялікіх спадзяванняў на тое, што гэта адбудзецца ў найбліжэйшы час, у Бабруйску не маюць. Шкада толькі , што з-за гэтага прэстыж веславання падае. Як сказала маці аднаго перспектыўнага спартсмена, сваю дачку ў гэты від спорту ні за што не аддасць. Хай спачатку ўмовы ствараюць. Невялікая страта? Хто ведае. Магчыма, так мы губляем патэнцыяльных чэмпіёнаў.

Начальнік упраўлення спорту і турызму Магілёўскага аблвыканкама Віктар СЦЯПАНАЎ:

— Сітуацыя сапраўды складаная. Ёсць традыцыі, ёсць вынікі, ёсць добрыя трэнеры, але грошай няма ні на ўзвядзенне новай вяслярнай базы ў Бабруйску, ні для будаўніцтва вяслярнага канала ў Магілёве. У Магілёве работы зроблены толькі на 60% і зараз не вядуцца, бо, паўтаруся, на гэты момант не хапае сродкаў. А пакуль не будзе дабудаваны згаданы аб'ект, пра новы ў Бабруйску не можа ісці і рэчы.

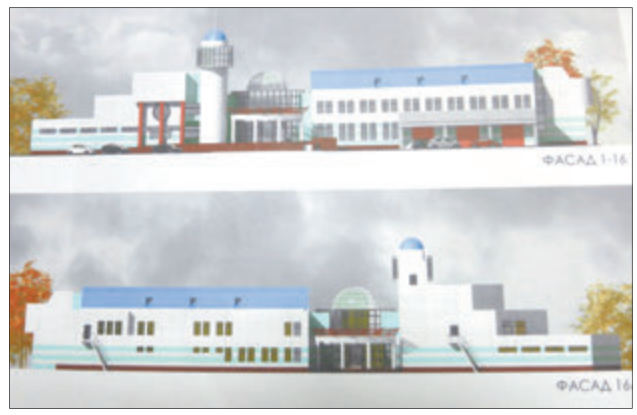

Пакуль гэта мара.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
zigulya@zviazda.by

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	Унитарное предприятие «Кривичское РТП», Минская область, Мядельский р-н, г. п. Кривичи, ул. К. Маркса, 10

Предмет аукциона

Здание магазина, инв. номер 633/С-13414, об.пл. 106,1 кв. м. Адрес: **Минская обл., Мядельский р-н, Нарочский с/с, д. Швакшты, д. 1А.** Составные части и принадлежности: кирпичная пристройка, дощатый сарай, уборная

Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу пл. 0,0366 га на праве аренды сроком по 23.01.2113 для обслуживания здания магазина

Начальная цена с НДС 20% – 10 000,00 бел. руб. (снижена на 30%).

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи:	**15** рабочих дней после проведения аукциона

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано газете **«Звязда» от 01.07.2017**

Аукцион состоится 10.08.2017 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703.
Заявления на участие и необходимые **документы принимаются по 08.08.2017 до 17.00** по указанному адресу. Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by

АЛІМПІЙСКІЯ НАДЗЕІ

ЧЭМПІЁНЫ З ВЁСКІ

У аграгарадку Абухаве гадуюць спартсменаў і мараць аб узнаўленні басейна

Наўрад ці знойдзецца другая такая вёска, дзе б так актыўна займаліся спортам. А як сведчыць закон дыялектыкі, колькасць заўсёды пераходзіць у якасць. Так атрымліваецца і ў Абухаве Гродзенскага раёна. Штогод адсюль выходзяць майстры спорту, пераможцы рэспубліканскіх і міжнародных спаборніцтваў.

Мікалай ЯНУШКЕВІЧ з узнагародамі сваіх выхаванцаў.

Што за фасадам

Дзіцяча-юнацкая спартыўная школа ў аграгарадку Абухаве з выгляду не такая ўжо і прыкметная. Аднапавярховы будынак больш падобны на прыбудову. Раней тут быў клуб, аб чым нагадваюць пано на сцяне, выкладзеныя з каляровага шкла і кавалкаў люстэрка. Драўляная падлога пафарбавана ў цёмна-чырвоны колер. Цяпер у гэтым будынку займаюцца вольнай барацьбой і знаходзіцца адміністрацыя. Адразу каля ўвахода — кабінет дырэктара. Гаспадар запрашае прайсці ў памяшканне.

— У мяне тут скураных канап няма, я не шыкую, — кажа Мікалай Янушкевіч, — сталы хіба што ад былых гаспадароў засталіся, а мы тут ужо амаль 35 гадоў... Ёсць больш надзённыя патрэбы — форму трэба купіць, спартсменаў аздаравіць. Мы, напрыклад, сваім выхаванцам падчас лагернай змены прапаноўваем чырвоную ікру, шашлык, барбекю...

У калідоры звяртаю ўвагу на стэнды з фотаздымкамі самых славутых выхаванцаў школы. Іх за тры дзесяцігоддзі сабрана некалькі сотняў. Пераможцы рэспубліканскіх, міжнародных спаборніцтваў, удзельнікі Алімпіяды, прызёры Параалімпійскіх гульняў. Але здзівіла сціплае афармленне — ні табе шкляных вітрын, ні партрэтаў у сучасных рамках. А гэта як-ніяк самая лепшая спартыўная школа на ўвесь рэгіён...

І ўсё ж разумею, што галоўнае — гэта ўмовы для заняткаў. А яны тут даволі прыстойныя. Прасторная зала для барацьбы, трэнажоры, адрамантаваныя санвузлы і раздзявальні. Як аказалася, гэта не ўся спартыўная школа. Валейбольная зала пабудавана значна пазней і прымыкае да сярэдняй школы.

— Збіраюся аформіць там вітрыны для нашых узнагарод — кубкаў, медалёў, грамат, — каментуе Мікалай Васілевіч, — бо на маіх стэлажах не хапае месца. Бачыце, колькі іх тут — больш за паўсотні... І гэта далёка не ўсе...

«Мы прымаем усіх...»

Так адбылося, што самымі папулярнымі ў аграгарадку сталі валейбол і вольная барацьба. Успамінаю, як у школьныя гады захапляліся гэтымі відамі спорту і ў нашай вясковай школе, таксама ў Гродзенскім раёне. Вядома ж, любілі гуляць у валейбол. Памятаю, як аднекуль з'явіўся трэнер па барацьбе, і амаль усе хлопцы з класа сталі барацьмі. Нешта падобнае адбылося і ў Абухаве. Сабраліся аматары спорту, пачысцілі школьны падвал і пачалі трэніроўкі.

— Набіралі малодшых школьнікаў, — успамінае дырэктар спартыўнай школы, — у секцыю ішлі цэлымі класамі. Мы і цяпер прымаем усіх, няхай займаюцца, усё ж лепш, чым за камп'ютарам сядзець...

Хоць і няпроста — адарваць дзетак ад гаджэтаў, але трэнер Аляксей Гедройць вельмі добра ўмее гэта рабіць. Кажуць, што ён трэнер «ад Бога» і нейкія запаветныя словы ведае, каб заахвоціць малых да спорту.

— Якія сакрэты? Дзеці бачаць: у нас свая валейбольная зала, тут цікава і можна чагосьці дабіцца, — выказвае сваё меркаванне Аляксей Мечыслававіч. — Яны растуць. Пераходзяць на новы ўзровень...

Каманду па валейболе «Легіён» з Абухава спартыўныя балельшчыкі добра ведаюць, бо яна ўжо некалькі гадоў уваходзіць у вышэйшую лігу і ў мінулым сезоне заняла чацвёртае месца ў чэмпіянаце краіны. Усе ўдзельнікі каманды — выхаванцы мясцовай спартыўнай школы, а некаторыя ўваходзяць у склад нацыянальнай юніёрскай зборнай.

— За тое, што спорт у нас у пашане, трэба падзякаваць раённым уладам, старшыні райвыканкама Яну Васілеўскаму, — адзначае галоўны трэнер «Легіёна». — Можна сказаць, што гэта падтрымка якраз і вывяла нашу школу ў вялікі спорт. Вядома, і наш калгас «Абухава», і прафсаюз АПК выдзяляюць сродкі на развіццё каманды.

Выдатныя вынікі паказваюць і спартсмены-барцы з Абухава. Сямёра з іх уваходзяць у асноўны склад нацыянальнай зборнай.

— У нас кожны месяц па барацьбе медаль, — з гонарам гаворыць Мікалай Янушкевіч. — З Гродзенскай вобласці толькі нашы спартсмены такі высокі вынік паказваюць. У нас чацвёртае месца нават не каціруецца, толькі першыя тры.

Мікалай Васілевіч трымае спіс спартсменаў, якія паказалі высокі вынік за апошнія чатыры гады на першынстве Еўропы і свету. Цэлая надрукаваная старонка. Тут і спаборніцтвы ў Польшы, Балгарыі, Славакіі, Сербіі, Швецыі, Грузіі. Цікава, але больш удала выступаюць барцы-дзяўчаты. Напрыклад, мы ў школьныя гады і не ўяўлялі сабе такіх гуртковў. Валейбол — калі ласка, з задавальненнем, а каб барацьбой займацца... Як аказалася, дзяўчаты і гэты від алімпійскі спорту адолелі.

— Раней я і сам думаў, што гэта не жаночы спорт, але цяпер бачу — дзяўчаты робяць барацьбу эфектнай. Выходзяць такія прыгожыя, з баявым запалам, — усміхаецца Мікалай Васілевіч. — І перамагаюць!

Усе на спартакіяду! Вясковую...

Калі Абухава — самы спартыўны ў рэгіёне аграгарадок, то сям'я Курыштаў — самая спартыўная ў акрузе. З пяцярых дзяцей трое — майстры спорту.

З бацькам сямейства мы сустрэліся на цэнтральнай плошчы аграгарадка. Дзмітрый Іванавіч прыехаў з суседняй вёскі, што за некалькі кіламетраў ад Абухава. Падцягнуты, загарэлы — ні табе жывата, ні лішніх кілаграмаў. Каб захаваць добрую форму, раіць больш працаваць і адмовіцца ад тытуню і алкаголю. Сам ён даўно іх не ўжывае. З бацькі, відаць, узялі прыклад і дзеці.

— Яны ў мяне дарослыя. У некаторых свае сем'і, працуюць, як і мы з жонкай, у калгасе. Але ўсе фанаты спорту, — расказвае Дзмітрый Курышта. — Найбольшых поспехаў дасягнулі мае двайняты — Саша і Насця. Цяпер у сталіцы трэніруюцца перад чэмпіянатам свету, будуць выступаць за зборную краіны.

Бацька расказаў, што Насця стала майстрам спорту ў 16 гадоў. Цяпер яна з братам вучыцца ў гродзенскай школе алімпійскага рэзерву, неаднаразова выходзіла прызёрам на міжнародных спаборніцтвах, атрымлівае імянную прэзідэнцкую стыпендыю ў сферы фізічнай культуры і спорту.

Дзмітрый Іванавіч успомніў, як сам некалі хадзіў на заняткі ў той самы школьны падвал. Зараз умовы значна лепшыя. Усе трэнеры апантаныя сваёй справай — таму і вынікі ў выхаванцаў добрыя. Ды і сам шматдзетны бацька не супраць размяцца. Сабраў такіх жа аматараў, разам абсталявалі пляцоўку пад спартыўныя гульні. Трава на гэтым полі не расце, бо тут заўсёды ёсць каму мяч паганяць.

А яшчэ ў Абухаве папулярная мясцовая спартакіяда. Камандаў набіраецца нямала, яны спаборнічаюць у валейболе, настольным тэнісе, дартсе, рыбнай лоўлі. Пераможцаў калгас і прафсаюз узнагароджвае кубкамі і грашовымі прэміямі. Дзмітрый Іванавіч і яго дзеці, што працуюць у калгасе, заўсёды гатовы свае спартыўныя здольнасці паказаць. Такім чынам, у кожнага ў сям'і Курыштаў ёсць свая спартыўная арэна.

Ці запрацуе басейн?

Пры тым што аграгарадок кідае выклік вялікаму спорту, сам населены пункт губляе важныя спартыўна-аздараўленчыя аб'екты. Вось ужо некалькі гадоў, як у Абухаве перастаў працаваць басейн. Некалі яго будаваў калгас, але затым аб'ект перадалі на баланс раёна. Спачатку тут планавалі правесці рамонт, але тэрмін рэканструкцыі зацягнуўся...

— Столькі дзяцей і дарослых сюды раней хадзілі, з навакольных вёсак цэлымі класамі прыязджалі, — успамінае дырэктар дзіцячай спартыўнай школы Мікалай Янушкевіч, — і вынікі добрыя на спаборніцтвах былі па плаванні. А галоўнае — дзецям са скаліёзам, іншымі захворваннямі гэта вельмі дапамагала. А зараз у раёне няма ніводнага басейна.

Па праўдзе кажучы, ва ўсёй вобласці толькі некалькі басейнаў дзейнічае. Вось і тут, у Абухаве, моцны з выгляду будынак у самым цэнтры аграгарадка пустуе. А між іншым, населены пункт трапіў у прэтэндэнты на атрыманне статусу «аграгарадок будучыні». У дзіцячай спартыўнай школе спадзяюцца, што ў сувязі з гэтым будзе звернута ўвага і на стан басейна.

Разам з тым ёсць планы па будаўніцтве стадыёна. Але ці патрэбны ён тут? — задаецца пытаннем Мікалай Васілевіч. І прапаноўвае сваё бачанне развіцця спартыўнай інфраструктуры.

— Перад нашай школай дзве роўныя пляцоўкі. Можна ўладкаваць на адной тэніс корт, на другой — у валейбол, напрыклад, гуляць. Ёсць месца і для дзіцячага гарадка, зімой можна коўзанку заліваць. І школьнікам зручна — школа сярэдняя побач, каб урокі фізкультуры тут праводзіць. Ёсць прыстасаваныя раздзявальні.

Новая інфраструктура дала б магчымасць азеляніць наваколле. Пакуль гэта цяжка зрабіць з-за нявызначанасці тэрыторыі.

Праект аграгарадка будучыні толькі фарміруецца, але ёсць падставы меркаваць, што пажаданні жыхароў населенага пункта будуць улічаны.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

У ТЭМУ:

Адвячоркам удалося звязацца па тэлефоне з Насцяй Курыштай — адной з самых маладых, але тытулаваных спартсменак з Абухава. Цяпер яна знаходзіцца ў сталіцы на зборах, а ў канцы ліпеня прыме ўдзел у юніёрскім чэмпіянаце свету ў Фінляндыі. Пагаварылі пра яе трэніроўкі, планы на будучыню. Пакуль 18-гадовая дзяўчына думае застацца ў спорце. Усе ж такі з шасці гадоў займаецца вольнай барацьбой дзякуючы першаму трэнеру Юрыю Борчанку. Свой выбар тлумачыць сямейнай справай, а таксама добрымі ўмовамі для развіцця гэтага віду спорту. Не выключае і ўдзел у Алімпійскіх гульнях. Праўда, не ў наступных 2020 года ў Токіа, а, можа, крыху пазней.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ

гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в дер. Сосновая, ул. Придорожная (участок №2), дер. Малое Залужье (по генплану №10), дер. Лужки, ул. Банная (участок №6), дер. Дуброва (участок №1) Озерицко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	31 августа 2017 года, в 11.00, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Озерицко-Слободской сельисполком, зал заседаний
3	Продавец и его адрес	Озерицко-Слободской сельисполком, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	**Лот № 1** — площадь 0,1407 га №624883010101000546 дер. Сосновая, ул. Придорожная (участок № 2); **Лот № 2** — площадь 0,1491 га №624883006601000126 дер. Малое Залужье (по генплану № 10) **Лот № 3** — площадь 0,1369 га №624883005601000174 дер. Лужки, ул. Банная (участок № 6) **Лот № 4** — площадь 0,1473 га №624883003801000311 дер. Дуброва (участок № 1)
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (10904 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)
7	Начальная (стартовая) цена продажи	**Лот №1** – 30000 рублей **Лот №2** – 10000 рублей **Лот №3** – 20000 рублей **Лот №4** – 30000 рублей
8	Условия аукциона	А) продажа по цене не ниже начальной; Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь постоянно проживающие на территории республики; В) без права предоставления рассрочки;
9	Наличие инженерной инфраструктуры	дер. Сосновая, ул. Придорожная (участок № 2) – подъездные пути, газ дер. Малое Залужье (по генплану №10) – подъездные пути, электричество дер. Лужки, ул. Банная (участок № 6) – подъездные пути дер. Дуброва (участок №1) – подъездные пути, электричество, газ
10	Ограничения в использовании	Лот №4 — водоохранная зона реки, водоема
10	Условия оплаты	За безналичный расчет в течение 10 рабочих дней после подписания протокола по результатам проведения аукциона
11	Сумма задатка и реквизиты продавца	10% от начальной (стартовой) цены земельного участка р/с BY50AKBB36410000006146200000 БИК AKBBBY21612 в филиале 612 ОАО «АСБ Беларусбанк» ЦБУ 621 г. Смолевичи УНП 600046563 (с пометкой «задаток за земельный участок»)
12	Порядок предв. ознаком. в натуре с земельными участками	Среда в 10.00
13	Прием документов	В рабочие дни: понедельник, вторник, среда, четверг, пятница с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00
13	Окончательный срок приема документов	25 августа 2017 года в 17.00 ч
14	Контактный телефон	8-01776- 44-636, 68-030

Расходы по организации и проведению аукциона: **лот №1 — 1482,69 руб., лот №2 — 1574,31 руб., лот №3 — 1555,47 руб., лот №4 — 1672,48 руб. и публикация информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.**

Примечания: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предоставить:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков). Физическим лицам — документ, удостоверяющий личность (паспорт) и копию паспорта покупателя или его доверенного лица, и доверенность, заверенную нотариально (в случае если интересы покупателя представляет это лицо).
3. Счет в банке, на который перечисляется сумма возвращаемого задатка.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»
извещает о проведении повторного открытого аукциона со снижением цены по продаже имущества должника (квартиры в д. Чернова)

ОПИСАНИЕ

Лот №1: Квартира в двухэтажном кирпичном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Щорса, д. 3, кв. 1. Общая площадь — 42,5 кв. м, жилая – 20,6 кв. м, 1970 г. п., инв. №615/D-11049. **Начальная цена** – 8 004,69 бел. руб. **Задаток** – 800,00 бел. руб.

Лот №2: Квартира в двухэтажном кирпичном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Щорса, д. 3, кв. 2. Общая площадь — 41,1 кв. м, жилая – 13,0 кв. м, 1970 г. п., инв. №615/D-11050. **Начальная цена –** 9 567,63 бел. руб. **Задаток** – 956,00 бел. руб.

Лот №3: Квартира в двухэтажном кирпичном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Щорса, д. 3, кв. 3. Общая площадь — 32,6 кв. м, жилая – 13,1 кв. м, 1970 г. п., инв. №615/D-11051. **Начальная цена** – 7 940,70 бел. руб. **Задаток** – 794,00 бел. руб.

Лот №4: Квартира в двухэтажном кирпичном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Щорса, д. 3, кв. 4. Общая площадь – 41,2 кв. м, жилая – 23,3 кв. м, 1970 г. п., инв. №615/D-11052. **Начальная цена** – 8 673,48 бел. руб. **Задаток** – 867,00 бел. руб.

Лот №5: Квартира в двухэтажном кирпичном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Щорса, д. 3, кв. 5. Общая площадь – 47,9 кв. м, жилая – 22,2 кв. м, 1970 г. п., инв. №615/D-11053. **Начальная цена** – 11 299,59 бел. руб. **Задаток** – 1 129,00 бел. руб.

Лот №6: Квартира в двухэтажном кирпичном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Щорса, д. 3, кв. 6. Общая площадь – 41,7 кв. м, жилая – 21,1 кв. м, 1970 г. п., инв. №615/D-11054. **Начальная цена** – 8 991,99 бел. руб. **Задаток** – 899,00 бел. руб.

Лот №7: Квартира в двухэтажном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Новая, д. 2, кв. 1. Общая площадь – 118,7 кв. м, 1982 г. п., инв. №615/D-5987. **Начальная цена** – 30 673,44 бел. руб. **Задаток** – 3 067,00 бел. руб.

Лот №8: Квартира в двухэтажном жилом доме по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Червенский р-н, Руднянский с/с, д. Чернова, ул. Новая, д. 2, кв. 2. Площадь – 117,9 кв. м, 1982 г. п., инв. №615/D-5991. **Начальная цена** – 27 257,49 бел. руб. **Задаток** – 2 725,00 бел. руб.

ОБРЕМЕНЕНИЕ

Лоты №1-6: Ипотека до полного исполнения обязательств по кредитному договору. Идентификационные сведения о правообладателе: ОАО «Белагропромбанк». В случае продажи с публичных торгов (торгов) имущества, являющегося предметом ипотеки, ипотека прекращается в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

После перерегистрации права собственности на объект аукциона Победитель аукциона (Претендент на покупку) в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь должен обратиться в РУП «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» с заявлением на оформление технического паспорта.

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) (Претендент на покупку), обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) не позднее 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.
2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.
3. Переход права собственности на приобретенный на аукционе Объект недвижимости, имущество должника, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 31.08.2017 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона **ino.by.**

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X. Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже квартир в д. Чернова (Лот №_____), проводимом 31 августа 2017 г.

Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь. Участник аукциона, желающий принять участие в аукционе по нескольким объектам (лотам), вносит задаток в сумме, предусмотренной для каждого предмета торгов.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений и задатков – 29.08.2017 г. в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами аукциона. Контактное лицо для осмотра Объектов аукциона — Маркевич Александр Александрович, тел.: 8(017) 389-07-26, 8 (029) 319-46-34.

Организатор аукциона вправе снять лот с торгов по письменному указанию подразделения Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь в любое время до объявления его проданным.

Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 550-09-52, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона со снижением цены по продаже автомобилей, принадлежащих РУП «ЦЕНТРКУРОРТ» на праве хозяйственного ведения

№ Лота	Описание	Местонахождение	Начальная цена с НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
Лот № 1	VOLKSWAGEN CRAFTER кузов (рама) №WV1ZZZ2EZ86024136, грузовой вагон, 2007 г. в., разрешенная масса 5000 кг, двигатель – дизельный, с рабочим объемом 2 500 см³, КП — механическая, цвет белый, диски штампованные. Пробег по одометру на 21.07.2017 – 417000 км.	г. Минск, ул. К. Либкнехта, 54/35	10 656,00	500,00
Лот № 2	VOLKSWAGEN TRANSPORTER кузов (рама) №WV3ZZZ7JZ7X008829, легковой специальный вагон (wagon), 2006 г. в., разрешенная масса 2800 кг, двигатель – дизельный, с рабочим объемом 2 500 см³, КП — механическая, цвет серый металлик, диски штампованные. Пробег по одометру на 21.07.2017 – 477000 км.		12 960,00	500,00

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), — Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) не позднее 10 (десяти) банковских дней с назначенной даты проведения аукциона.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость, приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) не позднее 20 (двадцати) банковских дней с даты заключения договора купли-продажи Объекта (Объектов).

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение повторного открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Передача Объекта (Объектов) производится только после полной оплаты не позднее 30 (тридцати) календарных дней с даты оплаты.

Сумма, внесенного Победителем аукциона (Претендентом на покупку) задатка, учитывается при оплате Объекта (Объектов).

При оплате наличными денежными средствами Победитель аукциона (Претендент на покупку) возмещает Продавцу расходы, связанные с инкассацией наличных денежных средств.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан дополнительно оплатить остатки топлива в бензобаке транспортного средства (по отдельной стоимости).

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Размер штрафа, уплачиваемый участником аукциона и (или) его Победителем (Претендентом на покупку) в случаях, предусмотренных Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №609 и соглашением о правах и обязанностях сторон в процессе организации и проведения аукциона, составляет 1 000,00 белорусских рублей.

Аукцион состоится 29.08.2017 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона **ino.by.**

Продавец: РУП «ЦЕНТРКУРОРТ», 220048, г. Минск, ул. Мясникова, 39, комн. 338, тел. 8 (017) 200-76-73.

Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки» 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11 пом.9, тел. 8 (017) 306-00-57.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X. Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже автомобилей, принадлежащих РУП «ЦЕНТРКУРОРТ» (Лот №____), проводимом 29 августа 2017 г.

Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. **Окончание приема заявлений —** 25.08.2017 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами.

Контактное лицо для осмотра Объектов: Гомолко Виктор Васильевич, тел. 8 (029) 278-59-90.

Организатор аукциона или Продавец вправе снять Лот (Лоты) с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «МАПИД»

3 августа 2017 года состоится внеочередное общее собрание акционеров **ОАО «МАПИД»,** расположенного по адресу: г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205. Собрание созывается по инициативе наблюдательного совета ОАО «МАПИД».

Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205 (зал заседаний).

Начало работы собрания – 3 августа 2017 года, 14.00.

Повестка дня:

О выплате дивидендов за I полугодие 2017 года.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться в рабочие дни начиная с 27 июля по 2 августа 2017 года по месту нахождения Общества г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205, каб. №208А (отдел собственного строительства и инвестиций) с 9.00 до 16.00, 3 августа 2017 года — по месту проведения собрания с 9.00 до 13.30.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании акционеров, будет составлен на основании реестра акционеров, сформированного на 25 июля 2017 года.

Регистрация участников собрания с 12.30 до 13.30 по месту проведения собрания.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:

акционеру общества – паспорт;

представителю акционера – паспорт и доверенность.

Администрация

УНП 100008115

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 31 августа 2017 года проводит 11-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
112	Грузовой Урал-43202 ш.032707 дв.896359 1984 г. *4 кат. 53 118 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	7 000	700
113	КАМАЗ-43105 грузовой бортовой 1988 г. шасси № 0015133, *пробег 109 284 км*	в/г Околица, в/ч 3310	6 000	600
114	Экскаватор ЭОВ-4421 без номера 1987 г. *наработка 826,5 м/ч* на КрАЗ-255 Б1А шасси №579967 1987 г., *пробег 7 500 км*	в/г Околица, в/ч 3310	26 000	2 600
115	Автотопливомаслозаправщик) АТМЗ-5,5-4310 с/о 850523 на КамАЗ-4310 ш.6436 дв.654451 1985 г. *4 кат., 24 996 км*	н.п. Михановичи, в/ч 52188	18 000	1 800
116	Грузовой Урал-4320 ш.053523 дв.882219 1986 г. *4 кат., 44 997 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 000	600
117	Грузовой Урал-4320 ш.054837 дв.896589 1986 г. *4 кат., 83 609 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 500	550
118	Грузовой Урал-432000-01 ш.168675 дв.748246 1990 г. *4 кат., 67 092 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 000	600
119	Грузовой Урал-4320-0010-01 ш.148326 дв.611925 1990 г. *4 кат., 52 726 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 000	600
120	Грузовой Урал-4320-0011-02 ш.181911 дв.836613 1991 г. *4 кат., 83 796 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 000	600
121	Грузовой КамАЗ-43105 ш.006814 дв.861183 1986 г. *4 кат., 57 088 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	7 000	700
122	Грузовой КамАЗ-43105 ш.007017 дв.865855 1986 г. *3 кат., 112 740 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 500	650
123	Грузовой КамАЗ-43106 ш. 0007157 дв. 0790400 1991 г. *4 кат., 59 997 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 500	650
124	Грузовой КрАЗ-260 ш.LO684866 дв.28816 1990 г. *4 кат., 48 747 км*	г. Береза, в/ч 23324	6 800	680

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж, **31 августа 2017 г. в 11.00.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительские и другие необходимые документы до **17.00 28 августа 2017 года**.

Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться **31 августа 2017 г. с 9.00 до 9.45.**

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона**.**
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение **5**-ти банковских дней для резидентов Республики Беларусь и **10**-ти банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли — р/с BY31BLBB30120101099370001001 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр. Машерова, 29, код BLBBBY2X, российские рубли — р/с BY05BPSB30121078830876430000 (RUR), в Центре банковских услуг №701, ОАО «БПС- Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код BPSBBY2X, УНН 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент-Сбербанк России г. Москва № корсчета 30111810100000000090. Реквизиты банка: БИК 044525225, ИНН 7707083893 к/с в ОПЕРУ Московского ГТУ Банка России №30101810400000000225, УНП 101099370, БИК 153001369. **Без НДС**.

Справки по тел.: (017) 398 07 81, факс (017) 398 07 81.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»
извещает о проведении повторного открытого аукциона со снижением цены по продаже здания гаража (Логойский р-н, аг. Малые Нестановичи)

Лот №1: Капитальное строение с инв. № 601/С-27411 (Здание гаража на 8 мест) , 1972 г.п., расположенное по адресу: Минская обл., Логойский р-н, Крайский с/с, аг. Малые Нестановичи, пер. Центральный, 6В. Площадь – 767,2 кв. м. Назначение: здание специализированное транспорта. Составные части и принадлежности: Одноэтажное кирпичное здание гаража на 8 мест. Начальная цена – 61 430,72 бел. руб. Задаток – 6 143,00 бел. руб.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

Лот № 1 расположен на земельном участке площадью 0,1623 га с кадастровым номером 623283804804000002. Целевое назначение – земельный участок для обслуживания автомобильного гаража. Право аренды по 27.03.2115 г. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель. Виды ограничений прав: земельные участки, расположенные в водоохранных зонах рек и водоемов (водоохранная зона реки Дзвонка), площадь 0,1623 га; охранная зона электрических сетей, площадь 0,0611 га

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) (Претендент на покупку), обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.
2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.
3. Переход права собственности на приобретенный на аукционе Объект недвижимости, имущества должника, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 4.09.2017 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4. Шаг аукциона 5%

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже гаража (Лот №1), проводимом 4 сентября 2017 г.

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений и задатков – 31.08.2017 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона.

Контактное лицо для осмотра Объекта аукциона: Костик Александр Герасимович, 8 (044) 757 01 15, Шостак Вера Николаевна, 8(01774) 5-31-32, 8(029) 339-39-26.

Организатор аукциона вправе снять лот с торгов по письменному указанию подразделения Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь в любое время до объявления его проданным.

Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 550-09-52, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНЫХ ЖИЛЫХ ДОМОВ

ОРГАНИЗАТОР: КРУГЛИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЧАШНИКСКОГО РАЙОНА ВИТЕБСКОЙ ОБЛАСТИ

№ лота	Местоположение земельного участка, его площадь и кадастровый номер	Целевое назначение	Условия и ограничения	Расходы по подготовке и изготовлению документации, руб.	Начальная цена, руб.	Сумма залога, руб.
1	д. Хотлино, ул. Набережная, д.13, площадь – 0,2490 га,кадастровый номер 225182312101000010	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	Водоохранная зона озера Хотлинское	*247,8*	826,32	82,62
2	д. Хотлино, ул. Набережная, д.13А, площадь – 0,2492 га, кадастровый номер 225182312101000011	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	Водоохранная зона озера Хотлинское	*247,8*	826,99	82,69

1. Аукцион состоится 4 августа 2017 года в 15.00 по адресу: ул. Парковая, д.15, д. Круглица, сельисполком.
2. Заявления от граждан Республики Беларусь на участие в торгах принимаются по рабочим дням с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: Витебская область, Чашникский район, улица Парковая, д. 15, деревня Круглица, сельисполком. Последний день приема заявлений 1 августа 2017 года до 17.00.
3. Для участия в аукционе необходимо представить копию паспорта гражданина (без нотариального засвидетельствования); представителю гражданина – нотариально удостоверенную доверенность, а также копию паспорта доверенного лица; копию платежного документа, подтверждающего уплату залога на расчетный счет BY98AKBB36413290422072200000 ЦБУ №222 филиала №215 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Орша, БИК AKBBY21215, УНП 300986823, код платежа 04901, получатель — Круглицкий сельский исполнительный комитет.
4. Аукцион состоится при наличии не менее двух участников.
5. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документами и земельным участком в натуре.

Контактные телефоны: 802133 6 42 35, 802133 6 42 45.

ЦІКАВАЯ ГІСТОРЫЯ

ТАК ПАЧЫНАЛАСЯ УЛА

Аграгарадок Бешанковіцкага раёна ў часы Рэчы Паспалітай быў горадам...

Непаразуменне і блытаніна

Старшы навуковы супрацоўнік Навукова-тэхналагічнага парка БНТУ «Палітэхнік» Максім МАКАРАЎ кажа, што Ула, як і Сураж, пра які мы расказалі, мае ўнікальную гісторыю з'яўлення. Гэта адзін з нямногіх гарадоў Беларусі, якія з'явіліся дзякуючы не рамёствам і гандлю — яны былі пабудаваны ў ваенных мэтах.

— У гістарычнай літаратуры звычайна сцвярджаецца, што Ула ўзнікла яшчэ ў XV стагоддзі. Аднак гэта не так. Сучасную Улу нельга блытаць з прыватным мястэчкам пад той жа назвай, якое існавала ў першай палове XVI стагоддзя прыблізна за 35 кіламетраў на поўдзень. Да пачатку ж 1560-х гадоў на вельмі зручным месцы — пры сутоках суднаходных рэк Улы і Заходняй Дзвіны — не было ні замка, ні гарадскога паселішча, — расказвае Максім Макараў.

У лютым 1563 года войскі цара Івана IV захапілі Полацк, і ў выніку разбурылі сістэму абароны ВКЛ на землях Падзвіння. Улады дзяржавы мусілі спешна распачаць узвядзенне шэрагу новых умацаванняў.

Пільную ўвагу звярнулі на мыс пры ўпадзенні Улы ў Дзвіну. Ён набыў выключнае стратэгічнае значэнне. Яшчэ да прыходу рускіх па распараджэнні караля польскага і вялікага князя літоўскага Жыгімонта Аўгуста сюды накіравалі будаўнікоў.

Войскі Маскоўскай дзяржавы знішчылі недабудаваны замак і ў хуткім часе пачалі ўзводзіць свае ўмацаванні. Летам 1567-га будаўнічыя работы яшчэ працягваліся. Войскі ВКЛ не раз спрабавалі адбіць Улу. У лютым—сакавіку 1568-га замак тры тыдні безвынікова асаджалі воіны жамойцкага старасты Яна Геранімавіча Хадкевіча. Толькі ў канцы жніўня войскі гетмана, князя Рамана Сангушкі штурмам захапілі Улу і спалілі яе.

План асады Улы войскамі ВКЛ, люты—сакавік 1568 года.

Прывабныя ўмовы для мяшчан

Пасля пачалі адбудоўваць замак, а да сярэдзіны 1570-га быў заснаваны і горад. Там сяліліся ў асноўным ацалелыя жыхары навакольных вёсак. Стымуляванне для развіцця горада вялося па апрабаванай на тэрыторыі ВКЛ схеме. Жыгімонт Аўгуст вясной 1571 года часова вызваліў мяшчан ад аплаты мытных збораў, ад падатку з вытворчасці і продажу алкагольных напояў.

Падчас Лівонскай вайны навакольлі Улы былі моцна спустошаны. І калі Жыгімонт Аўгуст прызначыў на пасаду «дзяржаўцы» ульскага князя Канстанціна Лукомскага, ён дадаткова распарадзіўся, каб той штогод атрымліваў з дзяржаўнай казны сто коп грошаў. «Мэру» папросту не было з каго збіраць падаткі і атрымліваць судовыя аплаты...

— Няспынныя баявыя дзеянні і пагроза знішчэння ўносілі істотныя карэктывы ў жыццёвы ўклад насельніцтва. Пры сціплых магчымасцях казны ВКЛ уладам цяжка было пастаянна ўтрымліваць тут значны наёмны гарнізон. І яны паспрабавалі вырашыць пытанне забеспячэння абараназдольнасці Улы іншым шляхам, які быў ужо апрабаваны ў Віцебску і Суражы. 26 студзеня 1577 года кароль польскі і вялікі князь літоўскі Стэфан Баторый сваім прывілеем пашырыў на Улу сістэму гарадскога права, якая ў другой палове XVI стагоддзя ўжо склалася і функцыянавала ў Віцебску, — працягвае гісторык.

Праект Ульскага замка, створаны ў Італіі, канец 1568 года.

Асноўнай павіннасцю ульскіх мяшчан, як і віцебскіх, стала нясенне прэстыжнай коннай вайсковай службы. Падаткі яны не плацілі. Акрамя таго, мяшчане Улы атрымалі права на выбар войта, бязмытны гандаль, правядзенне двух кірмашоў у год. Сярод прывілеяў было і вольнае распараджэнне рухомай і нерухомай маёмасцю. Як і свабода выбару месца жыхарства на тэрыторыі ВКЛ. Ім таксама былі перададзены землі на адлегласці мілі вакол Ульскага замка.

І вежачка на мысе

Захаваліся дзве графічныя выявы Улы перыяду Лівонскай вайны. На першай з іх намалявана магутная драўляная крэпасць, збудаваная войскамі цара Івана IV і пазней знішчаная воінамі Рамана Сангушкі. Другая — праект замка з 9 бастэямі (вежамі), створаны па замове ўладаў ВКЛ у канцы 1568 года ў Італіі.

— Згаданы італьянскі праект так ніколі і не быў рэалізаваны ў поўным аб'ёме. Як сведчыць інвентар Улы ад 8 ліпеня 1581 года, праз 12 гадоў пасля стварэння праекта вал і бастэі існавалі толькі на вузкім адрэзку паміж рэкамі Улай і Дзвіной. З усіх астатніх бакоў замак быў агароджаны часткова звычайнымі зрубамі — «гароднямі». А часткова — нават прымітыўным вастраколам. На мысе пры зліцці рэк стаяла вежачка, — удакладняе даследчык.

Пасля заканчэння Лівонскай вайны Ула страціла стратэгічнае значэнне. Колькасць насельніцтва значна зменшылася. А ў першай палове XVII стагоддзя паселішча ўвогуле трапіла ў прыватныя рукі. 31 сакавіка 1648 года браслаўскі земскі суддзя Себасцьян Мірскі, уладар Улы, атрымаў ад караля польскага і вялікага князя літоўскага Уладзіслава Вазы прывілей на магдэбургскае права для свайго мястэчка. Дакумент прадугледжваў перавод насельніцтва Улы пад юрысдыкцыю войта ці лентвойта, якога прызначаў гаспадар паселішча.

Акрамя гэтага, кароль дазволіў Мірскаму, у выпадку, калі ён гэтага пажадае, стварыць пры намесніку — войце — магістрат... Такім чынам, у 1648 годзе мяшчанам Улы было нададзена магдэбургскае права. Аднак правы на самакіраванне, удзел у вырашэнні ўласнага лёсу праз сваіх прадстаўнікоў яны фактычна не атрымалі. Гэта яскрава сведчыць пра тое, што «магдэбургскае права» і «гарадское самакіраванне» не зусім адно і тое ж...

Падрыхтаваў Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

СПАДЧЫНА

ВУШКІ — З САЛА, ВОЧКІ — З ЧАРНІЦ

Галоўнае — адкусіць хвост

Перадпіліпаўскаму традыцыйнаму ігрышчу «Ката пячы» з Дзяржыншчыны будзе нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці

Такое рашэнне прынята на пасяджэнні Беларускай рэспубліканскай навукова-метадычнай рады па пытаннях гісторыка-культурнай спадчыны, што прайшло ў Міністэрстве культуры.

Напярэдадні перадкаляднага, або Піліпаўскага, посту нашы продкі стараліся ўволю павесяліцца, каб не сумна было бавіць доўгія зімнія вечары, у якія царквой забараняецца танцаваць ды гучна святкаваць. Таму ў розных рэгіёнах краіны і сёння прыводзяць згадкі пра традыцыйныя ігрышчы, што ладзяцца менавіта ў гэты час. Запускі, вячоркі, проста танцы ды спевы ў адной з вясковых хат. А вось у Скірмантаве, што на Дзяржыншчыне, у жывым бытаванні захаваўся адметны абрад «Ката пячы», што ладзіцца 27 лістапада. Па сведчанні сталых жыхароў вёскі, гульня існавала ў многіх вёсках гэтага рэгіёна яшчэ ў перыяд маладосці іх бацькоў. Ды і самі яны ў маладосці з задавальненнем прымалі ўдзел у ігрышчах. Як бачым, жыве «Кот» і сёння.

Фота Анатоля КПЕШНУКА.

У гэты вечар жанатыя і нежанатыя пары збіраюцца на вясёлую вечарыну. Галоўнай падзеяй ігрышча з'яўляецца выраб фігуры «ката» са спецыяльна выпечаных булак пэўнай формы. Яны адмысловым чынам злучаюцца паміж сабой. Галава аздабляецца вушкамі з сала, вочкамі з чарніц, далучаецца хвост са свойскай каўбасы. Выраблена такім чынам «звера» пад музыку і спевы выносяць у цэнтр хаты і прывязваюць да столі.

Затым — жартоўнае спаборніцтва паміж удзельнікамі, хто якую частку фігуры здолее адкусіць. Так, кожны па чарзе «едзе на качарзе» да «ката» і падскоквае, імкнучыся ўхапіць зубамі кавалак. Пры гэтым неабходна пераадолець перашкоды, якія ствараюць іншыя ўдзельнікі, і выканаць пэўныя ўмовы (не ўсміхацца, не чапаць ката рукамі і інш.). Тыя, хто не справіўся, атрымліваюць жартоўныя заданні. Пераможцам лічыцца той, хто адкусіў хвост, пасля чаго «ката» дзеляць паміж усімі прысутнымі.

Уся гульня суправаджаецца традыцыйнымі песнямі, прыпеўкамі, танцамі пад гармонік, жартоўнымі гульнямі, анекдотамі, вячэрай з пачастункамі, якія ўдзельнікі прыносяць з сабой. Цікава, што ў гэты вечар ядуць толькі падкрэслена тлустыя і багатыя стравы, бо ўжо на наступны дзень пачынаецца строгі пост.

Марына ВЕСЯЛУХА. *vesialuha@zviazda.by*

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.
Грамадскі савет: **ГЕРАСІМОВІЧ С.М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; **АСКЕРКА Ю.В.**, адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; **НАВУМЕНКА А.В.**, старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 25 ліпеня 2017 года.

■ Трэба абараняцца

ПРЫШЧЭПКА АД ЗЛЫХ ТЫПАЎ

Імавернасць заражэння вірусам папіломы чалавека пры палавым кантакце складае да 70 працэнтаў

Вірус папіломы чалавека перадаецца ў асноўным палавым шляхам і, як правіла, не праяўляецца ніякімі сімптомамі, часта спалучаецца з іншымі захворваннямі, што перадаюцца падчас сексуальных кантактаў. Масавыя скрынінгавыя даследаванні паказваюць, што гэты вірус ёсць як мінімум у паловы сексуальна актыўных мужчын і жанчын. Вельмі рэдка гаворка ідзе пра бытавы шлях перадачы інфекцыі. Магчыма інфіцыраванне ад маці дзіцяці падчас родаў. Вірус можа жыць у арганізме з моманту нараджэння, а праявіцца толькі пры пэўных умовах.

— Вядома звыш 150 розных тыпаў віруса папіломы чалавека, з іх больш за 40 могуць выклікаць розныя пашкоджанні палавых органаў, а каля 15 з іх прыводзяць да развіцця пухлін — з'яўляюцца высокаанкагеннымі, — расказвае **ўрач акушэр-гінеколаг 24-й гарадской паліклінікі спецмедаглядаў Ірына ГАРОШКА.** — Паколькі тыпаў так шмат, пажадана абследавацца метадам полімеразна-ланцуговай рэакцыі на ВПЧ высокага анкагеннага тыпу.

У развітых краінах прышчэпкі ад віруса папіломы знайшлі ўжо шырокае прымяненне. У асобных дзяржавах пытанне аб абавязковай вакцынацыі адлюстравана ў заканадаўчай базе.

Пераважна нізкаанкагенныя тыпы віруса папіломы абумоўліваюць з'яўленне востраканечных кандылом, якія могуць знікаць нават без лячэння, а могуць заставацца без змяненняў або прагрэсіраваць. Пры выяўленні кандылом неабходна правесці кольпаскапію — агляд шыйкі маткі пад мікраскопам з правядзеннем спецыяльных тэстаў, цыталагічнае даследаванне, пры неабходнасці і біяпсію.

Лячэнне можа быць мясцовым і з ужываннем супрацьвірусных прэпаратаў. Выдаленне папілом не з'яўляецца выздараўленнем. Наогул, ніводзін з сучасных метадаў лячэння не пазбаўляе ВПЧ і не можа гарантаваць адсутнасці рэцыдыву.

Вельмі важна пазбягаць таго, што зніжае імунітэт — пераахалоджванне, курэнне, моцных эмацыянальных стрэсаў, злоўжыванне алкаголем, хранічнай стомленасці, авітамінозу. Акрамя таго, трэба падумаць і аб наяўнасці пастаяннага палавога партнёра, выкарыстанні сродкаў засцярогі, інтымнай гігіене.

Для прафілактыкі ўзнікнення віруса папіломы распрацоўваюцца вакцыны. У Беларусі зарэгістраваны дзве такія вакцыны. Прышчэпку можна атрымаць як у дзяржаўных установах аховы здароўя, так і ў прыватных цэнтрах. У любым выпадку паслуга гэта платная. Вакцыны распрацаваныя для прафілактыкі, а таму найбольшы эфект будуць мець, калі іх прымяняць да пачатку палавога жыцця. Аднак нават калі ўжо і ёсць палавы партнёр, таксама рэкамендуецца не грэбаваць падобнай засцярогай. Будучы інфіцыраваным адным тыпам інфекцыі, можна абараніць сябе ад іншага

Матэрыялы падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА. *protas@zviazda.by*

■ Фізкульт-ура!

На першым месцы — настрой

Галоўнае ў фізічнай падрыхтоўцы дзіцяці 3—6 гадоў — асваенне самых розных рухаў, падрыхтоўка да больш складаных практыкаванняў.

На пятым годзе жыцця істотна развіваюцца рухальныя навыкі. Дзеці становяцца больш рухавыя, пачынаюць добра і хутка бегаць, скакаць, поўзаць, захоўваць раўнавагу. Важна, каб да 6 гадоў дзеці навучыліся плаваць, катацца на двухколым веласіпедзе, лыжах, выконваць комплекс практыкаванняў ранішняй гімнастыкі.

У гэты час хутка расце шкілет, пазваночнік гібкі і няўстойлівы, мышцы слабаразвітыя, эластычныя звязкі не ў стане доўга падтрымліваць правільнае становішча цела. У выніку могуць быць дэфармацыі шкілета, парушэнне паставы, скрыўленні ў грудным аддзеле. Толькі да 6—7 гадовага ўзросту сценкі касцей дасягаюць таўшчыні, якая забяспечвае досыць высокае супраціўленне механічнаму ўздзеянню. Развіццю мышачна-касцявой сістэмы будуць спрыяць рэгулярныя і правільна пабудаваныя заняткі — фізічныя практыкаванні, гульні, прагулкі, танцы і г. д. — да 35 хвілін па 2—3 разы ў дзень.

Фізічныя практыкаванні. Неабходна навучыць дзіця элементарным рухам, падрыхтаваць да асваення новых, даць той аб'ём ведаў, які дапаможа і ў рухавых гульнях.

Рухавыя гульні. Для дашкольніка гэта — добры настрой, спрыяльнае ўздзеянне на псіхіку і паводзіны, сродак псіхічнага і фізічнага развіцця. Эфектыўнай формай з'яўляюцца гульні-заданні: дабегчы першаму да ўмоўнай рысы, не раняючы дакаціць абруч, скакаць праз скакалку, адштурхоўваючыся дзвюма нагамі, хадзіць па пакоі, трымаючы які-небудзь прадмет на галаве, кідаць мяч. Больш складанай формай рухавых гульняў з'яўляюцца сюжэтныя гульні з правіламі.

Ранішняя гімнастыка. Прадугледжана ў дзіцячым садку з 3 гадоў. Акрамя практыкаванняў на розныя групы мышцаў прымяняюцца хада і лёгкі бег на пачатку заняткаў, падскокі ў канцы.

Спартыўныя забавы. Плаванне, веласіпед і г. д. Тут няма ўстаноўкі на вынік, галоўнае — задавальненне і ўражанне.

Прагулкі. Ім адводзіцца 1,5—2 гадзіны ў дзень. І на ўвазе маюцца рухавыя гульні на свежым паветры, любая фізічная актыўнасць.

Малодшы школьны ўзрост — спрыяльны час для развіцця ўсіх фізічных якасцяў. Асаблівую ўвагу неабходна ўдзяліць каардынацыі, дакладнасці ўсіх рухаў, раўнавазе, рытму, хуткай і надзейнай арыентацыі ў прасторы, хуткасці, трываласці.

З 6—10 гадоў адбываецца набор дзяцей практычна ва ўсе спартыўныя секцыі (лёгкая атлетыка, гімнастыка, плаванне, спартыўныя гульні, настольны тэніс і г. д.), аднак у такія віды спорту, як грэбля, розныя адзінаборствы (каратэ, дзюдо, самба), набор адбываецца з 11 гадоў, а ў цяжкую атлетыку — з 16.

Ці не малавата руху?

Павышаем фізічную актыўнасць дзіцяці. А заадно і сваю

У першую чаргу трэба разумець, што знаходжанне за камп'ютарам неабходна дазіраваць. Чым менш гадоў дзіцяці, тым больш павінна быць абмежаванняў статыкі на карысць руху.

— Рабіце акцэнт не на фізічных практыкаваннях, а на рухавасці ў цэлым — неабавязкова заахвочваць дзіця на выкананне нейкага комплексу фізічных практыкаванняў, — адзначае **ўчастковы ўрач-педыятр 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі г. Мінска Святлана ДЗЯРУГА.** — Можна гуляць у хованкі, скакаць на месцы і г. д. Дзіця ніколі не будзе актыўным, калі яго бацькі ўсе вечары і выхадныя ляжаць на канапе — так што толькі асабісты прыклад!

На плаванне — разам, на веласіпедах — усёй сям'ёй. Ніколі не карайце дзіця пазбаўленнем прагулак на свежым паветры або гульні ў футбол. У розныя дні тыдня нагрузка павінна быць рознай. Сёння футбол, заўтра боўлінг, паслязаўтра ролікі.

Такім чынам вы забяспечыце добры старт здароўю, бо людзі, якія з дзяцінства маюць лішнюю вагу і атлусценне, ужо з самага ранняга ўзросту пакутуюць ад такіх захворванняў, як цукровы дыябет, атэрасклероз, ішэмічная хвароба сэрца, інфаркт міякарда, парушэнне сну, дэпрэсія...

■ Псіхалогія для ўсіх

ПАЦЯГНУЛА НА ПРЫГОДЫ...

Пазашлюбныя кантакты і сувязі — найбольш частая прычына звароту да сямейных псіхатэрапеўтаў

Розныя апытанні і даследаванні паказваюць, што ў мужчын і жанчын зусім не аднолькавыя погляды на тое, што ў народзе называецца здрадай. Мужчыны выступаюць за двайныя стандарты — сабе дазваляюць куды больш, чым жанчынам. Жанчыны схіляюцца да раўнапраўнай маралі — амаль аднолькавыя патрабаванні прад'яўляюць як да сябе, так і да партнёра, наогул з'яўляюцца кансерватарамі ў большай ступені, супраць здрады для абодвух полаў. У большасці выпадкаў людзі, якія выказваюцца за дапушчальнасць пазашлюбных сувязяў, трымаюцца гэтай пазіцыі і ў паводзінах.

— Што часцей за ўсё становіцца прычынай шлюбнай нявернасці? Гэта можа быць новае каханне, характэрнае для тых шлюбаў, дзе яно не мела асаблівага значэння або адсутнічала наогул, напрыклад у парах, што сышліся вымушана, з-за нейкай выгады, пачуцця адзіноты ці па іншых рацыянальных прычынах, — разважае **намеснік галоўнага ўрача па памежнай псіхіятрыі Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Наталля БЕРАЗОЎСКАЯ.** — Другой прычынай можа быць помста за тую ж нявернасць. Або, напрыклад, калі паміж мужам і жонкай няма ўзаемнасці. Пачуцці могуць падштурхнуць на пошук кахання ў іншым партнёры, дзе магчыма ўзаемнасць. Бывае, што здраднік не кахае новага партнёра, але адгукаецца на яго пачуццё. Для шлюбу са стажам або ў сем'ях, дзе імкнуцца атрымаць ад жыцця ўсё магчымае, можа мець месца пошук новага любоўнага перажывання. Нявернасць дапамагае некаторым людзям запоўніць дэфіцыт любоўных перажыванняў (калі даводзіцца жыць у працяглай разлуцы або партнёр па шлюбе цяжка хварэе — пры нейкіх абмежаваннях на паўнату кахання ў шлюбе). Здрада — гэта яшчэ і фактычны вынік стварэння новай сям'і, калі першая ўспрымаецца як нежыццядзейная. Нарэшце, бываюць і выпадковыя сувязі без рэгулярнасці і глыбінных перажыванняў — у выніку ап'янення, настойлівасці партнёра, што называецца, «зручны выпадак»...

Мужчыны часцей кажуць пра свае пазашлюбныя сувязі як пра сексуальныя ці эротыка-сексуальныя прыгоды, тлумачаць іх палавой патрэбай, часовай адсутнасцю жонкі і значна радзей — каханнем. Спрыяе здрадзе і звычайнае ап'яненне. А вось жанчыны характарызуюць свае раманы пераважна ў эмацыянальным свеце. На пошук героя свайго рамана яны часцей за ўсё рашаюцца з-за незадаволенасці шлюбам.

Хто схільны да пошуку шчасця на баку? Сярод мужчын гэта...

...донжуаны. Нарцысы, няспелыя асобы, якім падабаецца... падабацца.

...лаўцы жанчын. Іх палавая актыўнасць тлумачыцца патрэбай у пераменах, разнастайнасці, або яны проста перакананыя, што мужнасць даказваецца вялікай колькасцю сексуальных перамог.

...вечна незадаволеныя. Каханне шукаюць, але ні з адной жанчынай не маюць пастаянных эмацыянальных сувязяў.

Сярод жанчын гэта...

...спакусніцы. Хочуць кахаць і мець паклоннікаў, для чаго выкарыстоўваюць і секс, хоць сапраўднае імкненне да палавых сувязяў, як правіла, невялікае.

...схільныя да прыгод. Шукаюць сексуальных прыгод з мінімальным уцягваннем у пачуцці. Дома яны добрыя жонкі і маці, любяць мужа. Партнёра для прыгод выбіраюць самі.

...безабаронныя. Не здольныя да адмовы — палавая страсць мужчыны выклікае ў іх пачуцці ў адказ. Самі ініцыятывы не праяўляюць, задавальненне атрымліваюць, калі пакорна аддаюцца партнёру, не могуць аказаць супраціўлення, бо ён «мацнейшы».

...незадаволеныя. Не могуць знайсці задавальнення ні ў чым — ні ў мужы, ні ў рабоце, ні ў сябрах. Сумняваюцца ў правільнасці выбару партнёра, нават калі жывуць з ім працяглы час. Лёгка ўлюбляюцца ў новага, якога звычайна пераацэньваюць.

ВЯРНІСЯ, Я ЎСЁ ДАРУЮ

Жанчыны, якія здрадзілі, пасля псіхатэрапеўтычнай работы вяртаюцца ў сям'ю, і палюбоўнік страчвае для іх прывабнасць. У мужчын захоўваецца небяспека вяртання да палюбоўніцы нават праз 5—6 гадоў пасля разрыву сувязі.

Любая здрада небяспечная для сям'і. Той, каго падманулі, дзейнічае або агрэсіўна (у дачыненні да любога з бакоў), або абараняецца. Абарончая рэакцыя — гэта ўмоўны развод з часткавым захаваннем стасункаў і ўстанаўленнем нявернаму пэўнага тэрміну для спынення сувязі.

У здрадзе ніколі не бывае вінаваты нехта адзін. Як бы цяжка ні было, вельмі важна зразумець, які ўклад унеслі менавіта вы.

Для таго каб наладзіць стасункі з тым, хто правініўся, неабходна спыніць дэманстрацыю свайго негатыўнага стаўлення да партнёра, паказаць гатоўнасць да прымірэння, цярпліва дачакацца рашэння вінаватага боку. Дараванне, якое мы дорым партнёру, — не прыніжэнне, а наша велікадушнасць. Калі мы здолеем дараваць, то не захочам помсціць, а значыць, вернем і павагу, і блізкасць.

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ПЛАТИ ЛЕГКО С ВТБ И VISA» ДЛЯ ДЕРЖАТЕЛЕЙ БАНКОВСКИХ ПЛАТЕЖНЫХ КАРТОЧЕК

1. Сведения об организаторе Рекламной игры.

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), УНП 101165625, г. Минск, ул. Московская 14.

Лицензия на осуществление банковской деятельности №23 от 26.05.2017 г., выдана Национальным банком Республики Беларусь.

2. Наименование Рекламной игры:

«Плати легко с ВТБ и Visa» (далее — Рекламная игра).

3. Место (территория) проведения Рекламной игры:

Республика Беларусь.

4. Срок начала и окончания Рекламной игры:

С 1 августа 2017 года по 31 октября 2017 года (включая период розыгрыша, период вручения и перечисления, установленных правилами Рекламной игры сумм денежных средств (далее - призы).

5. Цель Рекламной игры.

Рекламная игра проводится в целях стимулирования безналичных и кредитных операций, осуществляемых с использованием карточек международной платежной системы Visa International Service Association, эмитированных ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) (далее – карточки).

6. Состав комиссии по проведению Рекламной игры:

Председатель комиссии:

Фролов Дмитрий Леонидович, Заместитель Председателя Правления ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).

Заместитель председателя комиссии:

Азаревич Ирина Игоревна, начальник Управления клиентской поддержки ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).

Члены комиссии:

Кучинский Александр Васильевич, заместитель Председателя Ассоциации белорусских банков,

Мельниченко Олег Петрович, начальник отдела сопровождения банковских карт ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).

Скляренко Анна Валерьевна, начальник отдела развития отношений с клиентами ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).

Мильгуй Владимир Михайлович, начальник отдела разработки и поддержки карточных продуктов и платежных систем ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).

Крят Сергей Александрович, зам. главного бухгалтера – зам. начальника Управления учета и отчетности ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).

7. Состав и размер призового фонда Рекламной игры и источники его формирования:

Призовой фонд Рекламной игры сформирован за счет денежных средств Организатора. Общий размер призового фонда составляет 35 000 (тридцать пять тысяч) белорусских рублей (BYN) и включает в себя денежные призы, в пределах, определенных ниже сумм:

Таблица 1.

№	Наименование	Единица измерения	Кол-во	Сумма, бел. рублей	Всего, бел. рублей (BYN)
1	Приз первой категории	шт.	1	10 000	10 000
2	Приз второй категории	шт.	2	5 000	10 000
3	Приз третьей категории	шт.	5	3 000	15 000

Удержание с победителей Рекламной игры подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в день выдачи приза (перечисления денежных средств на текущий счет) победителю Рекламной игры.

8. Условия участия в Рекламной игре:

Участниками Рекламной игры являются физические лица — держатели карточек, эмитированных ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), за исключением держателей корпоративных карточек. Участниками Рекламной игры не могут быть лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства и члены Комиссии.

Рекламная игра проводится в один этап с 1 августа 2017 года по 30 сентября 2017 года.

Для участия в Рекламной игре в период с 1 августа 2017 года по 30 сентября 2017 года необходимо:

- совершить безналичные операции оплаты товаров и услуг с использованием карточки участника Рекламной игры на общую сумму 200 (двести) белорусских рублей (BYN), при этом сумма каждой отдельной операции, принимающей участие в Рекламной игре, должна быть не менее 10 белорусских рублей (BYN) (либо эквивалент в иностранной валюте).

При этом:

- не является основанием для участия в Рекламной игре проведение безналичных платежей по кредитам и пополнения счетов ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), а также платежей, осуществленных через платежный ресурс www.e-pay.by;

- в Рекламной игре участвуют операции безналичной оплаты товаров и услуг, отраженные по счету и/или отраженные в качестве кредитной задолженности по основному долгу в период с 1 августа 2017 года по 30 сентября 2017 года;

- в Рекламной игре не участвуют безналичные операции оплаты товаров и услуг в сумме менее 10 белорусских рублей (BYN) (либо эквивалента в иностранной валюте).

Организатор не несет ответственности за несвоевременное или некорректное представление информации о факте транзакции банками или другими участниками системы расчетов по операциям с использованием карточек.

Определение участников Рекламной игры, соответствующих настоящим Правилам, производится отдельно по каждому счету участника Рекламной игры. В случае если одно физическое лицо выполнило настоящие условия участия в Рекламной игре по нескольким счетам, данное физическое лицо фиксируется в качестве участника в списке (списках) участников Рекламной игры соответствующее количество раз.

9. Место, дата, время и порядок проведения розыгрыша призового фонда, в том числе порядок определения выигравших участников Рекламной игры:

Розыгрыш призов состоится 6 октября 2017 года в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Фабрициуса 9, ком. 330а.

Розыгрыш призов проводится открыто в присутствии комиссии, в последовательности, указанной в п.7 настоящих Правил.

Для проведения розыгрыша используется барабан и набор шаров в количестве 10 штук с номерами от 0 до 9.

К моменту розыгрыша данные об участниках Рекламной игры, совершивших по счету безналичные операции на сумму не менее 200 (двести) белорусских рублей, при этом сумма каждой отдельной операции, принимающей участие в Рекламной игре, должна быть не менее 10 белорусских рублей (либо эквивалент в иностранной валюте), формируются в списки участников Рекламной игры в порядке возрастания номеров счетов. Каждому участнику Рекламной игры в списке присваивается индивидуальный порядковый номер. Все порядковые номера имеют одинаковую разрядность.

Определение выигрышного номера участника Рекламной игры, имеющего право на получение приза, происходит путем его формирования слева направо из номеров шаров, поочередно извлекаемых из барабана.

Для определения цифры первого слева разряда выигрышного порядкового номера помещаются в барабан шары с номерами от 0 по первую слева цифру последнего порядкового номера участника игры в списке. Из барабана извлекается один шар. Номер извлеченного шара вносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного номера.

После этого в барабан загружаются все десять шаров, шары перемешиваются, и из барабана извлекается шар, номер которого определяет цифру следующего разряда выигрышного номера. Номер шара вносится в протокол, производится проверка на наличие полученной комбинации цифр разрядов в соответствующих разрядах порядковых номеров в списке участников рекламной игры и при наличии совпадения выпавший номер шара записывается в соответствующий разряд выигрышного номера. В противном случае извлеченный шар не возвращается в барабан и извлекается следующий шар. Шары извлекаются до тех пор, пока полученная комбинация цифр разрядов не попадает в диапазон соответствующих разрядов порядковых номеров в списке участников Рекламной игры.

Процедура, описанная в предыдущей части, повторяется до тех пор, пока не будет окончательно сформирован выигрышный порядковый номер участника Рекламной игры, имеющего право на приз.

Определение каждого последующего выигрышного номера участника Рекламной игры, имеющего право на получение приза, производится последовательно и таким же образом.

В случае возникновения спорных ситуаций окончательное решение принимает комиссия по проведению Рекламной игры.

10. Срок и способ информирования участников, выигравших призы, место, порядок и сроки выдачи призов:

После проведения розыгрыша победители уведомляются о выигрыше призов по телефону и по почте не позднее 11 октября 2017 года.

После получения уведомления о выигрыше получатели призов, в случае согласия на их получение, должны обратиться за получением приза не позднее 31 октября 2017 года в офис Организатора по месту открытия счета для совершения операций с использованием карточки. Дополнительную информацию можно получить у Организатора по телефонам: +375 (17, 29, 33) 309-15-15 пн.-пт. 9:00-19:00, сб. 10:00-16:00 (кроме воскресения и праздничных дней).

Для получения призов в офисах Организатора победителям необходимо предъявить Организатору документ, удостоверяющий личность. Получатель приза не вправе передать право на получение приза другому лицу.

Победители Рекламной игры, получившие призы, должны письменно подтвердить факт их получения (момент передачи приза) путем заполнения заявления на получения приза.

В случае отказа победителя от получения приза, неполучения приза в установленном настоящими Правилами порядке и сроки либо невыполнения условий его получения, приз считается невостребованным победителем Рекламной игры, остается у Организатора и используется по своему усмотрению.

С момента передачи приза победителю Рекламной игры к последнему переходят все риски и обязательства, связанные с владением, пользованием и распоряжением призом.

Сумма денежных средств, установленная правилами Рекламной игры в соответствии с категорией приза, за вычетом удержанного подоходного налога будет перечислена на текущий счет, открытый в ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) для зачисления денежных средств в рамках Рекламной игры, указанный в заявлении на получение приза до 23.10.2017 г.

11. Название печатного средства массовой информации, в котором будут опубликованы результаты розыгрыша призового фонда, а также сроки их опубликования:

Настоящие правила подлежат опубликованию в газете «Звязда» до начала Рекламной игры.

Результаты рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звязда» до 16 октября 2017 года.

Настоящие Правила и результаты розыгрыша Рекламной игры также размещаются на сайте Организатора **www.vtb-bank.by.**

12. Общие условия Рекламной игры:

Принимая участие в Рекламной игре, участник подтверждает свое ознакомление и согласие с Правилами и со всеми условиями участия в Рекламной игре.

Налогообложение призов производится в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

13. Телефон для справок по вопросам проведения Рекламной игры:

Информацию об условиях участия и проведения Рекламной игры можно получить по телефонам +375 (17, 29, 33) 309-15-15 пн.-пт. 9:00-19:00, сб. 10:00-16:00 (кроме воскресенья и праздничных дней).

ЗАВЕРЕНО
Департаментом по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
18.07.2017 г.
Сушко С.А.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об эмиссии жилищных облигаций шестнадцатого выпуска Общества с ограниченной ответственностью «ТАПАС»

УНП 101484246

1. Полное и сокращенное наименование эмитента:

на белорусском языке: полное – Таварыства з абмежаванай адказнасцю «ТАПАС»; сокращенное – ТАА «ТАПАС»;

на русском языке: полное – Общество с ограниченной ответственностью «ТАПАС» (далее – Эмитент); сокращенное – ООО «ТАПАС».

2. Место нахождения Эмитента: Республика Беларусь, 220049, г. Минск, ул. Кнорина, д. 17, 4-й этаж, офис 14, тел./факс: 8 (017) 3028410, сайт: www.taps.by (далее – сайт эмитента).

3. Эмитент зарегистрирован Минским городским исполнительным комитетом 27 июля 2001 г. Регистрационный номер 101484246.

4. Уставный фонд Эмитента составляет 342 400,10 белорусских рублей.

5. Основной вид деятельности Эмитента: реализация проектов, связанных со строительством зданий.

6. Депозитарием эмитента является депозитарий открытого акционерного общества «БПС-Сбербанк» (зарегистрирован в Национальном банке Республики Беларусь 28 декабря 1991 г., регистрационный № 25; действует на основании специального разрешения (лицензии) Министерства финансов Республики Беларусь на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/5200-1246-1086, выданного 8 декабря 1993 г., срок действия не ограничен; место нахождения: 220005, Республика Беларусь, г. Минск, бульвар имени Мулявина, 6).

7. Эмитент в соответствии с законодательством Республики Беларусь раскрывает информацию на рынке ценных бумаг путем:

размещения на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг (далее – Единый информационный ресурс);

публикации в печатных средствах массовой информации (в газете «Звязда») и (или) доводит до сведения неопределенного круга лиц иным образом, определенным республиканским органом государственного управления, осуществляющим государственное регулирование рынка ценных бумаг (далее – Регистрирующий орган).

Информация об изменениях и/или дополнениях, внесенных в Проспект эмиссии жилищных облигаций шестнадцатого выпуска эмитента (далее – Проспект эмиссии), размещается эмитентом на Едином информационном ресурсе, а также публикуется в газете «Звязда» не позднее 7 дней после их регистрации в Регистрирующем органе.

Эмитент в соответствии с законодательством Республики Беларусь раскрывает годовой отчет (бухгалтерскую отчетность) в срок не позднее одного месяца после его утверждения в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь о хозяйственных обществах, путем:

размещения на Едином информационном ресурсе;

опубликования в газете «Звязда» либо размещения на сайте Эмитента.

Эмитент раскрывает информацию о своей реорганизации или ликвидации, а также о реорганизации дочерних и зависимых хозяйственных обществ эмитента (при их наличии), в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Едином информационном ресурсе не позднее двух рабочих дней:

в случае ликвидации – с даты принятия соответствующего решения Общим собранием участников Эмитента;

в случае реорганизации – с даты принятия соответствующего решения Общим собранием участников эмитента, а также с даты государственной регистрации организации, созданной в результате реорганизации; даты внесения в Единый государственный регистр юридических лиц и индивидуальных предпринимателей записи о прекращении деятельности присоединенной организации.

Кроме того, в случае принятия эмитентом решения о ликвидации (прекращении деятельности), сведения о том, что эмитент находится в процессе ликвидации (прекращения деятельности), подлежат размещению в глобальной компьютерной сети Интернет на официальном сайте юридического научно-практического журнала «Юстиция Беларуси» (www.justbel.info) в порядке и сроки, определенные законодательством Республики Беларусь.

Эмитент раскрывает информацию о возбуждении в отношении эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) в соответствии с законодательством Республики Беларусь путем:

ее размещения на Едином информационном ресурсе не позднее двух рабочих дней с даты получения эмитентом копии заявления в экономический суд о банкротстве Эмитента;

публикации в журнале «Судебный вестник Плюс: Экономическое правосудие» в течение 5-и календарных дней с момента получения соответствующего судебного постановления.

Эмитент раскрывает информацию о результатах финансово-хозяйственной деятельности, информацию о существенных фактах (событиях, действиях), касающихся его финансово-хозяйственной деятельности, которые могут повлиять на стоимость жилищных облигаций настоящего выпуска, в порядке и сроки, установленные законодательством Республики Беларусь.

8. Общее собрание участников Эмитента приняло решение о шестнадцатом выпуске жилищных облигаций 13 июня 2017 г., протокол № б/н.

9. Эмитент является заказчиком (застройщиком) объекта строительства: «Многофункциональный комплекс в границах пр. Победителей – улиц Ратомской (Браславской) – Тимирязева в г. Минске». 5-я очередь строительства.

Государственная экспертиза проектной документации проведена Республиканским унитарным предприятием «Главгосстройэкспертиза»: Заключение государственной экспертизы (положительное) от 26 мая 2017 г. № 302-15/17 (в дополнение к заключению государственной экспертизы от 28 декабря 2015 г. № 1131-15/15, от 9 марта 2017 г. № 994-15/16).

Объектом жилищного строительства по настоящему выпуску облигаций является 5-я очередь строительства – жилой многоквартирный дом № 4 по г.п. (далее – Жилой дом).

Права Эмитента на земельный участок, необходимый для обеспечения строительства Жилого дома, подтверждены:

свидетельством (удостоверением) № 500/1236-1542 от 31 мая 2017 г. о государственной регистрации в отношении земельного участка с кадастровым номером 500000000007007746.

Нормативная продолжительность строительства – 17,5 месяца, в том числе подготовительный период – 1,0 месяц.

Предполагаемая дата приемки в эксплуатацию Жилого дома – 31 декабря 2018 г.

10. Облигации шестнадцатого выпуска – жилищные, именные, конвертируемые эмиссионные ценные бумаги в бездокументарной форме, имеющие равную номинальную стоимость и сроки осуществления прав в рамках настоящего выпуска вне зависимости от времени приобретения облигации (далее – облигации).

Объем выпуска облигаций – 1584000 белорусских рублей.

Количество облигаций – 2400 штук.

Облигация имеет номинальную стоимость 660 белорусских рублей и эквивалент этой стоимости, выраженный в квадратных метрах общей площади жилого помещения в Жилом доме, равный 1 квадратному метру. Указанный эквивалент номинальной стоимости остается неизменным.

Доход по облигациям не начисляется и не выплачивается.

11. Выпуск облигаций зарегистрирован Регистрирующим органом 18.07.2017 г. Государственный регистрационный номер: 5-200-02-3057.

12. Исполнение обязательств Эмитента по облигациям обеспечено поручительством Общества с ограниченной ответственностью «ДЕКО-ПЛАСТ» (Республика Беларусь, 220049, г. Минск, ул. Кнорина, д. 17, 5-й этаж, офис 3; УНП 600422579). Договор о предоставлении поручительства от 13 июня 2017 г. № б/н.

Поручитель принимает на себя безусловное и безотзывное обязательство солидарно с эмитентом исполнить обязательства перед владельцами 2400 облигаций в объеме 1584000 белорусских рублей в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения данных обязательств Эмитентом.

13. Размещение облигаций Эмитентом осуществляется на неорганизованном рынке путем открытой продажи юридическим и (или) физическим лицам – резидентам и (или) нерезидентам Республики Беларусь (далее – покупатели облигаций).

Дата начала размещения облигаций: 10 июля 2017 г.

Дата окончания размещения облигаций: 30 апреля 2019 г., если иная дата не будет определена Общим собранием участников Эмитента в порядке и в сроки, установленные законодательством Республики Беларусь о ценных бумагах.

Отношения сторон оформляются:

договором с Эмитентом, предусматривающим обязательства эмитента по строительству жилых помещений в жилом доме владельцу облигаций, а также иные существенные условия в соответствии с законодательством Республики Беларусь;

договором купли-продажи облигаций, который имеют право заключать покупатели облигаций, заключившие договор с Эмитентом.

Для заключения договора с Эмитентом и договора купли-продажи облигаций покупатели могут обратиться к эмитенту:

по адресу: г. Минск, ул. Кнорина, 17, 4-й этаж, офис 14;

ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Открытая продажа облигаций осуществляется по договорной цене, определяемой Эмитентом в зависимости от ситуации на рынке строительства и недвижимости на момент продажи облигаций, а также исходя из соотношения спроса и предложения на рынке ценных бумаг.

Средства при проведении открытой продажи уплачиваются в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь, в безналичной форме, в белорусских рублях, на расчетный счет Эмитента № BY34BLBB30120101484246001002 в Открытом акционерном обществе «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк», г. Минск, пр. Машерова, 29, БИК BLBBBY2X.

14. Срок обращения облигаций – 690 календарных дней (с 10 июля 2017 г. по 31 мая 2019 г.).

15. Дата начала погашения облигаций – 31 мая 2019 г.

Для целей погашения облигаций депозитарий Эмитента формирует реестр владельцев облигаций на 24 мая 2019 г. В случае если дата формирования реестра выпадает на нерабочий день, формирование реестра осуществляется в последний рабочий день, предшествующий нерабочему дню.

Владелец облигаций при погашении (досрочном погашении) облигаций имеет право получить номинальную стоимость облигации, либо жилое помещение в жилом доме, общая площадь которых соответствует эквиваленту номинальной стоимости, выраженному в квадратных метрах, принадлежащих ему облигаций.

16. В случае запрещения эмиссии облигаций, признания Регистрирующим органом шестнадцатого выпуска жилищных облигаций недействительным, Эмитент возвращает владельцам облигаций средства, полученные в оплату размещенных облигаций в месячный срок с даты признания выпуска недействительным и письменно уведомляет Регистрирующий орган о возврате указанных средств владельцам облигаций в полном объеме.

17. Ознакомиться с Проспектом эмиссии (изменениями и Проспект эмиссии – при наличии) можно в пункте продажи облигаций, указанном в пункте 13 настоящего документа.

Директор Общества
с ограниченной ответственностью «ТАПАС» Н.Н. Требенок

Главный бухгалтер Общества
с ограниченной
ответственностью «ТАПАС» И.А. Голубь

ЗАВЕРЕНО
Департаментом по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
18.07.2017 г.
Сушко С.А.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об эмиссии жилищных облигаций четырнадцатого выпуска Общества с ограниченной ответственностью «ТАПАС» (ООО «ТАПАС»)

УНП 101484246

I. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ЭМИТЕНТЕ

1.1. Полное и сокращенное наименование Эмитента (на белорусском и русском языках).

На русском языке: Общество с ограниченной ответственностью «ТАПАС» (далее по тексту – Эмитент).

На белорусском языке: Таварыства з абмежаваній адказнасцю «ТАПАС».

Сокращенное наименование Эмитента:
на русском языке: ООО «ТАПАС»,
на белорусском языке: ТАА «ТАПАС».

1.2. Местонахождение Эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail), официальный сайт в глобальной компьютерной сети Интернет Эмитента.

1.2.1. адрес места нахождения: 220049, город Минск, улица Кнорина, дом 17, 4-й этаж, офис 14.

1.2.2. Телефон/факс: (+375 17) 302 84 10, электронный адрес (e-mail): info@tapas.by, официальный сайт в глобальной компьютерной сети Интернет: **http://www.tapas.by.**

1.3. Основные виды деятельности (предмет деятельности) Эмитента.

Эмитент в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь осуществляет следующий основной вид деятельности:

- реализация проектов, связанных со строительством зданий (ОКЭД 41100).

1.4. Номер расчетного счета Эмитента.

Денежные средства при проведении открытой продажи именных жилищных бездокументарных конвертируемых бездоходных обеспеченных облигаций четырнадцатого выпуска Эмитента (далее по тексту – Облигации) будут поступать на расчетный (текущий) счет Эмитента: с 04.07.2017: №BY34BLBB30120101484246001002 в ОАО «Белинвестбанк», БИК BLBBBY2X, адрес банка: г. Минск, пр. Машерова, 29.

1.5. Раскрытие информации Эмитентом.

Эмитент в случаях и порядке, установленных законодательством Республики Беларусь, раскрывает информацию на рынке ценных бумаг:

путем ее размещения на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг (далее по тексту – Ресурс), а также путем ее опубликования в периодическом печатном средстве массовой информации, определенном Эмитентом для раскрытия информации в соответствии с законодательством Республики Беларусь, а именно в газете Редакционно-издательское учреждение «Издательский дом «Звязда», адрес места нахождения: 220013, г. Минск, ул. Б. Хмельницкого, 10А (далее по тексту – газета «Звязда») и (или) на официальном сайте Эмитента в глобальной компьютерной сети Интернет, указанном в пункте 1.2.2. настоящего документа, либо путем ее доведения до сведения неопределенного круга лиц иным образом, определенным законодательством Республики Беларусь, а также путем ее представления в случаях, установленных законодательством, определенному кругу лиц.

1.5.1. Раскрытие информации о реорганизации.

Эмитент раскрывает информацию о своей реорганизации, а также о реорганизации своих дочерних и зависимых хозяйственных обществ (при их наличии), в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Ресурсе.

Информация о реорганизации раскрывается не позднее двух рабочих дней:

- с даты принятия такого решения;

- с даты государственной регистрации организации, созданной в результате реорганизации; даты внесения в Единый государственный регистр юридических лиц и индивидуальных предпринимателей записи о прекращении деятельности присоединенной организации.

1.5.2. Раскрытие информации о ликвидации.

Эмитент раскрывает информацию о своей ликвидации, а также о ликвидации своих дочерних и зависимых хозяйственных обществ (при их наличии), в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Ресурсе.

Информация о ликвидации раскрывается не позднее 2 (Двух) рабочих дней с даты принятия такого решения.

Также, в случае принятия Эмитентом решения о ликвидации (прекращении деятельности), сведения о том, что Эмитент находится в процессе ликвидации (прекращения деятельности), подлежат размещению в глобальной компьютерной сети Интернет на официальном сайте юридического научно-практического журнала «Юстиция Беларуси» **(www.justbel.info)** в порядке, определенном Инструкцией о порядке размещения и опубликования сведений о нахождении юридического лица (индивидуального предпринимателя) в процессе ликвидации (прекращения деятельности), утвержденной постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 31.08.2011 №1164, не позднее 30 (Тридцати) календарных дней от даты принятия соответствующего решения уполномоченным органом Эмитента.

1.5.3. Раскрытие информации о банкротстве.

Эмитент раскрывает информацию о возбуждении в отношении Эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Ресурсе.

Информация о возбуждении в отношении Эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) раскрывается не позднее 2 (Двух) рабочих дней с даты получения Эмитентом копии заявления в экономический суд о банкротстве Эмитента.

Также вышеуказанная информация подлежит публикации в журнале «Судебный вестник Плюс: Экономическое правосудие» в течение 5 (Пяти) календарных дней с момента получения соответствующего судебного постановления.

1.5.4. Раскрытие информации об изменениях и (или) дополнениях в эмиссионные документы.

Информация об изменениях и (или) дополнениях, внесенных в эмиссионные документы по именным жилищным бездокументарным конвертируемым бездоходным обеспеченным облигациям Эмитента четырнадцатого выпуска (далее по тексту – Облигации) подлежит размещению на Ресурсе, а также будет опубликована Эмитентом в газете «Звязда» в семидневный срок с даты государственной регистрации соответствующих изменений и (или) дополнений республиканским органом государственного управления, осуществляющим государственное регулирование рынка ценных бумаг.

1.5.5. Эмитент раскрывает в соответствии с законодательством Республики Беларусь иную информацию о существенных фактах (событиях, действиях), касающихся его финансово-хозяйственной деятельности, которые могут повлиять на стоимость Облигаций, в порядке и сроки, установленные законодательством Республики Беларусь.

1.5.6. Эмитент в соответствии с законодательством Республики Беларусь раскрывает годовую бухгалтерскую отчетность (годовой отчет) в том числе путем размещения соответствующей информации в объеме, определенном законодательством, на Ресурсе, а также путем опубликования в газете «Звязда» либо путем размещения на официальном сайте Эмитента в глобальной компьютерной сети Интернет, указанном в пункте 1.2.2. настоящего эмиссионного документа, в срок не позднее 1 (Одного) месяца после утверждения годового отчета в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь о хозяйственных обществах.

Иная информация Эмитента раскрывается в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

1.6. Наименование депозитария, обслуживающего Эмитента.

Депозитарием Эмитента является Открытое акционерное общество «БПС-Сбербанк» (далее по тексту – ОАО «БПС-Сбербанк», депозитарий Эмитента), место нахождения: 220005, Республика Беларусь, г. Минск, бульвар имени Мулявина, 6. ОАО «БПС-Сбербанк» зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 28.12.1991, регистрационный №25. ОАО «БПС-Сбербанк» как профессиональный участник рынка ценных бумаг действует на основании специального разрешения (лицензии) №02200/5200-1246-1086 на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, выданного Министерством финансов Республики Беларусь 08.12.1993, специальное разрешение (лицензия) действительно по 30.01.2022, срок действия специального разрешения (лицензии) не ограничен.

1.7. Размер уставного фонда Эмитента.

Уставный фонд Эмитента сформирован в размере 342 400,10 (Триста сорок две тысячи четыреста белорусских рублей 10 копеек) белорусских рублей.

II. СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

2.1. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение.

Решение о выпуске Облигаций принято и утверждено внеочередным Общим собранием участников Эмитента 29.05.2017, протокол №б/н.

2.2. Цель эмиссии облигаций и направления использования средств, полученных от размещения облигаций.

Эмиссия Облигаций осуществляется с целью привлечения денежных средств юридических и (или) физических лиц, резидентов и (или) нерезидентов Республики Беларусь на осуществление строительства машино-мест на открытой автомобильной стоянке Жилого дома №10.1, входящего в состав строящегося объекта недвижимости (архитектурного проекта) «Многофункциональный комплекс в границах пр. Победителей – улиц Ратомской (Браславской) – Тимирязева в г. Минске». 1-я очередь строительства (далее по тексту – Жилой дом №10.1), а также для финансирования хозяйственной деятельности Эмитента, связанной с выполнением функций застройщика (заказчика), строительства других объектов недвижимости, в том числе возмещения ранее понесенных затрат на строительство, на иные расходы и для финансирования иных мероприятий, связанных со строительством Жилого дома №10.1, а также на пополнение оборотных средства Эмитента, с возможностью временного размещения денежных средств, полученных от размещения (открытой продажи) Облигаций, на банковские депозитные счета, открытые на имя Эмитента.

Средства, полученные от размещения (открытой продажи) Облигаций, будут направлены на строительство машино-мест на открытой автомобильной стоянке Жилого дома №10.1, Жилого дома №10.1, на финансирование строительства других объектов недвижимости в г. Минске.

Эмитент обязуется использовать средства, привлеченные путем эмиссии Облигаций (полученные от продажи Облигаций), исключительно на вышеуказанные цели.

2.3. Указание вида эмиссионной ценной бумаги, форма выпуска ценной бумаги, общая сумма (объем) выпуска, количество эмиссионных ценных бумаг в выпуске.

Вид эмиссионной ценной бумаги – облигация. Облигации являются именными, жилищными, конвертируемыми, бездоходными, обеспеченными, эмитируются в бездокументарной форме.

Объем выпуска Облигаций в денежном эквиваленте составляет 211 200 (Двести одиннадцать тысяч двести) белорусских рублей.

Количество Облигаций – 320 (Триста двадцать) штук.

2.4. Номинальная стоимость одной эмиссионной ценной бумаги.

Номинальная стоимость эмиссионной ценной бумаги установлена в размере 660 (Шестьсот шестьдесят) белорусских рублей. Имущественный эквивалент номинальной стоимости одной Облигации равен 1 (Одному) метру квадратному машино-места на открытой автомобильной стоянке в Жилом доме №10.1.

Вышеуказанный имущественный эквивалент номинальной стоимости Облигации, выраженный в квадратных метрах, не подлежит изменению в течение всего срока обращения Облигаций.

2.5. Способ и условия обеспечения исполнения обязательств Эмитента по облигациям, сведения о лице, предоставляющем обеспечение.

Исполнение обязательств Эмитента по Облигациям обеспечивается поручительством следующего юридического лица:

- Общество с ограниченной ответственностью «Белскладкомплекс-3» (далее по тексту – Поручитель). Место нахождения и почтовый адрес Поручителя: 223050, Минская обл., Минский р-н, аг. Колодищи, ул. Чкалова, 37, пом. 7, УНП Поручителя: 691787190.

Между Поручителем и Эмитентом заключен Договор о предоставлении поручительства от 29.05.2017 №б/н (далее по тексту – Договор поручительства).

Согласно Договору поручительства Поручитель принимает на себя безусловное и безотзывное обязательство солидарно с Эмитентом исполнить обязательства по Облигациям в количестве 320 (Триста двадцать) штук перед их владельцами в объеме 211 200 (Двести одиннадцать тысяч двести) белорусских рублей в случае неисполнения либо ненадлежащего исполнения данных обязательств Эмитентом.

Исполнение обязательств Эмитента по Облигациям действует в течение всего срока обращения Облигаций, а также в течение трех месяцев после окончания срока их обращения, за исключением случаев исполнения Эмитентом обязательств по Облигациям в полном объеме до истечения указанного трехмесячного срока.

2.6. Срок размещения эмиссионных ценных бумаг.

Дата начала размещения (открытой продажи) Облигаций – 05.07.2017.

Дата окончания размещения (открытой продажи) Облигаций определяется как дата размещения последней Облигации Эмитента и ее списания со счета «депо» Эмитента, но не позднее чем последний рабочий день предшествующий дате начала погашения, указанной в пункте 2.9. настоящего документа.

2.7. Место и время проведения открытой продажи облигаций.

Эмитент самостоятельно осуществляет размещение (открытую продажу) Облигаций на неорганизованном рынке ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья, государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу места нахождения Эмитента, указанному в пункте 1.2.1. настоящего документа.

Облигации имеют право приобретать в процессе открытой продажи (размещения) юридические лица и (или) физические лица, заключившие с Эмитентом Соглашение в простой письменной форме, предусматривающее обязательства Эмитента по строительству машино-места на открытой автомобильной стоянке Жилого дома №10.1 владельцу Облигаций.

Открытая продажа (размещение) Облигаций осуществляется по договорной цене, определяемой Эмитентом в зависимости от ситуации на рынке строительства и недвижимости на момент продажи Облигаций, а также на основе спроса и предложения на рынке ценных бумаг.

2.8. Срок обращения облигаций.

Срок обращения Облигаций – 299 календарных дней, с 05.07.2017 по 30.04.2018.

2.9. Дата начала погашения облигаций.

Дата начала погашения Облигаций – 30.04.2018.

Погашение Облигаций производится в отношении лиц, указанных в реестре владельцев Облигаций, сформированном депозитарием Эмитента по состоянию на 30.04.2018.

3. Сведения о месте, времени и способе ознакомления с проспектом эмиссии.

С Проспектом эмиссии Облигаций, содержащим более подробную информацию об эмиссии Облигаций можно ознакомится по адресу места нахождения Эмитента, указанному в пункте 1.2.1. настоящего документа.

Директор Эмитента Требенок Николай Николаевич

Главный бухгалтер Эмитента Голубь Инна Александровна

ЗАВЕРЕНО
Департаментом по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
18.07.2017 г.
Сушко С.А.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об эмиссии жилищных облигаций пятнадцатого выпуска Общества с ограниченной ответственностью «ТАПАС» (ООО «ТАПАС»)

УНП 1011484246

I. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ЭМИТЕНТЕ

1.1. Полное и сокращенное наименование «Эмитента (на белорусском и русском языках).

На русском языке: Общество с ограниченной ответственностью «ТАПАС» (далее по тексту – Эмитент).

На белорусском языке: Таварыства з абмежаваній адказнасцю «ТАПАС».

Сокращенное наименование Эмитента:
на русском языке: ООО «ТАПАС»,
на белорусском языке: ТАА «ТАПАС».

1.2. Местонахождение Эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail), официальный сайт в глобальной компьютерной сети Интернет Эмитента.

1.2.1. адрес места нахождения: 220049, город Минск, улица Кнорина, дом 17, 4-й этаж, офис 14.

1.2.2. Телефон/факс: (+375 17) 302 84 10, электронный адрес (e-mail): info@tapas.by, официальный сайт в глобальной компьютерной сети Интернет: http://www.tapas.by.

1.3. Основные виды деятельности (предмет деятельности) Эмитента.

Эмитент в соответствии с действующий законодательством Республики Беларусь осуществляет следующие основной вид деятельности:

- реализация проектов, связанных со строительством зданий (ОКЭД 41100).

1.4. Номер расчетного счета Эмитента.

Денежные средства при проведении открытой продажи именных жилищных бездокументарных конвертируемых бездоходных обеспеченных облигаций пятнадцатого выпуска Эмитента (далее по тексту – Облигации) будут поступать на расчетный (текущий) счет Эмитента: с 04.07.2017: №BY34BLBB30120101484246001002 в ОАО «Белинвестбанк», БИК BLBBBY2X, адрес банка: г. Минск, пр. Машерова, 29.

1.5. Раскрытие информации Эмитентом.

Эмитент в случаях и порядке, установленных законодательством Республики Беларусь, раскрывает информацию на рынке ценных бумаг: путем ее размещения на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг (далее по тексту – Ресурс), а также путем ее опубликования в периодическом печатном средстве массовой информации, определенном Эмитентом для раскрытия информации в соответствии с законодательством Республики Беларусь, а именно в газете Редакционно-издательское учреждение «Издательский дом «Звязда», адрес места нахождения: 220013, г. Минск, ул. Б. Хмельницкого, 10А (далее по тексту – газета «Звязда») и (или) на официальном сайте Эмитента в глобальной компьютерной сети Интернет, указанном в пункте 1.2.2. настоящего документа, либо путем ее доведения до сведения неопределенного круга лиц иным образом, определенным законодательством Республики Беларусь, а также путем ее представления в случаях, установленных законодательством, определенному кругу лиц.

1.5.1. Раскрытие информации о реорганизации.

Эмитент раскрывает информацию о своей реорганизации, а также о реорганизации своих дочерних и зависимых хозяйственных обществ (при их наличии), в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Ресурсе.

Информация о реорганизации раскрывается не позднее двух рабочих дней:

- с даты принятия такого решения;

- с даты государственной регистрации организации, созданной в результате реорганизации; даты внесения в Единый государственный регистр юридических лиц и индивидуальных предпринимателей записи о прекращении деятельности присоединенной организации.

1.5.2. Раскрытие информации о ликвидации.

Эмитент раскрывает информацию о своей ликвидации, а также о ликвидации своих дочерних и зависимых хозяйственных обществ (при их наличии), в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Ресурсе.

Информация о ликвидации раскрывается не позднее 2 (Двух) рабочих дней с даты принятия такого решения.

Также, в случае принятия Эмитентом решения о ликвидации (прекращении деятельности), сведения о том, что Эмитент находится в процессе ликвидации (прекращения деятельности), подлежат размещению в глобальной компьютерной сети Интернет на официальном сайте юридического научно-практического журнала «Юстиция Беларуси» (www.justbel.info) в порядке, определенном Инструкцией о порядке размещения и опубликования сведений о нахождении юридического лица (индивидуального предпринимателя) в процессе ликвидации (прекращения деятельности), утвержденной постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 31.08.2011 №1164, не позднее 30 (Тридцати) календарных дней от даты принятия соответствующего решения уполномоченным органом Эмитента.

1.5.3. Раскрытие информации о банкротстве.

Эмитент раскрывает информацию о возбуждении в отношении Эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Ресурсе.

Информация о возбуждении в отношении Эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) раскрывается не позднее 2 (Двух) рабочих дней с даты получения Эмитентом копии заявления в экономический суд о банкротстве Эмитента.

Также вышеуказанная информация подлежит публикации в журнале «Судебный вестник Плюс: Экономическое правосудие» в течение 5 (Пяти) календарных дней с момента получения соответствующего судебного постановления.

1.5.4. Раскрытие информации об изменениях и (или) дополнениях в эмиссионные документы.

Информация об изменениях и (или) дополнениях, внесенных в эмиссионные документы по именным жилищным бездокументарным конвертируемым бездоходным обеспеченным облигациям Эмитента пятнадцатого выпуска (далее по тексту – Облигации) подлежит размещению на Ресурсе, а также будет опубликована Эмитентом в газете «Звязда» в семидневный срок с даты государственной регистрации соответствующих изменений и (или) дополнений республиканским органом государственного управления, осуществляющим государственное регулирование рынка ценных бумаг.

1.5.5. Эмитент раскрывает в соответствии с законодательством Республики Беларусь иную информацию о существенных фактах (событиях, действиях), касающихся его финансово-хозяйственной деятельности, которые могут повлиять на стоимость Облигаций, в порядке и сроки, установленные законодательством Республики Беларусь.

1.5.6. Эмитент в соответствии с законодательством Республики Беларусь раскрывает годовую бухгалтерскую отчетность (годовой отчет) в том числе путем размещения соответствующей информации в объеме, определенном законодательством, на Ресурсе, а также путем опубликования в газете «Звязда» либо путем размещения на официальном сайте Эмитента в глобальной компьютерной сети Интернет, указанном в пункте 1.2.2. настоящего эмиссионного документа, в срок не позднее 1 (Одного) месяца после утверждения годового отчета в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь о хозяйственных обществах.

Иная информация Эмитента раскрывается в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

1.6. Наименование депозитария, обслуживающего Эмитента.

Депозитарием Эмитента является Открытое акционерное общество «БПС-Сбербанк» (далее по тексту – ОАО «БПС-Сбербанк», депозитарий Эмитента), место нахождения: 220005, Республика Беларусь, г. Минск, бульвар имени Мулявина, 6. ОАО «БПС-Сбербанк» зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 28.12.1991, регистрационный №25. ОАО «БПС-Сбербанк» как профессиональный участник рынка ценных бумаг действует на основании специального разрешения (лицензии) №02200/5200-1246-1086 на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, выданного Министерством финансов Республики Беларусь 08.12.1993, специальное разрешение (лицензия) действительно по 30.01.2022, срок действия специального разрешения (лицензии) не ограничен.

1.7. Размер уставного фонда Эмитента.

Уставный фонд Эмитента сформирован в размере 342 400,10 (Триста сорок две тысячи четыреста белорусских рублей 10 копеек) белорусских рублей.

II. СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

2.1. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение.

Решение о выпуске Облигаций принято и утверждено внеочередным Общим собранием участников Эмитента 29.05.2017, протокол №б/н.

2.2. Цель эмиссии облигаций и направления использования средств, полученных от размещения облигаций.

Эмиссия Облигаций осуществляется с целью привлечения денежных средств юридических и (или) физических лиц, резидентов и (или) нерезидентов Республики Беларусь на осуществление строительства машино-мест на открытой автомобильной стоянке Жилого дома №5.1, входящего в состав строящегося объекта недвижимости (архитектурного проекта) «Многофункциональный комплекс в границах пр. Победителей – улиц Ратомской (Браславской) – Тимирязева в г. Минске». 1-я очередь строительства (далее по тексту – Жилой дом №5.1), а также для финансирования хозяйственной деятельности Эмитента, связанной с выполнением функций застройщика (заказчика), строительства других объектов недвижимости, в том числе возмещения ранее понесенных затрат на строительство, на иные расходы и для финансирования иных мероприятий, связанных со строительством Жилого дома №5.1, а также на пополнение оборотных средства Эмитента, с возможностью временного размещения денежных средств, полученных от размещения (открытой продажи) Облигаций, на банковские депозитные счета, открытые на имя Эмитента.

Средства, полученные от размещения (открытой продажи) Облигаций, будут направлены на строительство машино-мест на открытой автомобильной стоянке Жилого дома №5.1, Жилого дома №5.1, на финансирование строительства других объектов недвижимости в г. Минске.

Эмитент обязуется использовать средства, привлеченные путем эмиссии Облигаций (полученные от продажи Облигаций), исключительно на вышеуказанные цели.

2.3. Указание вида эмиссионной ценной бумаги, форма выпуска ценной бумаги, общая сумма (объем) выпуска, количество эмиссионных ценных бумаг в выпуске.

Вид эмиссионной ценной бумаги – облигация. Облигации являются именными, жилищными, конвертируемыми, бездоходными, обеспеченными, эмитируются в бездокументарной форме.

Объем выпуска Облигаций в денежном эквиваленте составляет 356 400 (Триста пятьдесят шесть тысяч четыреста) белорусских рублей.

Количество Облигаций – 540 (Пятьсот сорок) штук.

2.4. Номинальная стоимость одной эмиссионной ценной бумаги.

Номинальная стоимость эмиссионной ценной бумаги установлена в размере 660 (Шестьсот шестьдесят) белорусских рублей. Имущественный эквивалент номинальной стоимости одной Облигации равен 1 (Одному) метру квадратному машино-места на открытой автомобильной стоянке в Жилом доме №5.1.

Вышеуказанный имущественный эквивалент номинальной стоимости Облигации, выраженный в квадратных метрах, не подлежит изменению в течение всего срока обращения Облигаций.

2.5. Способ и условия обеспечения исполнения обязательств Эмитента по облигациям, сведения о лице, предоставляющем обеспечение.

Исполнение обязательств Эмитента по Облигациям обеспечивается поручительством следующего юридического лица:

- Общество с ограниченной ответственностью «Белскладкомплекс-3» (далее по тексту – Поручитель). Место нахождения и почтовый адрес Поручителя: 223050, Минская обл., Минский р-н, аг. Колодищи, ул. Чкалова, 37, пом. 7, УНП Поручителя: 691787190.

Между Поручителем и Эмитентом заключен Договор о предоставлении поручительства от 29.05.2017 №б/н (далее по тексту – Договор поручительства).

Согласно Договору поручительства Поручитель принимает на себя безусловное и безотзывное обязательство солидарно с Эмитентом исполнить обязательства по Облигациям в количестве 540 (пятьсот сорок) штук перед их владельцами в объеме 356 400 (Триста пятьдесят шесть тысяч четыреста) белорусских рублей в случае неисполнения либо ненадлежащего исполнения данных обязательств Эмитентом.

Исполнение обязательств Эмитента по Облигациям действует в течение всего срока обращения Облигаций, а также в течение трех месяцев после окончания срока их обращения, за исключением случаев исполнения Эмитентом обязательств по Облигациям в полном объеме до истечения указанного трехмесячного срока.

2.6. Срок размещения эмиссионных ценных бумаг.

Дата начала размещения (открытой продажи) Облигаций – 10.07.2017.

Дата окончания размещения (открытой продажи) Облигаций определяется как дата размещения последней Облигации Эмитента и ее списания со счета «депо» Эмитента, но не позднее чем последний рабочий день предшествующий дате начала погашения, указанной в пункте 2.9. настоящего документа.

2.7. Место и время проведения открытой продажи облигаций.

Эмитент самостоятельно осуществляет размещение (открытую продажу) Облигаций на неорганизованном рынке ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья, государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу места нахождения Эмитента, указанному в пункте 1.2.1. настоящего документа.

Облигации имеют право приобретать в процессе открытой продажи (размещения) юридические лица и (или) физические лица, заключившие с Эмитентом Соглашение в простой письменной форме, предусматривающее обязательства Эмитента по строительству машино-места на открытой автомобильной стоянке Жилого дома №5.1 владельцу Облигаций.

Открытая продажа (размещение) Облигаций осуществляется по договорной цене, определяемой Эмитентом в зависимости от ситуации на рынке строительства и недвижимости на момент продажи Облигаций, а также на основе спроса и предложения на рынке ценных бумаг.

2.8. Срок обращения облигаций.

Срок обращения Облигаций – 294 календарных дня, с 10.07.2017 по 30.04.2018.

2.9. Дата начала погашения облигаций.

Дата начала погашения Облигаций – 30.04.2018.

Погашение Облигаций производится в отношении лиц, указанных в реестре владельцев Облигаций, сформированном депозитарием Эмитента по состоянию на 30.04.2018.

3. Сведения о месте, времени и способе ознакомления с проспектом эмиссии.

С Проспектом эмиссии Облигаций, содержащим более подробную информацию об эмиссии Облигаций можно ознакомится по адресу места нахождения Эмитента, указанному в пункте 1.2.1. настоящего документа.

Директор Эмитента Требенок Николай Николаевич

Главный бухгалтер Эмитента Голубь Инна Александровна

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ХІТРАСЦІ ДОГЛЯДУ АГУРКОЎ У ЦЯПЛІЦЫ

На дарослай расліне ў цяпліцы ў першую чаргу выдаляюць жоўтае лісце і парасткі, якія адпладаносілі. Здаровыя зялёныя лісты не чапаюць: яны кормяць кожны плод, які наліваецца пад імі. Трэба звярнуць увагу на тое, што халодная вада правакуе каранёвыя гнілі. Таму паліваюць агуркі 25-градуснай вадой у другой палове дня. У спякоту — штодня, пры ўмеранай тэмпературы — 2—3 разы на тыдзень. Агурок любіць дажджаванне па лісці. Лісты пры гэтым павінны быць чыстыя, без прыкмет захворванняў.

Раз на тыдзень з палівам сумяшчаюць вадкія падкормкі. Выкарыстоўваюць комплексныя ўгнаенні — кеміру, нітраамафоску, растварын. На адну расліну расходуюць ад 0,5 да 3 л раствору ў залежнасці ад узросту.

Калі надоўга ўсталявалася пахмурнае і халоднае надвор'е, калі агуркі ўсё ж захварэлі каранёвымі гнілямі, іх апырскваюць мачавінай, кемірай люкс (20 г на 10 л вады), імкнучыся трапляць на ніжнюю частку ліста. Тут знаходзяцца вусцейкі, праз якія і пранікаюць пажыўныя рэчывы. Менавіта такія пазакаранёвыя падкормкі — хуткая дапамога для аслабленых і хворых раслін, чые карані не могуць актыўна высмоктваць харчаванне з глебы. Супраць каранёвай гнілі 2 разы на месяц пад кожную расліну льюць 0,5 л ярка-ружовага раствору марганцоўкі.

Рыхляць глебу пад агурком асцярожна на глыбіню 2—3 см і толькі ў першы месяц пасля пасадкі або ўсходаў. Пазней, каб глеба дыхала, робяць 2—3 праколы віламі вакол расліны і падсыпаюць свежую ўрадлівую зямлю.

Агуркі гаркавяць, калі вельмі горача ці, наадварот, холадна, калі яны перажылі рэзкія перапады тэмпературы, калі глеба сухая, калі мінеральнае харчаванне не збалансавана. Гэта значыць любы стрэс правакуе выпрацоўку ахоўнага рэчыва, якое і надае горыч зелянцу. Каб гэтага не было, старайцеся зберагчы агуркі ад стрэсу.

Плады ў выглядзе кручкоў або груш атрымліваюцца, калі раслінам не хапае калію. Вострымі дадолу, тоўстымі каля пладаножкі яны вырастаюць пры недахопе азоту. Хочаце прыгожых формаў — падкарміце ліяны азотнымі і калійнымі ўгнаеннямі.

Збірайце агуркі не радзей чым праз дзень, тады стануць хутчэй падрастаць завязі. Калі пераросшыя плады доўга застаюцца на галінках, гэта рэзка знижае ўраджай.

У адкрытым грунце

Пры недастатковым харчаванні рост культуры запавольваецца, а плады вырастаюць маленькімі і крывымі. Калі вы выявілі прыкметы запаволення росту, гэта можа азначаць, што вашым агуркам недастаткова азоту. Справіцца з праблемай можна пры дапамозе некалькіх падкормак раслін мачавінай.

Калі лісты пачынаюць жаўцець, а плады набываюць форму грушы, хутчэй за ўсё, раслінам неабходны калій. Угнойваць культуру ў такім выпадку можна сульфатам калію або разведзеным у вадзе драўняным попелам. Можна дадаткова арашаць лістоту стымулятарамі росту.

Не забывайце пра прышчыпванне парасткаў, калі хочаце атрымаць вялікую колькасць смачных пладоў без горычы.

Агуркі не выносяць засухі сапраўды гэтак жа, як не любяць і занадта моцнага ўвільгатнення. Паліваючы культуру, важна прытрымлівацца меры. Вада павінна быць злёгку цёплай, а па саставе ідэальным варыянтам лічыцца дажджавая вада. Паліваюць непасрэдна пад карані, абараняючы тым самым сцёблы і лісце ад развіцця пэўных хвароб. Каб агуркі выпусцілі вялікую колькасць завязяў, прыкладна за тыдзень да цвіцення варта спыніць паліў зусім.

Сарты, якім неабходна апыленне, можна арашаць адмысловым саставам для прыцягнення насякомых — цукровым растворам з дабаўленнем настою мелісы.

Калі лістота агрубела і стала калючай, а плады пачалі развівацца больш павольна, апырскайце агуркі растворам мачавіны.

Адным з распаўсюджаных захворванняў агуркоў лічыцца мучністая раса. Яна праяўляе сябе ў выглядзе бялёсых плям на лістоце і сцёблах раслін. Пазбавіцца ад захворвання дапаможа наступны сродак: змяшайце 1 л малака з 9 л вады, дадайце ў састаў 10 кропель ёду і апырскайце атрыманай сумессю агуркі.

Яшчэ адно захворванне культуры — антракноз. Калі на паверхні лісця з'явіліся белыя круглыя плямы, з адваротнага боку пакрытыя руковым налётам, выдаліце такія лісты і спаліце. Здаровыя расліны апырскайце аднапрацэнтнай бардоскай вадкасцю.

Варта ведаць

Божая кароўка — нястомны драпежнік, яна з'яўляецца ворагам для чарвяцоў, белакрылкі, павуціннага кляшча, дробных вусеняў, шчытоўкі, раслінаедных клапоў і лічынак жукоў (напрыклад, калорадскага, лістаеда).

Асноўны рацыён сямікрапінкавай божай кароўкі складае тля, штодня адна божая кароўка з'ядае 150—200 асобін тлі, або 300—400 яе лічынак.

Карысць божай кароўкі вядомая спрадвеку, земляробы беражліва развозілі і рассялялі божых каровак па ўсім свеце для выратавання сваіх плантацый і палёў. З гісторыі вядома, як божыя кароўкі ратавалі цытрусавыя, кававыя, тутавыя дрэвы. Божыя кароўкі вельмі пладавітыя, колькасць іх нашчадкаў напрамую залежыць ад колькасці ежы. У сытыя гады колькасць яек дасягае 1500. За лета божая кароўка звычайна адкладае два патомствы. У звычайны год яна адкладае 200—400 яек. Лічынкі божай кароўкі таксама ядуць тлю, і іх руплівасці няма роўных.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.14	21.18	16.04
Віцебск —	4.57	21.14	16.17
Магілёў —	5.03	21.08	16.05
Гомель —	5.07	20.57	15.50
Гродна —	5.30	21.32	16.02
Брэст —	5.38	21.25	15.47

Месяц

Першая квадра 30 ліпеня. Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. *Антона, Гаўрылы, Івана, Сцяпана, Юльяна.*
К. *Ганны, Гражыны, Міраславы, Аўхіма, Лаўрэнція.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

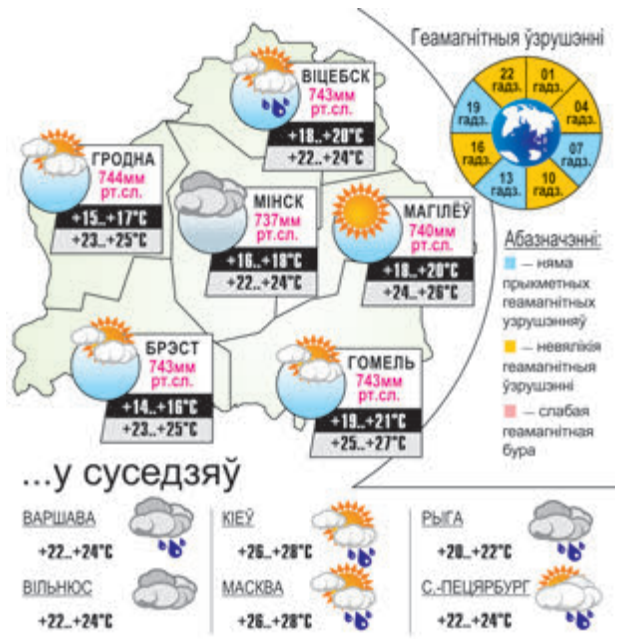

Даты | Падзеі | Людзі

26 ЛІПЕНЯ

1662 год — кароль Ян II Казімір Ваза спецыяльнай граматай абавязаў менскіх мяшчан строга выконваць гарадскія законы, звычаі і павіннасці, у любых абставінах падпарадкоўвацца гарадскому магістрату і ўдзельнічаць у абароне ўмацаванняў горада Менска.

1842 год — нарадзіўся Альфрэд Маршал (1842—1924), англійскі эканаміст, заснавальнік неакласічнага кірунку ў эканамічнай навуцы, прадстаўнік кембрыджскай школы эканомікі.

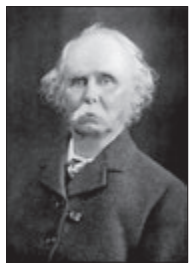

1847 год — абвешчана Рэспубліка Ліберыя — першая незалежная дзяржава ў чорнай Афрыцы. Бацькамі-заснавальнікамі сталі імігранты — вывезеныя (пачынаючы з 1821 года) з ЗША вызваленыя негры, якія занялі пануючыя пазіцыі ва ўсіх сферах дзейнасці.

1932 год — нарадзіўся Яўген Аляксандравіч Чарніцкі (Украіна), беларускі вучоны ў галіне біяфізікі, доктар біялагічных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па люмінесцэнцыі бялкоў і біямембран, аб структурным стане мембран эрытрацытаў. Распрацаваў люмінесцэнтныя экспрэс-метады дыягностыкі саматычных захворванняў. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі. Памёр у 1999 годзе.

1947 год — у ЗША быў падпісаны Закон аб нацыянальнай бяспецы, у адпаведнасці з якім было створана Цэнтральнае разведвальнае ўпраўленне (ЦРУ) і Савет нацыянальнай бяспекі.

1957 год — СССР запускае першую шматступеньчатую міжкантынентальную балістычную ракету.

1977 год — нарадзіўся Аляксандр Валянцінавіч Сыман (г. Капыль Мінскай вобл.), беларускі спартсмен (біятлон), майстар спорту Беларусі міжнароднага класа. Бронзавы прызёр чэмпіянату Еўропы сярод юніёраў (1999). Сярэбраны прызёр зімовых Сусветных студэнцкіх гульняў (1999). Сярэбраны прызёр Кубка Еўропы сярод юніёраў (1997). Чэмпіён Сусветнай універсіяды (2001), сярэбраны прызёр Сусветнай зімовай універсіяды (2005). Чэмпіён свету па летнім біятлоне (2004).

2002 — у Гербавым матрыкуле Рэспублікі Беларусь зарэгістраваны герб г. Верхнядзвінска Віцебскай вобласці. Упершыню быў заснаваны Указам Кацярыны II ад 21 верасня 1781 г. як адзін з гербаў Полацкага намесніцтва. Герб Верхнядзвінска адносіцца да гісторыка-геральдычных помнікаў Беларусі.

Было сказана

Казімір КАМЕЙША, беларускі паэт, перакладчык:
«Час і грошы — дзве рэчы, якіх заўсёды бракуе чалавеку».

УСМІХНЕМСЯ

— Люся, ты чаму напілася?!

— Чаму напілася, чаму напілася... А таму, што пасля шасці есці нельга!

Вярнуўся ад дантыста. І вось што я вам скажу: калі б ведаў дзяржаўныя таямніцы, я іх выдаў бы...

Перамог працавік, таму што каратэ — гэта каратэ, а малаток — гэта малаток.

Яна:
— Ведаеш, чаго я хачу?
Ён:
— Усяго.
Яна:
— Гэта па-першае...

Смажыць шашлык — гэта чыста мужчынская справа! А вось купіць, разабраць, замарынаваць, нанізаць мяса на шампуры, купіць мужу піва, прыгатаваць гарнір і паглядаць, каб шашлык не згарэў — гэта можна ўжо і жанчыне даверыць.

caricatura.ru

У школе на выпускным пабіліся фізрук і настаўнік працы.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 2768.
Нумар падпісаны ў 19.30 25 ліпеня 2017 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12